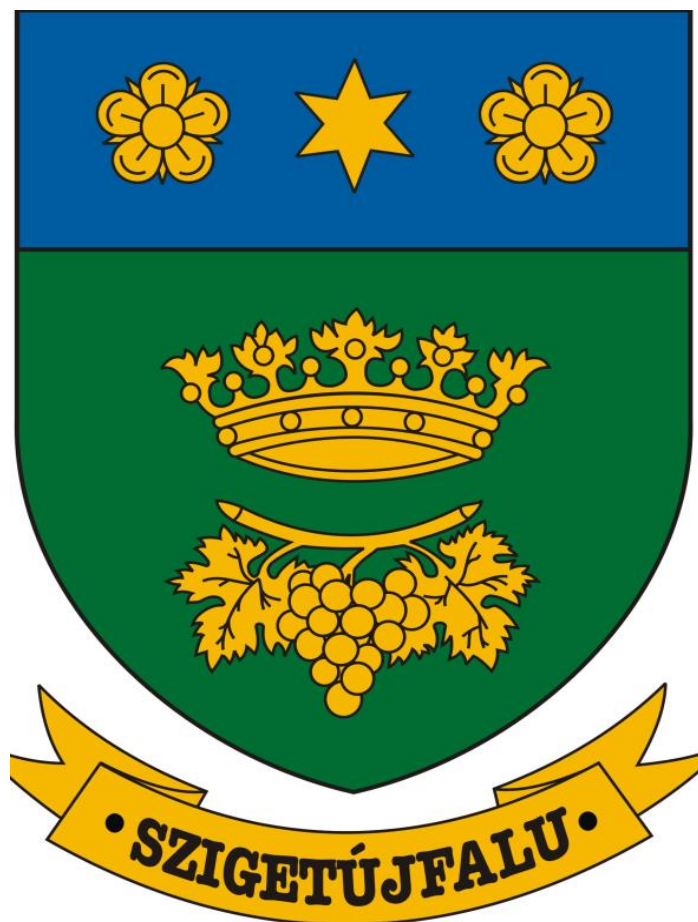

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Szigetújfalu Község Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	3
Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai	15
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	17
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	17
2. Stratégiai környezet bemutatása	17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	27
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	51
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	67
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	74
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	82
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	86
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	87
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	89
1. A HEP IT részletei.....	89
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	89
Jövőképünk	90
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	91
3. Megvalósítás.....	93
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	93
3.2 A megvalósítás folyamata	93
3.3 Monitoring és visszacsatolás	95
3.4 Nyilvánosság.....	95
3.5 Kötelezettségek és felelősség	96
3.6 Érvényesülés, módosítás	97
4. Elfogadás módja és dátuma	97

Bevezetés

Összhangban az az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, (Ebktv.) és a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40 § (1) bekezdés 28. pontja alapján kibocsátott 2021. július 1-től hatályos a Belügyminisztérium által elkészített „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentummal összhangban Szigetújfalu Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjában (HEP) rögzíti az esélyegyenlőség megvalósítása érdekében szükséges feladatait. Az önkormányzat az Ebktv. 31. § (2). bekezdése alapján e programmal összehangolja az esélyegyenlőséget érintő más dokumentumait,¹ és a HEP elkészítésébe bevonja partnereit, különösen a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóit.

A település bemutatása

Szigetújfalu Pest megye délnyugati részén, a Csepel-szigeten fekszik. A Csepel-sziget természetföldrajzi szempontból az Alföld nagytáj nyugati felén, a Dunamenti-síkság középtáj Csepeli-sík kistáj északnyugati részén található viszonylag fiatal geológiai képződmény. A Duna a Budai-hegyeket megkerülve itt rakta le iszapos, löszös hordalékát, s építette meg az enyhén hullámos felszínű szigetet.

A szigetújfalui táj legnagyobb értéke a község határában lévő ártéri erdő, amely 1977-ben került megyei védelem alá. Az erdő hazánk egyik legszebb és legjellegzetesebb folyó menti ligeterdeje (szil-, kőris-, tölgy ligeterdő). A folyóparttól távolodva szinte teljes szukcessziós sor figyelhető meg a bokorfüzesről a gyöngyvirágos tölgyesig. Megtalálható itt az egyébként igen ritka fekete galagonya, és a kipuhtulóban lévő ligeti szőlő is. Az erdőt átszelő terephullámok azokat a sekély medreket jelölik, melyeken keresztül a Duna behálózta és vízi világgá varázsolta ezt a területet, mielőtt a gátat megépítették volna.

Falutörténet

Szigetújfalu nevének újfalu része a környező településekhez képest későbbi létrejöttét sejteti. A "sziget" megjelölés földrajzi helymeghatározásként később került a név mellé. A környéken talált réz-, és bronzkori leletek a terület korai lakottságára utalnak. Az ercsi révátkelőhöz közel egy római kikötőerőd állt.

A honfoglalást követően a falu fejedelmi birtok volt. A révnél a Duna alacsony vízállásakor ma is megfigyelhető egy kőből épített vízbe nyúló fal, mely a római kikötőerőd, vagy a későbbi monostor maradványa. A XII. században egy magánmonostort alapított Tamás nádor az ún. Ercsi (később Titkoshely)-szigeten. Alapítóját, Tamás nádort 1186-ban ide temették. A monostor bencés, majd később karthauzi, ezt követően ciszterrendiek kezébe került.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A falu első okleveles említése 1252. augusztus 10-én történt meg, mint a „királyné új faluja”. 1303-ban egy adásvétel utáni határbejárásban tűnik fel ismét a neve. A falu középkori templomáról nincs adat. Hunyadi Mátyás uralkodása idején birtok miatt pereskedett Újfalusi Imre királyi trombitás a ráckevei szerbekkel. A XVI. századból fennmaradt az újfalusi Thrombytas Tamás név. A település a török hódítás idején lakott hely volt. Az 1546-1590 közötti adatok szerint a faluban 22 és 32 közötti a családfők száma, akik gabona, bor, gyümölcs, len, lencse, széna, méhek, sertések, juhok stb. után fizettek adót a töröknek.

A falu a magas adóterhek miatt fokozatosan elnéptelenedett. A település neve 1647-ben még az elhagyott helységek között sem szerepelt. A török kiűzése után rácok és szerbek voltak a település új lakói. Az összeírások szerint 1699-ben 21, 1715-ben 10, 1728-ban 18, 1744-ben 25, 1760-ban 51 család élt itt. A német telepesek a XVII. század végén érkeztek ide, miután Savoyai Jenő herceg megvásárolta a ráckevei uradalmat Heisler tábornok özvegyétől. Savoyai halálával örökös hiányában visszaszállt a Habsburg családra. A telekaprózódás folyamata a következő évtizedekben felerősödött, és 1828-ban 32 a földdel rendelkező családfők száma, míg 75 a házas zselléréké. Az első egyházi anyakönyvi bejegyzés 1702-ből származik. A letelepedéshez kapott kedvezmények után a szokásos úrbéri szolgáltatások teljesítésével tartoztak földesuruknak az újfalusiak. Az 1770-ben végrehajtott úrbérrendezés szerint 19 jobbágyteleknyi földön 25 földdel rendelkező jobbágy gazdálkodott, valamint 19 házas és 13 házatlan zsellér élt. Arra kényszerültek, hogy jövedelmezőbb megélhetési módot keressenek. Ezt a munkaigényesebb kertészeti kultúrákkal sikerült elérniük, hisz a környék talaja és a mikroklíma kedvezett a zöldség-, és gyümölcsstermesztésnek.

Az itt lakók az újratelepülés után, 1733-ban templomot építettek. E helyett készült 1770-ben a ma is meglévő, Szent Lénárdról elnevezett, barokk stílusú épület, amelyet 1773-ban szenteltek fel. A jó belső térarányokkal rendelkező hajó cseh süveg boltozatát kettős hevederek választják el. 1742-1783 között a domonkosok vezették a templomot. A Historia domus szerint 1848 októberében Görgey Artúr honvéd-őrnagy főhadiszállása az 1840-ben készült paplakban volt.

Az 1848-as jobbágyfelszabadítást követően a faluban a kis- és középbirtokok voltak a jellemzőek. A határban a legnagyobb földterülettel, 566 kataszteri holddal a Ráckevei koronauradalom rendelkezett. Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc idején 87 magyar és német nemzetiségű nemzetőr teljesített szolgálatot. Az 1862-ben végrehajtott tagosításkor a kicsi parcellákat egyesítették. Lehetőség nyílt az intenzívebb gazdálkodásra, az állattartáshoz szükséges legelők szervezettebb hasznosítására. Az 1865-ös tűzvész a falubeli házak többségét elpusztította. A helyreállítások után az 1887-ben megalakult helyi Önkéntes Tűzoltó Testület keretei között szervezték meg a tűz elleni védekezést. A lakosság száma 1910-ben 1566 fő, többségük német nemzetiségű és a római katolikus. A századfordulót követő évtizedekben a falu lakossága a mezőgazdaságból élt. A családi szükségleteket állattenyésztéssel is biztosították. Az első világháború a hagyományos paraszti életformát megszakította. A faluból a hadseregbe 380 katonát soroztak be, és közülük 63-an veszítették életüket a fronton. Tiszteletükre 1924-ben emlékművet állítottak. A háború utáni évtizedekben a mezőgazdaságban dolgozók mellett kialakult az iparban dolgozók rétege. A polgárosodási folyamat a helyi alapítású egyesületek létrejöttét eredményezte. Ekkor kezdte meg működését, a Polgári Kör, a Kőműves Önségélyező Egylet, és folytatta tevékenységét az 1878-ban alapított Önkéntes Tűzoltó Egyesület.

Az 1941. évi népszámlálás szerint az újfalusiak száma 1630 fő volt, többségük római katolikus vallású. Az anyanyelvi hovatartozásra adott válaszaik alapján 275-en magyarnak és 1354-en németnek tekintették magukat. A nemzetiségi hovatartozást illetően 897 fő mondta, hogy magyar, míg 733 fő németnek tartotta magát. A II. világháború alatt a magyar hadseregben 40-45 falubeli katona harcolt. A front közeledtével, 1944-ben az itt élők közül sokat besoroztak a német csapatokhoz. A harcok végkifejletéeként 1944. november 22-én foglalták el a falut a szovjet csapatok. A révnél akartak átkelni az Ercsiben védekező német csapatokkal szembeni harcokhoz. A

falut ekkor több bombatalálat érte. A II. világháború halottainak és polgári áldozatainak száma 77. A 134 fő "malenkij robot"-ra hurcolt közül 19 fő sohasem ért haza. A háborút követően, az 1941-es népszámlálás adatai alapján a német lakosság egy részét - 796 főt - kitelepítették. Az ország más területeiről és a csehszlovák-magyar lakosságcsere-egyezmény alapján Magyarországra került családok közül többen érkeztek az üresen maradt portákra. A szövetkezetesítés hatására 1949-ben megalakult a József Attila Termelőszövetkezet. Az 1959-ben létrehozott Petőfi Termelőszövetkezet 1960-ban egyesült a korábbival, és Béke Termelőszövetkezet néven működött 224 taggal, 920 holdon. A szigetcsépi Lenin Termelőszövetkezettel 1976-ban fuzionáltak. Az összevonások a közigazgatásban is előtérbe kerültek, így 1977. április 1-jén Szigetújfalu egyesítették Szigetcséppel és Szigetszentmártonnal. Már ezt megelőzően kiépítették a településen a villanyvezetékeket és az úthálózatot. A faluban a víz központi kútból, vízhálózattal jutott a házakba. A településen az orvos mellett anyavédelmi központ és fogorvos is működött. Szigetújfalunak ekkor művelődési háza és jól felszerelt általános iskolája volt. A környéken egyedül tartott fenn a tanács bölcsődét. A település a rendszerváltozás első évétől közigazgatási tekintetben ismét önálló.

Infrastruktúra

Budapest felől a fővárost kikerülő M0-s körgyűrű valamelyik szigeti leágazásához kapcsolódó gerincúton juthatunk el a faluba. Tömegközlekedéssel megközelíthető a Budapest-Ráckeve szakaszon közlekedő H6-os HÉV-vel, valamint a menetrend szerinti Volán-járáttal. Szigetújfalu közlekedésében meghatározó szerepet tölt be az 51107 sz. Tököl-Ráckeve-i út, melyet a faluval az 5111 számú, ún. szigetszentmártoni összekötő út kapcsol össze. Fontos szerepe van még a Csepel-Ráckeve-i 5101 sz. útnak is, bár Tököltől délre a burkolata igen keskeny, különösen a gáton vezetett szakasza. Nyugat felé történő kapcsolódás szempontjából igen fontos szerep jut az 51305 sz., az Ercsi és Szigetújfalu között működő révhez vezető útnak is, bár ez a szerep az M0 autótút megépültevel némileg csökkent. Községünkön keresztül halad az Eurovelo 6 kerékpár útvonal.

A község úthálózata közel merőleges szerkezetű, különösen az újabban kialakított utcák követik ezt a szerkezetet. Az országos utak alkotják az úthálózat két fő elemét, a többi utca lakóút funkciót tölt be. A régi utcák igen keskenyek, az újabbak 12-16 m szélességben kerültek kialakításra. Minden utca szilárd burkolattal ellátott.

A település villamos energia ellátását a Budapesti Elektromos Művek biztosítja. A lakások elektromos ellátása gyakorlatilag 100 %-osan megoldott. A közvilágítás korszerűsítése révén 1998 óta korszerű, energiatakarékos lámpatestekkel világítunk az utcákon. Az elektromos ellátás táppontja a ráckevei 120/20 kV-os alállomás. Erről 20 kV-os vezetékhalózat fűzi fel a 20/0,4-es fogyasztói transzformátorokat (oszlopállomásokat), melyekről kiefeszültségű hálózat látja el közvetlenül a fogyasztókat.

Az ivóvízhálózat teljesen kiépült. A lakások és az intézmények vezetékes ivóvízzel történő ellátását saját vízműkút, ill. szükség esetén részben a Fővárosi Vízművektől átvett vízmennyiség biztosítja. A vízmű üzemeltetője és a települési vízellátás biztosítója a DAKÖV Kft., mely Dabason üzemel. A nyári csúcspozasztás alkalmával – a felhasználható vízmennyiség bősége ellenére is – néha vízellátási problémák merülnek fel egyes részeken. Ez az adott terület vízvezeték-hálózatának szűk keresztmetszetéből adódik. Szennyvízcsatorna-hálózatunk 2004 óta kiépített.

Településünkön a csapadékvíz összegyűjtése út menti árkokkal történik. Az árkok egy része természetes mélypontokhoz elvezeti a vizet, de jelentős területen az árkos vízvezetés a terepviszonyok miatt nem megoldható, ezért a víz az árkokban szikkad el, melyek felújítása szükséges.

Községben vezetékes gázellátás van, a szolgáltatást a FŐGÁZ Rt. biztosítja. A gázelosztó hálózat 1995-ben készült el. A lakóházak gázellátásba való bekapcsolása a lakosság igényének megfelelően részben az elosztóhálózat kiépítése után megtörtént, részben azóta folyamatosan történik.

A telefonhálózatról elmondható, hogy teljesen kiépült, az újabb rákötési igények kielégíthetők. A község területén megépített telefon adótoronyok révén a mobiltelefonok használata is megoldott.

A települési szilárd hulladék elszállítása megoldott, a szemetet járáson kívüli szemétkerakó helyre szállítják. A háztartási hulladék elszállításának – mint szolgáltatásnak – az igénybevétele a környezet védelmére tekintettel mindenkire nézve kötelező. A szelektíven gyűjtött, újrahasznosítható hulladékok, valamint a zöldhulladékok előre meghatározott napokon háztól történő elszállítással kerülnek begyűjtésre. A lomtalanítást ingatlanonként évente két alkalommal szintén házhoz menő rendszerrel végzik. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatást a Duna-Tisza közti Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. látja el. Az üveg hulladék gyűjtése továbbra is a faluban elhelyezett kerakó ponton történik.

Az elmúlt néhány évben pályázati pénzből sikerült felújítani néhány rossz állapotban lévő utcát, a községi óvoda előtt, valamint a polgármesteri hivatal épülete előtt pedig parkolóhelyeket létesítettünk. A falu két legforgalmasabb fő utcáját szegélyező járda esztétikus térkövet kapott. Közel 100 milliós beruházást sikerült megvalósítanunk egy energetikai pályázat keretében, ezáltal a Móra Ferenc Általános Iskola és az Idősek Napközi Otthona épületeinken nyílászáró cserére, valamint födém- és homlokzati szigetelésre került sor. Térfigyelő kamerarendszer kiépítését is megvalósítottuk szintén pályázat útján elnyert összegből. 2019-ben energetikai felújításra irányuló pályázati támogatásból megújult a fogászati rendelő és védőnői ellátásnak helyet adó épület. A beruházás során fűtőkorszerűsítésre, hőszigetelésre, nyílászárócserére, belső felújításra, akadálymentes mosdó kialakítására és akadálymentes parkoló, illetve orvosi parkolóra vonatkozó kialakítási munkálatok valósultak meg. 2020-ban a Magyar Falu Program keretében elnyert támogatásból a Petőfi Sándor Községi Tér és Könyvtár épületünk teljes nyílászárócseréjére került sor. Lakossági felajánlásokból pedig sikerült megvalósítani a színpad felújítását, a színházterem parkettájának felújítását és festését, új függönyök kerültek beszerzésre és megújult a világítástechnika is.

Büszkék vagyunk rá, hogy az OTP Bankkal folytatott sikeres tárgyalások eredményeképpen bankautomata települt községünkbe. 2022-ben pedig Packeta csomagpont elhelyezésére került sor a Petőfi Sándor Községi Tér és Könyvtár épület Vasút utcával határos oldalán.

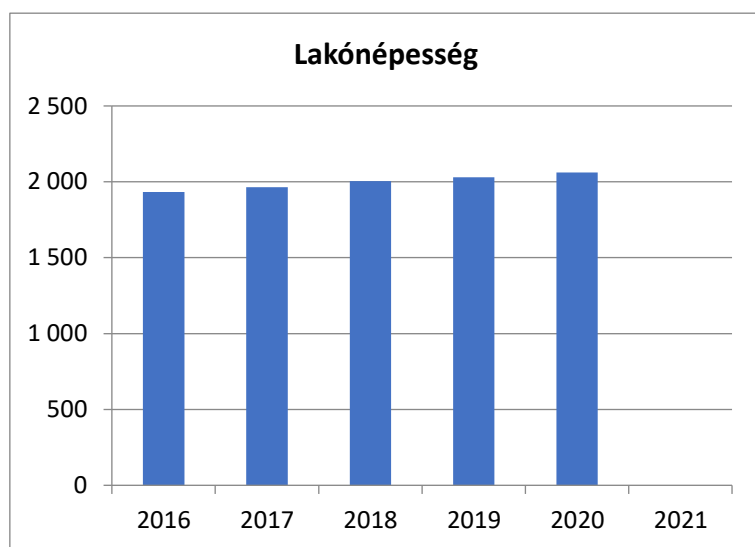
Demográfiai adatok

A település szerkezetének két meghatározó eleme az 5101 számú, Csepel-Ráckevei út (Fő út) és az 5111 számú, ún. szigetszentmártoni összekötő út (Vasút u.). A település legrégebben beépült része a Fő út menti, 100 méteres tengerszint feletti magasságon hosszan elnyúló terület. Az 1960-as évektől több hullámban épültek be lakóházakkal a Vasút utcától északra és délre nyitott utcák. A régi területeken a házak állaga elavult, vagy újonnan felújítva jónak minősíthetők. Az új területeken jó minőségű, nagyrészt 3 vagy több szobás családi házak épültek, melyek nagy része vagy tetőtér-beépítésű, vagy a későbbiekben beépíthető tetőtérrel lett kialakítva.

A lakosság számában az 1980-as évektől lassú apadás volt a jellemző, 1996-ban mélypontot értünk el, azóta többnyire kiegyensúlyozott, nagyon lassú növekedés állt be. Az elmúlt néhány évben ismét fogyatkozás mutatkozott a népességszámban, de ez a tendencia 2016-ban már pozitív irányú változást mutatott és azóta is kiegyensúlyozott. A lakónépesség számában nem jelenik meg a község külterületén élő közel 200 fős lakosság, ami jelentősnek mondható. Az itt élőkkel együtt 2100 fő körül mozog az állandó lakosok száma. (1. sz. táblázat)

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	1 933	bázis év
2017	1 965	101,66%
2018	2 004	101,98%
2019	2 030	101,30%
2020	2 061	101,53%
2021	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

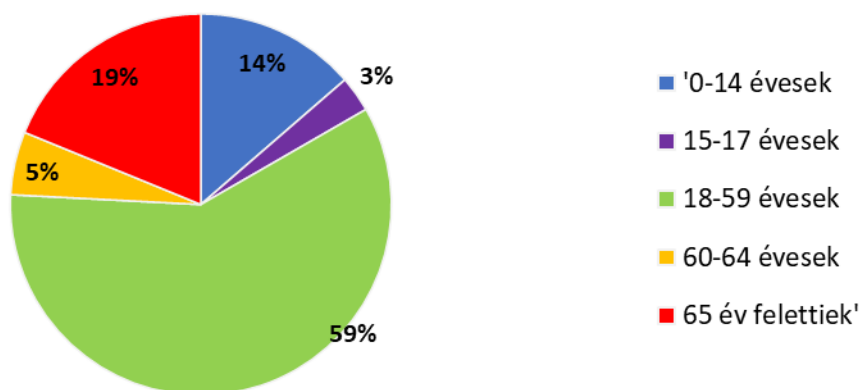

Az állandó lakosság korcsoportos és nemek szerinti megoszlása – az országos adatokhoz hasonlóan – azt mutatja, hogy a településen jelentős mértékben a 65 év feletti korosztálynál magasabb a nők aránya. A gyermekek körében a számadatok kiegyenlítettek a nők és férfiak tekintetében, a 18-59 évesek korcsoportjában viszont a férfiak arányának többsége figyelhető meg. (2. sz. táblázat)

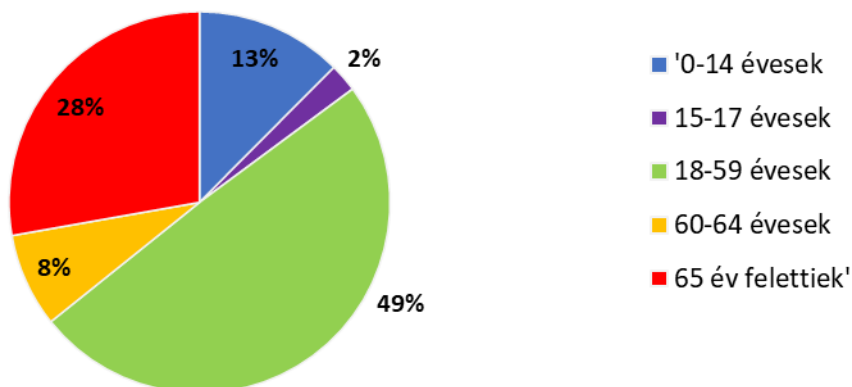
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 121	1 130	2251	49,80%	50,20%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			54	2,40%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	153	141	294	6,80%	6,26%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	34	27	61	1,51%	1,20%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	663	558	1221	29,45%	24,79%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	60	90	150	2,67%	4,00%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	211	314	525	9,37%	13,95%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

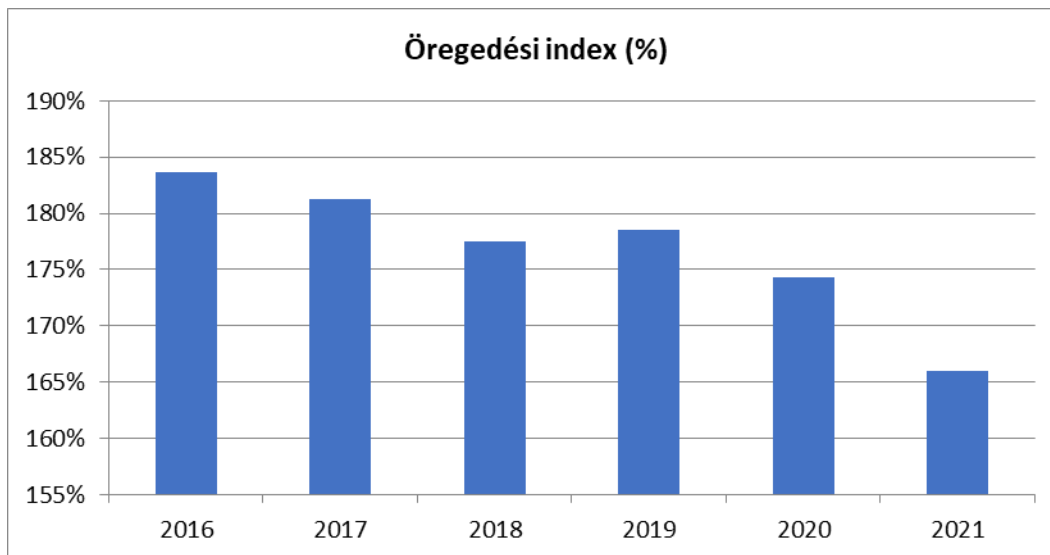
A lakosság korösszetételének jellemzői alapján Szigetújfalu igen kedvezőtlen helyzetben van. Az országos tendenciával megegyező, előregedő irányvonalat mutat. A 15 év alatti korosztály a lakosság igen kis arányát alkotja, míg a 60 év felettek aránya igen magas.

2012-ig az idevándorlás-elvándorlás mérlege negatív értéket mutatott, de 2013-ban megfordult a tendencia és azóta sokkal kevesebben hagyják el a falut, sőt a beköltözöttek száma is pozitív mérleget mutat. Nagy örömmel szolgál, hogy az elmúlt két-három évben számos többgyermekes család választotta otthonául a településünket a falusi Családi Otthonteremtési Kedvezménynek (CSOK) köszönhetően.

2016-ban bevezetésre került az otthonteremtési támogatás. Célja, hogy elősegítse a fiatalok helyben történő letelepedését oly módon, hogy lakásszerzésükhöz, lakáshelyzetük megoldásához anyagi támogatást nyújt az önkormányzat. További célként fogalmazódott meg Szigetújfalu község népességmegtartó erejének fokozása, a lakónépesség számának növelése. (3. sz. táblázat)

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	485	264	183,71%
2017	493	272	181,25%
2018	504	284	177,46%
2019	525	294	178,57%
2020	535	307	174,27%
2021	523	315	166,03%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Szigetújfalu lakossága a XX. század közepéig zömmel a mezőgazdaságból élt. Az utóbbi évtizedekben megnőtt az ipari és a harmadik szektorban dolgozók száma.

Sajnos településünkön a munkalehetőség igen kevés. Ez megmutatkozik a 2017-2018-as elvándorlási adatokban, a munkahelyek hiánya miatt az aktív keresőképeselek elhagyják a települést. A vízbázis kiemelt védelme miatt csak környezetét nem szennyező vállalkozás települhet községünkbe. A munkavállalók szempontjából igen hátrányos helyzet az, hogy 20 főnél több dolgozót foglalkoztató vállalkozás csak 1 db van Szigetújfaluban. Mindezekből kitűnik, hogy a helyi ipar szinte elhanyagolhatóan csekély. A településen dolgozók leginkább a kereskedelem és a szolgáltatások területén helyezkednek el. A turizmus sem tölt be jelentős szerepet Szigetújfaluban, pedig a környezeti adottságokat és a település falusias jellegét kihasználva a turizmus szerepének növelésével munkahelyeket lehetne teremteni. A helyi munkalehetőségek hiánya miatt jelentős az ingázók aránya. Elsősorban Budapesten talál munkát a lakosság, de sokan járnak dolgozni Ráckeve, Szigetszentmiklósról is. (4. sz. táblázat)

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	8,82
2017	25,65
2018	29,73
2019	11,40
2020	14,67
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás szintén negatív előjelű, ami azt jelenti, hogy az élve születések száma kevesebb, mint az elhalálozások száma. Ez is annak a bizonyítéka, hogy a falu elöregedő, így a gyermekek és fiatalok mellett egyre több esetben kell figyelni a főleg egyedül élő, magukra maradt idős emberekre. (5. sz. táblázat)

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-5,70
2017	-7,70
2018	-10,58
2019	-6,94
2020	-3,91
2021	n.a.

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Köznevelés

Szigetújfalu Község Önkormányzata Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdésben előírt kötelezettségét az óvodai nevelésre intézményfenntartással teljesíti. Általános iskolánk 2013. január 1-jétől állami fenntartás alá került, a fenntartói jogokat és kötelezettségeket jelenleg a Klebersberg Központ alá tartozó területileg illetékes Szigetszentmiklósi Tankerületi Központ gyakorolja.

Köznevelési intézményeink:

- Regenbogen Német Nemzetiségi Óvoda-Bölcsőde

A települési önkormányzat a Regenbogen Német Nemzetiségi Óvoda-Bölcsőde fenntartásával biztosítja kétéves kortól óvodakezdésig a gyermekek napközbeni ellátását. Az óvodától külön bejárattal rendelkező bölcsődei egységet 2009-ben alakítottuk ki a meglévő óvoda egy csoportszobájából, melyhez külön öltöző és mosdóhelyiség tartozik. A füvesített udvaron is külön részzel rendelkeznek bölcsődéseink, mely korszerű, életkoruknak megfelelő játékokkal felszerelt.

A bölcsődei ellátásért fizetendő térítési díj mértékét külön rendelet szabályozza. A bölcsődébe történő felvétel indokoltság alapján történik. A felvételnél az alábbi tényezők kaptak prioritást: gyermekek szociális háttere, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, gyermeket egyedül nevelő szülő, három vagy több gyermekes család, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek a családban, szülő munkába állása, szülő nappali tanulmányainak folytatása. Bölcsődénk 14 gyermek fogadására alkalmas. A napi teendőket 2 szakképzett kisgyermeknevelő és egy bölcsődei dajka látja el.

Óvodai részlegünk három csoportos, mindhárom csoport osztott csoport és mindhárom csoportban német nemzetiségi óvodai nevelés folyik.

Az óvoda alaptevékenysége, alapfeladata:

- sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés
- a német nemzetiség identitástudatának, kulturális hagyományainak megőrzése, ápolása, fejlesztése
- iskola-előkészítés
- kiemelt figyelmet igénylő gyerekek

Az alapfunkciókon kívül óvodánk felvállalja:

- prevenció, korrekció, kompenzáló tevékenység, a részképesség-zavarokkal küzdő gyerekek külön segítsége. Pszichológusi vizsgálat után néhány gyerekkel a pszichológus útmutatásai és az általa kidolgozott személyre szóló fejlesztő program alapján külön foglalkozás
- szakember (logopédus, fejlesztő-pedagógus, gyógypedagógus) segítségével a beszédhibás gyerekek beszédének javítása
- a gyermekek német nemzetiségi nyelvi nevelése

Az óvoda épületében a csoportszobák tágasak, hozzájuk mellékhelyiségek, gyermeköltözők és mosdók tartoznak. Tornateremmel is rendelkezik, amelynek felszereltsége hiányos, pályázati pénzből próbáljuk fejleszteni. A fejlesztőszoba a gyermekek egyéni fejlesztésére szolgáló eszközökkel felszerelt. Az óvodához fákkal árnyékol, gondozott, füvesített udvar tartozik, mely korszerű, az előírásoknak megfelelő játékokkal ellátott. Alkalmazotti létszám: 6 fő óvodapedagógus, 3 fő dajka, 1 fő konyhalány, 1 fő óvodatitkár, 1 fő pedagógiai asszisztens

2020-ban a Magyar Falu Program keretében elnyert támogatásból az óvodaudvar felújítását valósítottuk meg, a teraszburkolat cseréjére és akadálymentesítésre került sor. 2021-ben ugyancsak a Magyar Falu Program keretében az óvoda épületének energetikai korszerűsítését valósítottuk meg, amelynek keretében sor került a régi fanyílászárók cseréjére, valamint lábazati- és homlokzati hőszigetelésre. A déli oldalon lévő ablakok redőnyt kaptak, valamint a teraszok felett található külső napfényvédő ernyők is megújultak.

- Móra Ferenc Általános Iskola

Az iskola alaptevékenysége:

- 1-8 évfolyamos általános iskola,
- napközi otthonos ellátás,
- német nemzetiségi nyelvoktatás,
- sajátos nevelési igényű fogyatékos tanulók nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó iskolai oktatása (integrált oktatás keretében).

Általános iskolánk pedagógusait a Szigetszentmiklósi Tankerületi Központ biztosítja. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján minden évben valamilyen szaktárgyból pedagógus hiány mutatkozik, leginkább a természettudományi és a nyelvi tárgyak területén. Az iskolába érkező tanulási vagy magatartási gondokkal küzdő gyermekekkel 1 fő utazó gyógypedagógus, valamint 1 fő utazó

logopédus foglalkozik. Pszichológus segítségére is nagy szükség lenne, de ez egyelőre nem megoldott. Volly István Alapfokú Művészetoktatási Intézmény megszüntette művészeti oktatását a Móra Ferenc Általános Iskolában. A gyermekek jelenleg az iskola által szervezett szakkörökön vehetnek részt, úgy, mint rajz, KRESZ és ÖKO szakkör. Az épület 2017-ben egy energetikai pályázati támogatásnak köszönhetően felújításra került, melynek keretében nyílászáró cserére, valamint fűdém- és homlokzati szigetelésre került sor. Pár évvel ezelőtt a mosdóhelyiségek is korszerűsödtek. 2018-ban sikerült a tantermek régi, elkopott, néhol már balesetveszélyes bútorzatát kedvezményes beszerzési áron lecserélni, az iskola udvarán pedig kulturált, fedett kerékpár tároló került kialakításra. Az iskola épületéhez egy különálló tornaszoba tartozik, ami kicsi és leamortizált állapotú, állandó javításra szorul. Az udvar erősen töredezett, balesetveszélyes, nagyterjedésű betonozott felületét fenntartói és önkormányzati közös finanszírozással térköre cseréltük, de a szűkös anyagi lehetőségek miatt csak a terület felét sikerült felújítani. Az udvaron kialakított füves/földes sportpálya állapota rossz, sport tevékenységre csak nagy jóindulattal alkalmas. Ebédlő sajnos nem tartozik az épülethez, az étkezésre szolgáló Napköziotthonos Konyha és Étterem épületét kb. 10 perces sétával érik el az étkezést igénybe vevő gyermekek.

Egészségügy

Az önkormányzat biztosítja az Mötv-ben előírt kötelező egészségügyi alapellátást. Ennek keretében a háziorvosi feladat ellátására, területi ellátási kötelezettséggel működő, vállalkozó orvossal, 1997-től határozatlan időre feladat-ellátási szerződést kötött. A feladatellátáshoz szükséges háziorvosi rendelőt az orvos megvásárolta önkormányzatunktól. Településünkön területi ellátási kötelezettség nélkül működő további egy háziorvos is praktizál, ezzel is biztosítva az állampolgárok szabad orvosválasztási jogát.

A településen 2014. április 16. napjától a Morrow Medical Zrt. biztosítja az orvosi ügyelet ellátását hétköznapokon 16.00 órától 22.00 óráig, valamint hétvégén és munkaszüneti napokon. Az ellátás központja Szigethalom, de a betegek ambuláns ellátása bármelyik telephelyen biztosított.

A háziorvosi rendelő melletti épületben található az anya- és csecsemővédelem (védőnő), valamint a fogorvosi szolgálat. A településen 1 fő védőnő teljesít szolgálatot. 2023. július 1-jétől a védőnői ellátás állami kézbe került át, Szigetújfalu tekintetében a Dél-Pesti Centrumkórház gyakorolja a munkáltatói jogokat.

A fogorvosi rendelő épülete az önkormányzat tulajdonában áll. A fogorvosi alapellátás biztosítása érdekében 2019-ben az önkormányzat a fogorvosi praxis betöltésére 6 évre szóló feladat-ellátási szerződést kötött. Az ellátási körzet Szigetújfalu és Szigetszentmárton közigazgatási területe. A szerződés értelmében a körzet finanszírozására biztosított összeg teljes egészében a fogorvost illeti, az önkormányzat támogatást nem biztosít.

Közművelődés

Az önkormányzat a kulturális szolgáltatást a tulajdonában lévő Petőfi Sándor Községi Tér és Könyvtár intézményében látja el. A kultúrházat vállalkozás formájában, közművelődési feladatellátás keretében üzemelteti a képviselő-testület. Az 1972-ben épült, 1082 m²-es épületben kapott helyet a település könyvtára. 2018. január 1-jétől Szigetújfalu Község Önkormányzata megállapodást kötött a Pest Megyei Könyvtárral könyvtárellátási szolgáltatás nyújtására, ezzel bekapcsolódtunk az egységes integrált könyvtári rendszerbe.

A művelődési ház több, a faluban működő civil szervezet székhelye, próbáikat heti rendszerességgel tartják meg az épületben. A ház üzemeltetője az önkormányzattal együttműködve fogja össze a helyi szerveződéseket. Méretéből, befogadóképességéből adódóan a falu rendezvényeinek is ez az épület ad helyet.

Az épület állaga sajnos elavult, korszerűtlen, teljes felújításra szorul. 2018-ban a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjteményének Kollégiuma által kiírt pályázaton 3.500.000,- Ft összegű támogatást nyertünk könyvtárunk szakmai eszközfejlesztésére, korszerűsítésére, amiből könyvtári bútorok, kiegészítő berendezési tárgyak és eszközök kerültek beszerzésre. A kialakított új könyvtár korszerűen megfelel a magas színvonalú olvasási élmény elérésére, valamint kulturális programok és rendezvények helyszínéül is szolgál. Ugyancsak ebben az évben felújításra kerültek a ház mosdóhelyiségei. 2020-ban a Magyar Falu Program keretében elnyert támogatásból a Petőfi Sándor Községi Tér és Könyvtár épületünk teljes nyílászárócseréjére került sor. Lakossági felajánlásokból pedig sikerült megvalósítani a színpad felújítását, a színházterem parkettájának felújítását és festését, új függönyök kerültek beszerzésre és megújult a világítástechnika is.

2016-ban a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékére keretében 700.000,- Ft támogatást nyertünk Szigetújfaluból elhurcolt áldozatok emlékére felállított emléktábla elhelyezésére. Ugyanebben az évben az első világháborúban elesett katonák tiszteletére állított szoboremlékművet is sikerült felújítanunk ugyancsak pályázati támogatásból.

2020-ban a Magyar Falu Program keretében elnyert támogatásból a Petőfi Sándor Községi Tér és Könyvtár épületünk teljes nyílászárócseréjére került sor. Lakossági felajánlásokból pedig sikerült megvalósítani a színpad felújítását, a színházterem parkettájának felújítását és festését, új függönyök kerültek beszerzésre és megújult a világítástechnika is.

Civilek

Településünk gazdag a helyi önszerveződő, civil és nemzetiségi civil szervezeti közösségekben, melyek a következők:

- Zenebarátok Egyesülete,
- Magyarországi Német Népi Kultúráért Egyesület,
- „Életet az éveknek” Nyugdíjas Klub,
- Német Nemzetiségi Kultúregyesület Szigetújfalu,
- Szigetújfalui Polgárőr Egyesület,
- Szigetújfalu Lövész Sportegyesület,
- Vöröskereszt Helyi Szervezete,
- Szigetújfalu Községi Sportegyesület,
- Önkéntes Tűzoltó Egyesület,
- Kis-Sziget Önkéntes Tűzoltó Egyesület Szigetújfalu,
- Colour Táncegyesület,
- I.Z.É. – Irodalom, Zene, Ének Együttes

Az esélyegyenlőség elvének szempontjából az alábbiakban egy közösség tevékenysége kerül kiemelésre.

- „Életet az éveknek” Nyugdíjas Klub:

70 fő körüli taglétszámú, nem bejegyzett egyesület. Rendszeresen összejönnek, klubdelutánokat tartanak havonta egyszer a Napköziotthonos Konyha épületében, vagy az Időskorúak Klubjában (ÖNO). Vezetőjük rendszeresen szervez programokat a tagoknak, mint pl. látás-, hallásvizsgálat, internetes oktatói előadás, egészségügyi előadások (folyadékcsúszás, lábápolás, pszichológia), színházi látogatások, buszos, illetve hajós kirándulások, valamint nyáron gyógyfürdőhelyek látogatása. Aktív nyugdíjasaink a községi rendezvényeken is rendszeresen képviselik magukat, sütésben, főzésben mindig szívesen vállalnak szerepet. Elsősorban tagdíjból tartják fent magukat, önkormányzatunk nem anyagi jellegű hozzájárulással próbálja támogatni a klubot (pl. ingyenes helyiséghasználat, infokommunikációs eszközök térítésmentes használata). Mivel nem bejegyzett egyesületről van szó, pályázatokon sajnos nem tudnak indulni. Az önkormányzat minden évben

megrendezi a Nyugdíjas Karácsonyt, ahol műsorral kedveskedünk az idős korosztálynak, pogácsát és teát szolgálunk fel, emellett mindenki ajándécsomagot kap és a szerencsések tombola nyereménnyel távozhatnak.

Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Szigetújfalu település Önkormányzata a HEP elfogadásával érvényesíteni kívánja különösen a HEP részét alkotó helyzetelemzés (HEP HE) és az intézkedési terv (HEP IT)² által:

- diszkriminációmentességet,³
- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,⁴
- a közösségi közlekedéshez, és közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,⁵
- a szegregációmentességet, különösen a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.⁶

A HEP helyzetelemző részének célja:

Elsődleges cél figyelembe venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.⁷ E mellett fontos a célcsoportokba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak.

A HEP IT célja:

Cél a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.⁸ További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozható meg annak az együttműködési rendszernek a felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat. A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP jelentősége:

A HEP-ek nem csupán a nemzeti felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon

² 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (1) bek.

³ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. ab) pont.

⁴ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 5 § (1) bek. e) pont.

⁵ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. bb) pont.

⁶ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. b), ba), ca) pont.

⁷ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (4) bek.

⁸ Alaptörvény XV. cikk. (4) bek., 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (3-4) bek.

követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.⁹

⁹ Alaptörvény XXV. cikk.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország nemzetközi és szupranacionális jogból származó kötelezettségeire, és a nemzeti hagyományokra való tekintettel, az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdítása nemzeti feladat. Az Alaptörvény különösen a II. cikk, és a XV. cikk (4) pontjára való tekintettel „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.” A HEP elkészítésének kötelezettségét az Ebktv. 31. § (1) bekezdése tartalmazza. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendelete,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete tartalmazza.¹⁰ A HEP alkalmazása során figyelemmel kell lenni más, az esélyegyenlőséget érintő jogszabályra is, különösen:
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Az esélyteremtés terén a nemzetközi, a szupranacionális, és a nemzeti célkitűzések egybeesnek. Nemzetközi¹¹ célkitűzések:

1. **Nincs szegénység**
2. **Nincs éhség**
3. **Jó egészség és jó közérzet**
4. **Minőségi oktatás**
5. **Nemek közötti egyenlőség**
6. Tiszta víz és higiénia
7. Megfizethető és tiszta energia
8. **Tisztességes munka és gazdasági növekedés**
9. Ipar, innováció és infrastruktúra

¹⁰ Vö. Jat.24. § (1) bek.

¹¹ Forrás: Az Egyesült Nemzetek Szervezetének (2017) határozata, amelyet a Közgyűlés 2017 július 6-án fogadott el, a Statisztikai Bizottságnak a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel kapcsolatos munkája (A/RES/71/313).

10. **Csökkenett egyenlőtlenség**
11. Fenntartható városok és közösségek
12. Felelősségteljes fogyasztás és termelés
13. Klíma akció
14. Élet a víz alatt
15. Élet a szárazföldön
16. **Béke, igazságosság és erős intézmények**
17. **Partnerség a célokért**

Szupranacionális¹² célkitűzések:

A Területi Agenda figyelembe veszi a közelmúltbeli szakpolitikai kereteket és menetrendeket.¹³ Európa egységességének megőrzéséhez elengedhetetlen, hogy **hidat képezzünk** az eltérő jövedelmű, oktatási háttérű, kultúrájú, vallású, valamint különböző hagyományokkal rendelkező emberek között. Elő kell segítenünk a civil társadalom tagjai közötti együttműködést, és fokoznunk kell a szolidaritásukat a **szegregáció csökkentése**, valamint a **társadalmi befogadás** előmozdítása érdekében, a **sokszínűséget** pedig az **általános jóllét** szolgálatába kell állítanunk.

Nemzeti célkitűzések:

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.), majd 2014-ben a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t (1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.) 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), illetve a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021–2024. évekre szóló kormányzati intézkedési terve (Kormány 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozata) amely a következő évekre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait:

- I. Születés és gyermekkor
- II. Köznevelési, szakképzési, felsőoktatási rendszer – óvodától egyetemig
- III. Ifjúsági ügyek, gyermekvállalás, családalapítás, életmód
- IV. Foglalkoztatás, munkavállalás, felnőttképzés, szociális gazdaság
- V. Területi egyenlőtlenségek, településfejlesztés – lakhatási és energiaszegénység – környezettudatosság, környezetvédelem
- VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás
- VII. Roma identitás, közösségépítés, szemléletformálás, jogérvényesítés
- VIII. A Stratégia megvalósításának intézményrendszere, hazai és Kárpát-medencei partnerség
- IX. A stratégia nyomon követése, monitoring

Társadalmi felzárkóztatást az MNTFS-en kívül, különösen az alábbi nemzeti stratégiák, programok tartalmazzák:

¹² Forrás : Területi Agenda 2030.

¹³ Forrás : Területi Agenda 2030 : Idetartozik többek között az Egyesült Nemzetek Szervezetének a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje és a fenntartható fejlődési célok (2015), a Párizsi Megállapodás (2015), az Egyesült Nemzetek Szervezetének Új városfejlesztési menetrendje (2016), az Európai Bizottság „Fenntartható Európa 2030-ra” című vitaanyaga (2019), a 2021–2027- es időszakra szóló, jövőbeli uniós kohéziós politikára irányuló javaslat (2018), az Európai Unió városfejlesztési agendája (2016), az Új Lipcsei Charta (2020), a Jobb életminőség a vidéki területeken című Cork 2.0 nyilatkozat (2016), az OECD város- és vidékpolitikára vonatkozó elvei (2019), az európai zöld megállapodás és az ahhoz kapcsolódó Fenntartható Európa beruházási terv és méltányos átállási mechanizmus (2020), az uniós helyreállítási program (2020), valamint az Európai Unió Tanácsa osztrák, román, finn és horvát elnökségeinek releváns következtetései.

1. Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia (2012-2024)
2. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
3. Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Terv 2007-
4. Új Roma Stratégia (2019-2030)
5. Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
6. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
7. Nemzeti Büntetőeljárás Stratégia (2013–2023)
8. Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)
9. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)¹⁴

1. Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia (2012-2024)

Az Országgyűlés 18/2013. (III.28.) sz. határozatával fogadta el a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiáról szóló határozatát. „A hátrányos helyzetű csoportok segítése (önkéntesség) az újraelosztás növekedése nélkül járul hozzá e csoportok helyzetének javításához, emellett pedig kapcsolatot teremt az eltérő környezetben élő emberek között, erősítve a társadalmi szolidaritást. Az egyéb jellegű társadalmi intézményekben (pl. klubok, egyesületek) vállalt önkéntes tevékenység növekedése szintén a társadalom tagjai közötti kapcsolatokat, a közösségi összetartozást erősíti, amely közvetett módon hozzájárul a demokratikus döntéshozatalban rejlő értékek szélesebb körű felismeréséhez is. Az ilyen tevékenységek végzése önmagában jó például szolgálhat a szélesebb csoportok számára, azonban a családok keretében lehetőség nyílik ezeknek az értékeknek a nemzedékek közötti továbbadására is... Az egészségtudatos életmód számtalan módon kapcsolódhat a különböző tevékenységi körrel rendelkező társadalmi szervezetek tevékenységéhez, így egyebek mellett a természetvédelemhez, a sporthoz vagy a szociális ügyekhez (pl. gyermekek, idősek, hátrányos helyzetű csoportok segítése) is. A Keretstratégia ezért ajánlja az egészségtudatos magatartásminták megjelenítését a szervezetek alapvető tevékenységének végzése során. A gyermekszegénység csökkentése érdekében fontos a lehető legkorábbi életkorban történő beavatkozás, vagyis a 0-3 éves korosztály és szülei számára lehetővé tenni az egészségügyi, gondozási, fejlesztési, szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a szülői kompetenciák erősítését. Ehhez a helyben elérhető szolgáltatások együttműködésének erősítése szükséges. A későbbi életkorban a hátrányos helyzetű gyermekek 3 éves kortól történő óvodáztatása, majd hozzáférésük a minőségi, integrált oktatáshoz a sikeres iskolai karrier megalapozása és a lemorzsolódás csökkentése érdekében elengedhetetlen... A leszakadó társadalmi csoportok – különösen a romák – és térségek kiemelt kezelése, a szegénység csökkentése a kormányzat által nemcsak az emberi erőforrások fejlesztése, hanem a társadalmi integráció szempontjából is fontos. A leszakadó térségek lakosainak az alapvető infrastruktúra hiányában kevés esélyük van a kitörésre a mélyszegénységből, a munka hiánya pedig a társadalmi élet minden területén (pl. értékrendszer, kultúra) a szegregációt erősíti. A mélyszegénység aláássa a társadalmi igazságosság érvényesülésébe vetett hitet is. Az e térségekbe irányuló, megfelelően tervezett komplex, többek között oktatási és képzési, egészségügyi, gazdaságfejlesztési, valamint lakhatási programok ezért a társadalmi összetartozást is szolgálják...A társadalmi kirekesztettség mérséklését és a munkahelyteremtést célzó programok indításával (például a közszolgáltatások javításával) lehetőség nyílik a munkába bevonható polgárok körének növelésére. Ez amellett, hogy erősíti a társadalmi kohéziót, hozzájárul a humántőke növeléséhez, illetve az eltartottak számának csökkentéséhez, ezáltal a gazdasági tőkét is erősítve.”

2. „Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

¹⁴ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

3. Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Terv 2007-

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Új Roma Stratégia (2019–2030) (A stratégia csak a határozatban megjelölt településeket érinti)

A Kormány 1426/2019. (VII. 26.) Korm. határozata az Új Roma Stratégiával (2019–2030) összefüggő feladatok meghatározásáról című dokumentumban a) megállapítja, hogy az általa megtárgyalt Új Roma Stratégia (2019–2030) című dokumentum (a továbbiakban: Stratégia) intézkedési tervek és intézkedések kidolgozásának alapjául szolgálhat; b) felhívja a miniszterelnöki biztos kinevezéséről szóló 3/2019. (IV. 18.) ME utasítással kinevezett miniszterelnöki biztost (a továbbiakban: miniszterelnöki biztos) és a belügyminisztert, hogy a Stratégia tervezetét egészítsék ki a 2021–2027-es európai uniós tervezési ciklus forrásfelhasználásának feltételeiről szóló elemekkel. Felelős: miniszterelnöki biztos belügyminiszter Határidő: a feltételek ismertté válását követő 90. nap 2. A Kormány a) egyetért azzal, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a „Felzárkózó települések” programjában kijelölt 30 település mellett Csörög, Monor és Nagybárcány településeken fejlesztési programot indítson, valamint felhívja a belügyminisztert, hogy a miniszterelnöki biztos együttműködésével és az érintett miniszterek bevonásával gondoskodjon e három településnek a „Felzárkózó települések” programjába történő bevonásáról a következő fejlesztési feladatok megvalósításával: aa) Csörög településen közösségi tér kialakítása, komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások kiszélesítése, valamint a gyermekjóléti alapellátások fejlesztése, ab) Monor Tabán városrészében felújítás alá eső házak, illetve a közfürdő állapotának felmérése, az ingatlanok tulajdonjogi helyzetének rendezése, lakások vásárlása, a településrész képének, lakhatási viszonyainak javítására infrastrukturális beruházások kivitelezése, ac) Nagybárcány településen komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások fejlesztése, a közösségfejlesztést célzó infrastrukturális fejlesztés és programok indítása; Felelős: belügyminiszter miniszterelnöki biztos érintett miniszterek Határidő: azonnal b) felhívja a belügyminisztert, hogy tegyen javaslatot a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Korm. határozat 1. pontjában meghatározott települési körből a bevonásra javasolt következő 30 településre.

4. Az Országgyűlés 88/2009. (X. 29.) OGY határozata a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról

Nemzeti Ifjúsági Stratégia Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal

kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg.

5. Idősügyi Nemzeti Stratégia (INS) az I. ütemterv 2010–2022-ig, a II. 2023–2034-ig tart.

A 81/2009. (X. 2.) OGY határozat az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról című dokumentum az aktuális gazdasági-társadalmi környezethez viszonyulva határozza meg az idősügyi stratégia célkitűzéseire szükséges kormányzati beavatkozási feladatokat. Az életkor meghosszabbodásával a népesség egyre nagyobb arányát alkotó idős generáció mind erőteljesebb társadalmi hasznosságának előmozdítása fontos feladat, megkerülhetetlenül fontos cél. Az idősekről való gondolkodás felöleli a jogbiztonság, kommunikáció, nyilvánosság, képzés, élethosszig tartó tanulás, egészségügy, rehabilitáció, mentális egészség, szociális ellátások, nyugdíjügy, foglalkoztatás, kultúra-közművelődés, sport-rekreáció, strukturált szabadidő-eltöltés, esélyegyenlőség, társadalmi kirekesztődés megelőzése, életútmodell, önkéntesség, generációk közötti együttműködés területeit és kapcsolódási pontjait. A stratégia prioritásai:

1. Esélyegyenlőség, pozitív reakciók az idősödés és a hosszabbélettés Társadalompolitikai kihívásaira, fellépés az ageizmus ellen

A Stratégiában megfogalmazottak rámutatnak arra, hogy fokozni kell az érintettek bevonását és az e céllal történő együttműködések fejlesztését a különböző szektorok (kormányzati, nonprofit, for-profit, informális közösségek), a különböző szakpolitikák és különböző szolgáltató partnerek között. A társadalmi szemlélet változtatása azért is szükséges, hogy csökkenjen az idősekkel szembeni negatív sztereotípiák térnyerése.

2. Társadalmi részvétel és bevonódás, közösségi megbecsültség

A Stratégia lényege egy társadalmi szemléletváltás elfogadtatása és érvényre juttatása, mely szerint az idősödestről való gondolkodásban lényeges a meglévő képességek megőrzése, szunnyadó készségek előhívása.

3. Élethosszig tartó fejlődés, törekvés az életöröm, az autonómia megőrzésére és az önmegvalósításra

Az idősek számára képzésekkel is biztosítani kell az önellátás és az életminőségük megőrzésével kapcsolatos ismereteket. Meg kell teremteni a feltételeit az élethosszig tartó tanulásnak, az önszolgálati lehetőségeinek és az önkéntesség szélesebb körű kiépítésének, a generációk közötti együttműködés lehetőségeinek bővítését is.

4. Biztonság és megfelelő életminőség, a betegségek kockázatának alacsonyan tartása, az emberi méltóság megőrzése és a funkcionális önállóság elősegítése

Az idős emberről a maga emberi teljességében kell gondolkodni. A figyelmet az emberi élet kiteljesedésére kell fordítani és nem szabad kizárólag a szociális és egészségügyi vonatkozásokra leszűkíteni. A Stratégia alapvető irányelve és az időspolitikai fejlesztés egyik célja, hogy az időskorúak jól-léte szempontjából a személyre szabott szolgáltatások széles köre álljon rendelkezésre, figyelembe véve azt, hogy az időskorú személyeknek egyéneként eltérő társadalmi és kulturális szükségleteik vannak. Az időseknek úgy kell hozzáférniük a különféle szolgáltatásokhoz, hogy azok leginkább igazodjanak a saját szükségleteikhez (a „se többet, se kevesebbet, mint amire éppen szükség van” elv érvényesítése). Az idősek számára minőségi szempontok alapján is ismereteket kell nyújtani a szolgáltatások biztonságáról, megbízhatóságáról, hozzáférhetőségéről és felhasználóbarát voltukról.

5. Aktivitását és függetlenségét, társadalmi presztízsét megőrző idősödő és idős ember

Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában megfogalmazott időspolitikai jövőkép, a célok elérését szolgáló fejlesztendő területek számbavétele mind megelőző (pro-aktív), mind a jelenlegi helyzetre választ adó (reaktív) megközelítéseket tartalmaznak. A Stratégiában foglaltak megvalósítása a társadalom valamennyi csoportját érinti – a fiataloktól a nagyon idősekig. A Stratégiában megfogalmazott időspolitika megvalósítása lehetővé teszi az idősök önbecsülésének növelését, méltóságának megóvását, valamint a társadalom többi korcsoportja részéről az idősökkel szembeni tisztelet növelését.

7. Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2013–2023)

A Kormány 1744/2013. (X17.) sz. Korm. határozatával fogadta el a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról szóló stratégiáját, mely Bács-Kiskun megye tekintetében különös jelentőséggel bír. „Klasszikus értelemben vett kiterjedt tanyavilágról, amelynek hazánkban három típusát különböztetünk meg (életvitelszerűen lakott, gazdálkodásra használt vagy idényjelleggel, hétvégi házként funkcionáló), igazán csak Csongrád, Békés és Bács-Kiskun megye területén beszélhetünk. Ezekben a megyékben jellemző az előzőekben vázolt mindhárom tanyatípus együttes jelenléte is, és negyedikként idesorolhatók a jelentős számban található lakatlan, elhagyott tanyaépületek, volt TSZ majorok. A biztonság és a köznyugalom fenntartása ezeken a területeken már századokkal ezelőtt is speciális módszereket igényelt.

A lakott tanyaok többségében idős, illetve egyedülálló, hátrányos helyzetű személyek, családok élnek. A külterületen, különösen a tanyavilágban élő népesség érzékenyebben reagál a bűnügyi helyzet változásaira, sőt más társadalmi rétegektől eltérően, sajátos helyzetükből fakadóan jobban igényli az állam szolgáltató gondoskodását.” A stratégiai intézkedéseket is megfogalmaz: „Össze kell gyűjteni azon szervezeteket, amelyek hátrányos helyzetű, különösképpen roma fiatalok számára működtetnek felzárkóztatási programokat. Meg kell vizsgálni, hogy az összegyűjtött (főképpen játszóházakban, tanodákban, közösségi tereken működtetett) programokba a bűnmegelőzési (áldozattá és elkövetővé válást megelőző) ismeretek, szociális kompetenciafejlesztő játékok integrálhatók-e, ki kell dolgozni a módszertanát annak, hogy az áldozattá és elkövetővé válást megelőző ismeretek és szociális kompetenciafejlesztő játékok hogyan integrálhatók be a már futó programokba, és az arra alkalmasakba be kell illeszteni ezen ismeretek oktatását.”

8. Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) sz. határozatával fogadta el az Országos Fogyatékosügy Programról szóló határozatát, melyben felkéri a Kormányt, hogy jogalkotó és végrehajtó tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket, dolgozzon ki Intézkedési Tervet, számoljon be a célkitűzések megvalósulásáról az Országgyűlésnek.

Az Országgyűlés felkéri a kormányzati és civil szervezeteket, hogy egyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért, a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében, a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben. Felkéri továbbá a felelős minisztert, hogy a programot tegye közzé az általa vezetett minisztérium honlapján felolvasó szoftverekkel használható elektronikus formában, magyar nyelven és könnyen érthető formátumban, továbbá a látássérültek érdekképviselőjét ellátó országos szervezeten keresztül Braille-formátumban.

9. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)¹⁵

1. Az Akcióterv a családi élet és munkavállalás összehangolásának további támogatását tűzi ki célul, amelyet a következő konkrét intézkedésekkel javasolt elérni:

a) A női-férfi munkamegosztás elősegítése

- az atipikus foglalkoztatási formák – különösen a munkáltatók körében - népszerűsítésével; továbbá hazai és uniós pályázati programokkal, kedvezményekkel, illetve a Családbarát Munkahely pályázati program kibővítésével;
- a nők és férfiak igényeinek, illetve az atipikus foglalkoztatási formák alacsony volta okainak kutatással történő felmérésével, a KINCS bevonásával;
- Sikeres pályázatnak köszönhetően 2020. július 1-től egy 18 hónapos Strukturálisreform-támogató program (SRSP) keretében a nemek közötti foglalkoztatási különbségek elemzése valósul meg, illetve a kutatás vizsgálni fogja, hogy a meghozott intézkedések ellenére miért alacsony továbbra is a nők munkaerőpiaci részvétele. A projekt új intézkedések kidolgozását is magában foglalja.
- a kutatás eredményének figyelembevételével szükséges intézkedések kidolgozása, a munkáltatói és munkavállalói eltérő érdekek összehangolásával;
- a kisgyermekes nőknek és férfiaknak lehetőség megteremtésével, hogy hosszabb ideig és rugalmasabban vehessék igénybe az atipikus foglalkoztatási megoldásokat;
- az atipikus foglalkoztatási formákban dolgozók arányának növelésével.

b) A nők „láthatatlan”, „fizetetlen” munkájának fokozott elismerése

- figyelemfelhívó kampánnyal;
- a nők és férfiak „fizetetlen” munkában való részvételének vizsgálatával;
- az ápolási feladatok (beteg vagy idős hozzátartozó ápolása) kutatásban való vizsgálatával;
- nagyszülői feladatok fokozott elismerésével.

c) A munka és családi élet összehangolása a nők és férfiak között a gyermekgondozási szabadság tekintetében

- a gyermekgondozási idő alatti, a munkahellyel, illetve szakmai civil szervezetekkel való kapcsolattartást támogató programokkal/pályázatokkal;
- a férfiak családi szerepének kutatásával a KINCS bevonásával;
- a nők-férfiak közötti munkamegosztás támogatásával.

d) A gondozási feladatokban való állami és munkaadói segítségnyújtás munkahelyi, vállalati bölcsődék és óvodák számának növelésével figyelembe véve a meglévő óvodák kapacitását;

- a gondozási feladatokban résztvevők támogatásával.

e) Szemléletmód formálás az oktatásban

- a Családi Életre Nevelés program erősítésével, hangsúllyal a nők és férfiak közötti harmonikus együttműködésre az óvodáktól kezdve, illetve az alap-és középfokú oktatásban az iskolai védőnők bevonásával;
- Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiájának Programjai továbbfolytatásával a Digitális Gyermekvédelmi Szolgáltató és Módszertani Központ megvalósításában;
- módszertan és segédanyag kidolgozásával a pedagógusok, óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet nyújtó szakemberek, iskolapszichológusok részére.

f) Szemléletmód formálás a vállalati magatartásban az 1201/2015. (IV. 9.) Korm. határozatban foglalt a vállalati társadalmi felelősségvállalásra vonatkozó Cselekvési Terv aktualizálása a vállalatok felelős magatartásának erősítése érdekében;

- a vállalatok menedzsmentjének érzékenyítése további eszközökkel.

g) Család-és gyermekbarát környezet kialakítása

- további pályázatok, díjak bevezetésével.

¹⁵ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

2. A nők részvételének segítése azokon a területeken, ahol az jelenleg alacsony. A cél eléréséhez a következő lépések javasoltak:

- A nők részvételének támogatása a politikai döntéshozatalban képzéssel és mentorálással.
- A nők vezetővé válásának elősegítése a gazdasági - vállalati szektorban középfokú oktatásban történő pályorientációval;
- a vezető nők példájának bemutatásával;
- mentorprogrammal;
- díjak alapításával;
- a családbarát munkahelyek és felsőoktatás támogatásával, a családbarát megoldásokkal rendelkező felsőoktatási intézmények arányának növelésével.
- A tudomány terén a nők előtt álló láthatatlan akadályozó tényezők lebontása pályázatok meghirdetésével, amelyek figyelembe veszik a kutató, PhD hallgató nők gyermekgondozás következtében a kutatómunkából kiesett időszakát és ennek fényében kedvezményeket nyújtanak számukra;
- a női oktatói és kutatói utánpótlás elősegítése érdekében olyan beruházások támogatása, amelyek a telephelyeken gyermekbarát megoldásokat valósítanak meg (pelenkázó és szoptató terek, gyermekszarkok, gyermekmegőrző);
- a kutató, PhD hallgató nők jó családi gyakorlatainak (a mai modern szemlélet szerinti, harmonikus családi együttélésen alapuló női-férfi szerepek) bemutatása médiakampány formájában.
- A lányok és nők MTMI (matematikai, természettudományos, műszaki, informatikai) pályák felé való irányultságának támogatása pályorientációs foglalkozások szervezésével a középszintű oktatásban, amelyek népszerűsítik az MTMI szakmákat a pályaválasztás előtt álló fiatal nők számára;
- a kutatói életpálya népszerűsítésével a felsőoktatásban;
- középfokú szakképzés terén;
- az MTMI pályorientáció, ösztöndíj a felsőoktatásban, különös tekintettel a női hallgatókra.
- A lányok és nők szakképzésben és felsőoktatásba való érvényesülésének előmozdítása, a lemorzsolódásuk csökkentése speciális oktatásszervezési modellek kidolgozásával és alkalmazásával;
- felzárkózási és fejlesztési célú kurzusok megvalósításával;
- olyan programok kidolgozásával, amely révén nő a szakma és a diplomaszerzés esélye a lemorzsolódás kockázatával érintett nők számára;
- a “nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülők” (NEET) között magasabb a nők aránya, számukra szakképzést, illetve felsőfokú tanulmányokat előkészítő programok szervezésével, a programokon való részvételt elősegítő ösztönző rendszer kialakításával és működtetésével, specifikus (korai) pályorientációs, készségfejlesztő és kommunikációs programok megvalósításával, továbbá a gyermekneveléssel összeegyeztethető továbbtanulási formák támogatásával;
- nagyszabású digitális kompetenciafejlesztési program indításával nők részére.
- A nőpolitikai, a női szempontokat figyelembe vevő szaktudás fejlesztése szakértők képzésével, valamint a szaktudás elterjesztésével a közigazgatásban (pl. Probono képzések indításával).

3. A nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági, egészségi és szociális védelmének megteremtése:

- A 6 év alatti gyermeket nevelő nők elhelyezkedésének támogatása az 1. fejezetben kitűzött célok mellett fiatal nőknek karrier tanácsadással, mentorhálózat kiépítésével;
- kisgyermekes anyáknak biztosított képzéssel, tanácsadással;
- bölcsődei ellátást biztosító intézmények kapacitásának további növelésével;

- a hátrányos helyzetű, szakmát még nem szerzett négy vagy több gyermekes édesanyák esetében a hosszú évek után a munkába történő visszatérés megkönnyítésére azon lehetőség kialakításával, hogy egészségügyi, szociális, gyermek-vagy idősgondozási területen segítő szakmába térhessenek vissza, amely az otthon megszerzett tudás elfogadottságát is erősítené (Nő az esély programhoz hasonló koncepció kidolgozása), amennyiben az eredeti munkahelyen történő foglalkoztatásra nincsen mód.
- A női vállalkozók támogatása felkaroló, foglalkoztatást javító (kompetenciafejlesztés, tréningek, kutatás, mentorprogram) és a források elérését biztosító intézkedésekkel;
- sikeres vállalkozó nők példájának bemutatásával.
- A nők és férfiak közötti bérkülönbségek okainak kutatásban való vizsgálatával a kihívások alátámasztásának fényében;
- a kutatás eredményeinek figyelembe vételével az indokolt, célértékekkel meghatározott intézkedések meghozatalával;
- a nők és férfiak nyugdíja közötti különbségek kutatásban való vizsgálatával.
- A nők speciális (különösen gyermekszülés és gyermeknevelés, családi állapot, gyermekszám, egészségi állapot, valamint beteg- és idősgondozás miatti) szegénységi kockázatának csökkentése (munkavállalás, társadalombiztosítás, munkanélküliség, az egészségügyi és a szociális ellátások, valamint a digitalizáció területén) nemekre bontott statisztikai adatgyűjtések és adat-kiértékelések elvégzésével, külön célzottan a speciális helyzetben lévő (egyszülős, fogyatékkal élő gyermeket nevelő, nagycsaládos, hátrányos helyzetű) csoportokra keresetszerkezeti felmérés, időmérleg adatok, háztartási szatellit számla módszereivel;
- kedvezményes oktatási lehetőségek biztosításával kismamák számára;
- a Család és Karrier Pontok hálózatának továbbfejlesztésével;
- a Családbarát Szülézet és Családbarát Kórház pályázat további meghirdetésével, kibővítésével;
- a várandós anyák nagyobb mértékű támogatása érdekében a védőnői hálózat erősítése ösztönzők bevezetésével, béremeléssel, kiemelt jelentőséggel a hátrányos helyzetű településekre;
- a hátrányos helyzetű nők egészségtudatosságát növelő, a szervezett népegészségügyi szűréseken való részvételt ösztönző programok kidolgozásával;
- ingyenes mentálhigiénés tanácsadással, pszichológusok biztosításával az Egészségfejlesztési Irodákban a hátrányos helyzetű nők számára;
- a szegénységben élők és a roma nők, mint aktív erőforrás beépítésével a munkaerőpiacra, figyelembe véve a korai iskolaelhagyást megelőző programok továbbfejlesztését, kiterjesztését;
- a hátrányos helyzetű édesanyák gyermeknevelési kompetenciáinak erősítése (az uniós források biztosítása esetén a Biztos Kezdet Gyerekházak hálózatának kibővítésével: legfeljebb 50 új Gyerekház létrehozásával);
- a szegénységben, illetve mélyszegénységben élő egyszülős családok számára rezsiköltségek támogatásával, illetve tanulmányi ösztöndíjak biztosításával az egyszülős gyermekek részére;
- idős hozzátartozó gondozását ellátó nők otthoni munkavégzésének elismerésével;
- digitalizáció adta támogatási lehetőségek speciális felmérésével és kamatoztatásával az adott élethez igazodva.

2.1 Kapcsolódás stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Szigetújfalu Község Önkormányzat helyi esélyegyenlőségi programja készítése során az alábbi stratégiák, fejlesztési tervek, koncepciók kerültek áttekintésre, biztosítva az önkormányzati dokumentumok összhangját:

- Szigetújfalu Község Önkormányzat Képviselő-testületének 3/2015. (II.26.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatás és ellátás helyi szabályairól
- Szigetújfalu Község Önkormányzat 30/2014. (III.31.) Kt. határozattal elfogadott Településfejlesztési Koncepciója
- Szigetújfalu Község Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2013. (II.6.) önkormányzati rendeletével elfogadott Szigetújfalu Község Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve,
- Szigetújfalu Község Önkormányzat Képviselő-testületének többször módosított 11/2013. (II. 6.) Kt. határozattal elfogadott Szigetújfalu Településszerkezeti Terve,
- Szigetújfalu Község Önkormányzat 2014-2019 időtartamra szóló gazdasági programja
- Szigetújfalu Község Önkormányzat közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási terve
- Költségvetési koncepció
- Szigetújfalu Község Önkormányzat középtávú sportfejlesztési koncepciója
- Szigetújfalu Község Önkormányzat Képviselő-testületének 9/2005. (VI.30.) számú rendelete Szigetújfalu község közbiztonsági és bűnmegelőzési koncepciójáról

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A családsegítő, gyermekjóléti, idősök nappali ellátása, szociális étkeztetési, házi segítségnyújtási feladatok ellátására Szigetújfalu Község Önkormányzata 2013. január 1-jétől csatlakozott a Ráckeve és Környéke Gyermekjóléti és Családsegítő Intézményi Társuláshoz.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok,¹⁶ kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program a

- Szociális és Munkaügyi Minisztérium által kiadott Módszertani Segédlet és Gyakorlati Útmutató Helyi Esélyegyenlőségi Programok Megalkotásához,

- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgálták alapul.

¹⁶ Különösen a közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv, és a szakképzési intézkedési terv.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012.)

www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenysege_okok_1.1.pdf). A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

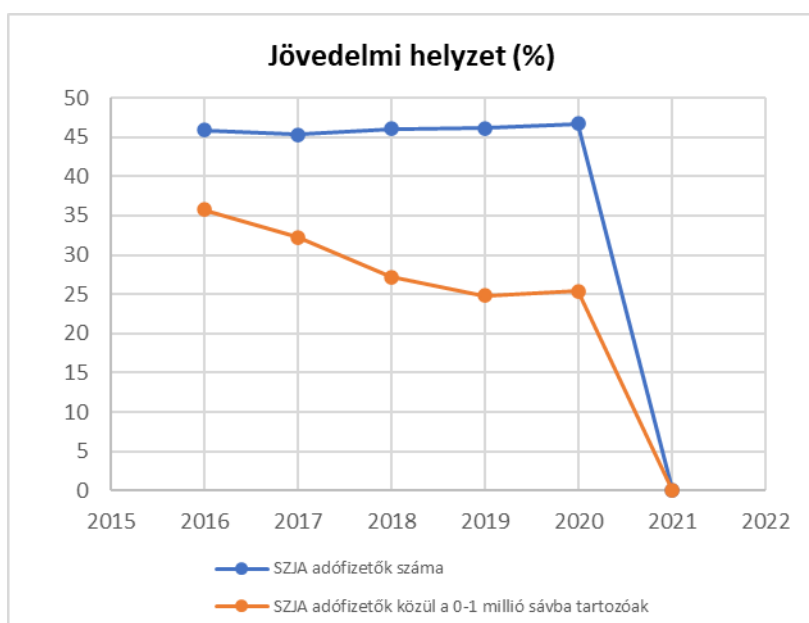
A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak alacsony iskolai végzettségűek és megváltozott munkaképességűek. Községünkben tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	45,87	35,77
2017	45,30	32,22
2018	46,03	27,18
2019	46,16	24,83
2020	46,70	25,37
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

- a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

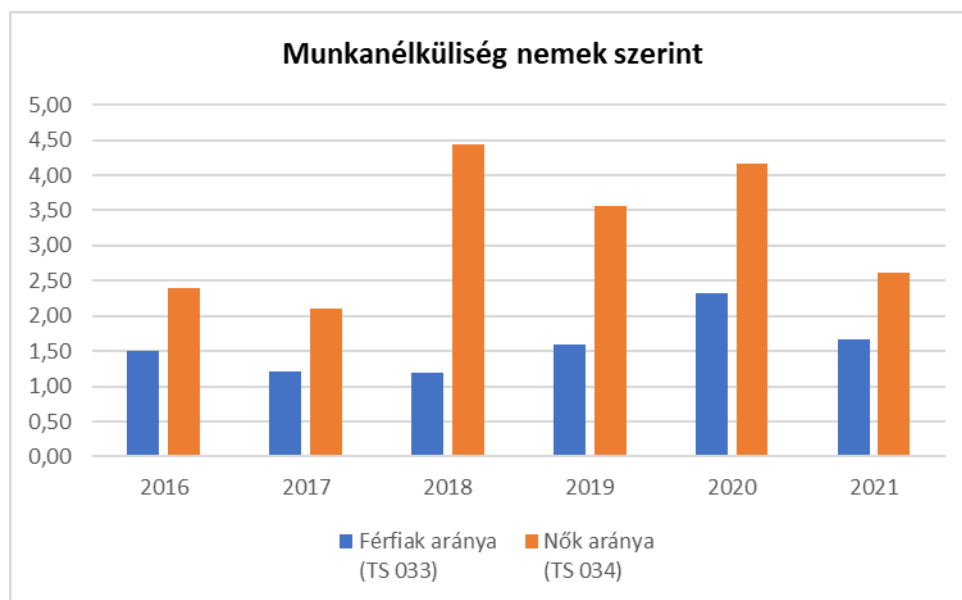
Az aktív korúak körében nyilvántartott álláskeresők száma folyamatos növekvő tendenciát mutat. A nyilvántartott álláskeresők között a nők aránya felülreprezentált. Korcsoportos megoszlásban az 59 év feletti álláskeresők száma sajnos évről évre emelkedik, míg a fiatalabb korosztálynál

csökkenés tapasztalható. A munkaadók kevésbé preferálják az idősödő korosztály foglalkoztatását. A fiatal korosztály esetében viszont elképzelhető a látens munkanélküliség, akik tanulmányaik befejezésével szeretnének dolgozni, de még nincs állásuk és nem is keresik fel a foglalkoztatási hivatalokat.

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya folyamatos növekedést mutat az elmúlt években. Az látszik, hogy aki hosszabb ideje nem talál munkát az a rendszerben ragad és nehezen kerül vissza a munka világába.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	1,51	2,40	1,96%
2017	1,21	2,10	1,66%
2018	1,20	4,44	2,82%
2019	1,59	3,56	2,58%
2020	2,33	4,16	3,25%
2021	1,66	2,62	2,14%

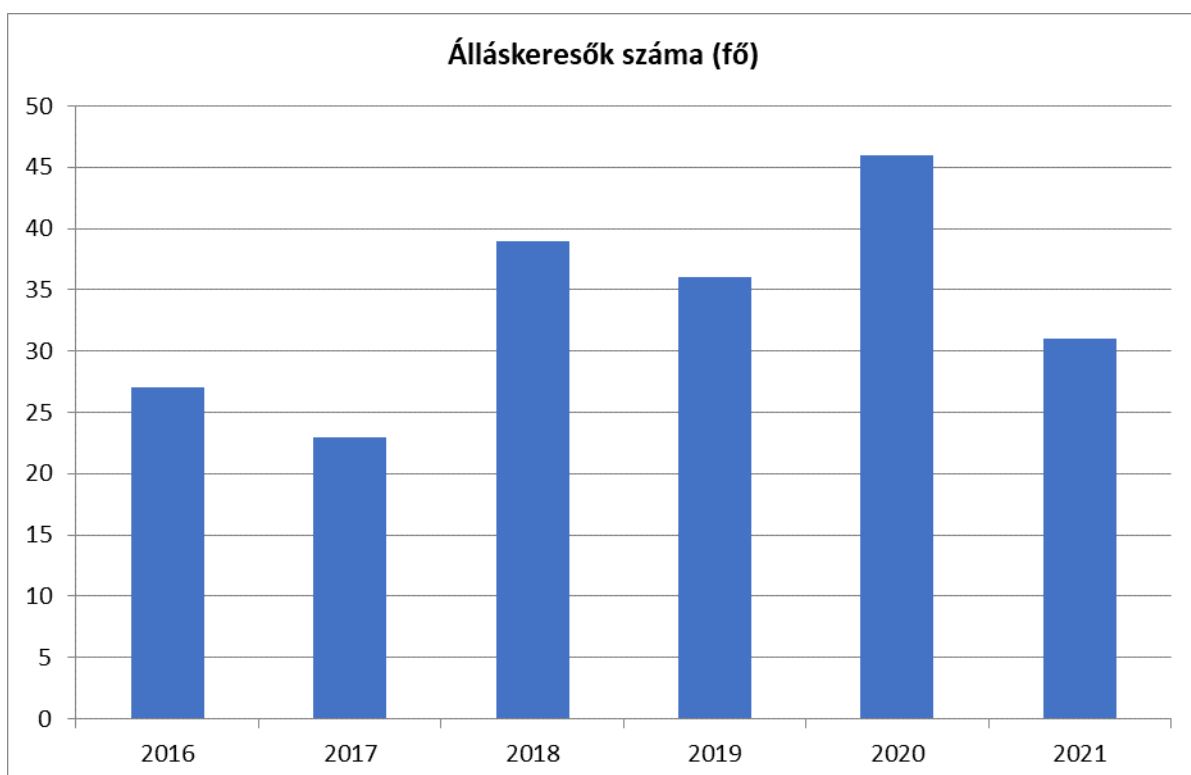
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	27	23	39	36	46	31
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	2,00	1,00	2,00	2,00	0,00
	%	3,70%	8,70%	2,56%	5,56%	4,35%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	0,00	3,00	2,00	0,00	3,00
	%	3,70%	0,00%	7,69%	5,56%	0,00%	9,68%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	3,00	0,00	2,00	7,00	4,00
	%	0,00%	13,04%	0,00%	5,56%	15,22%	12,90%
31-35 év (TS 040)	Fő	3,00	1,00	2,00	5,00	5,00	2,00
	%	11,11%	4,35%	5,13%	13,89%	10,87%	6,45%
36-40 év (TS 041)	Fő	2,00	2,00	3,00	4,00	1,00	3,00
	%	7,41%	8,70%	7,69%	11,11%	2,17%	9,68%
41-45 év (TS 042)	Fő	5,00	4,00	3,00	3,00	7,00	3,00
	%	18,52%	17,39%	7,69%	8,33%	15,22%	9,68%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	2,00	4,00	6,00	3,00	1,00
	%	0,00%	8,70%	10,26%	16,67%	6,52%	3,23%
51-55 év (TS 044)	Fő	2,00	0,00	6,00	3,00	7,00	2,00
	%	7,41%	0,00%	15,38%	8,33%	15,22%	6,45%
56-60 év (TS 045)	Fő	5,00	4,00	8,00	3,00	6,00	3,00
	%	18,52%	17,39%	20,51%	8,33%	13,04%	9,68%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	8,00	5,00	9,00	6,00	8,00	10,00
	%	29,63%	21,74%	23,08%	16,67%	17,39%	32,26%

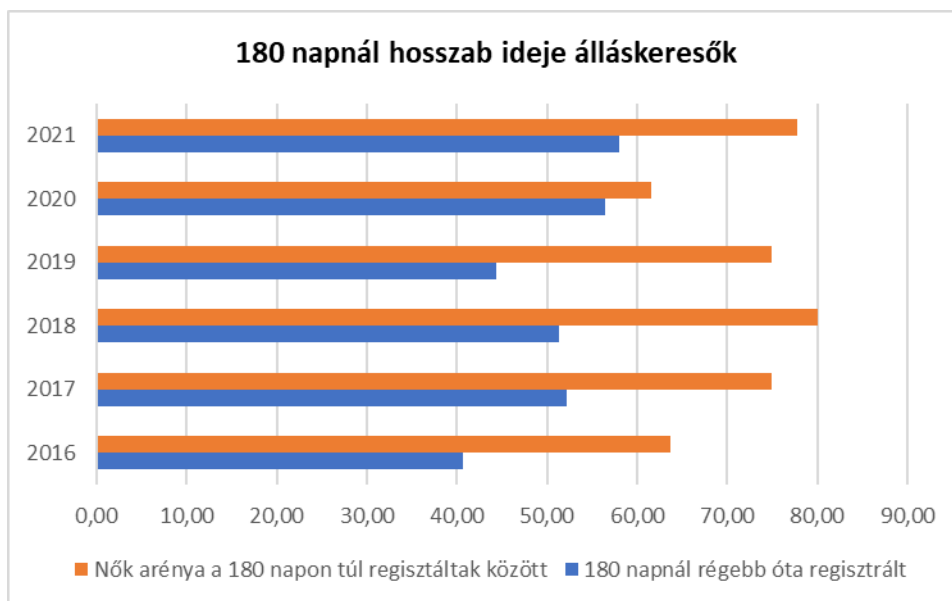
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	40,74	63,64
2017	52,17	75,00
2018	51,28	80,00
2019	44,44	75,00
2020	56,52	61,54
2021	58,06	77,78

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

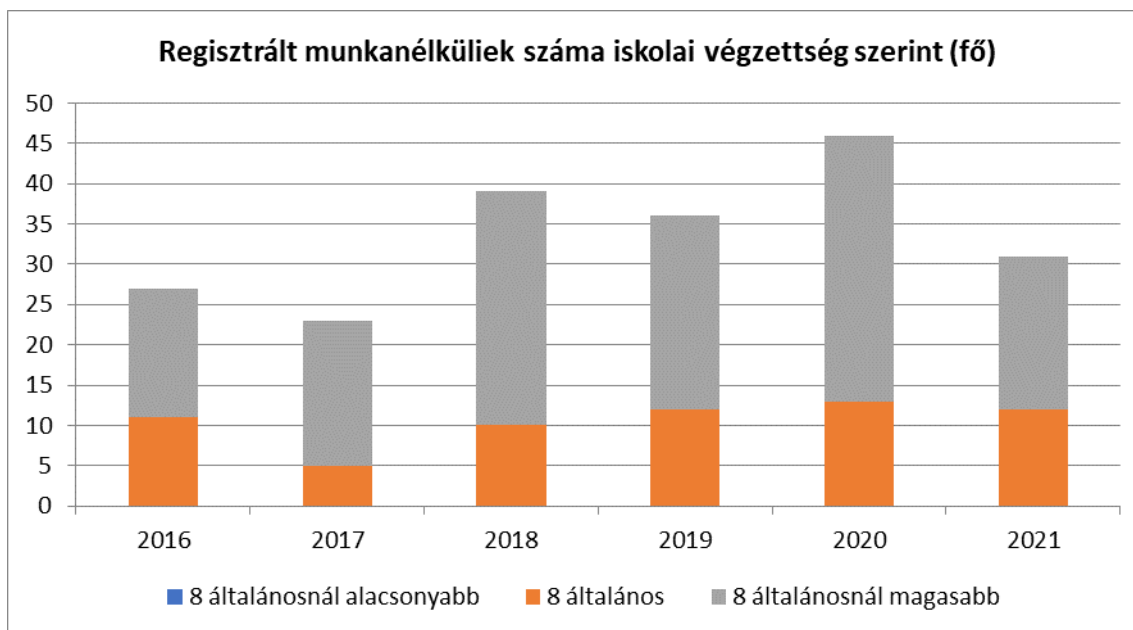
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A regisztrált álláskeresők körében a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők felülreprezentáltak az általános iskolai vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkezőkkel szemben. Az ő számukra megoldást jelenthet egy piacképes szakmára történő átképzés lehetősége.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	27	0	0,00%	11	40,74%	16	59,26%
2017	23	0	0,00%	5	21,74%	18	78,26%
2018	39	0	0,00%	10	25,64%	29	74,36%
2019	36	0	0,00%	12	33,33%	24	66,67%
2020	46	0	0,00%	13	28,26%	33	71,74%
2021	31	0	0,00%	12	38,71%	19	61,29%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

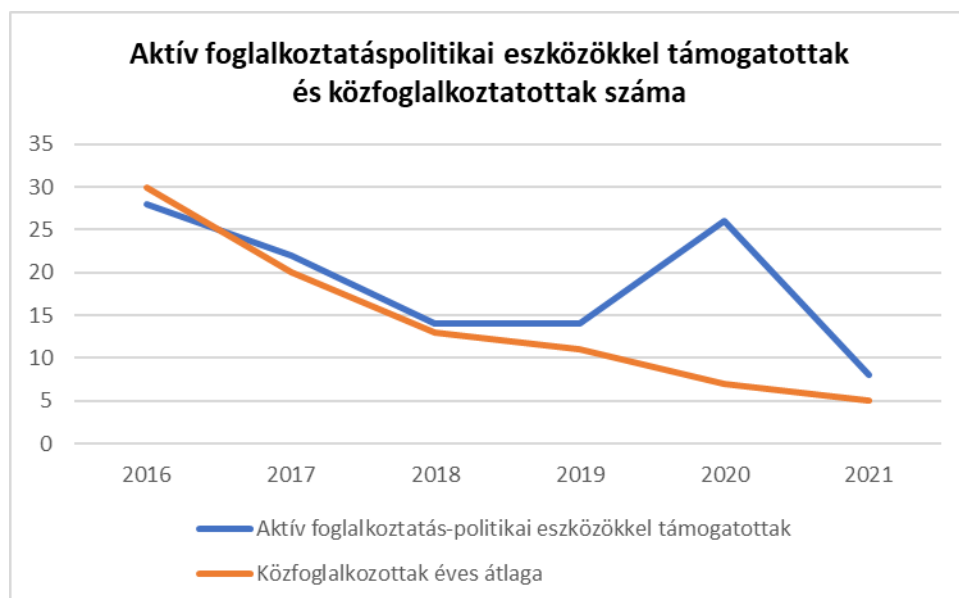
Településünkön a közfoglalkoztatás tekinthető egyetlen helyi foglalkoztatási programnak. Az önkormányzat több éve sikeresen pályázik az állami közfoglalkoztatásban való részvételre. Közfoglalkoztatás keretében éves szinten kb. 5 fő munkanélküli foglalkoztatását tudjuk megoldani hosszabb vagy rövidebb időre az alábbi munkakörökben:

- a temetőben a temetőgondnok munkájának segítése,
- a művelődési házban takarítási, kiségtői feladatok ellátása,
- községgazdálkodás keretében a zöldterületek karbantartása
- az idős emberek számára bevásárlási, receptfelíratási és kiváltási, ebédkihordási feladatok ellátása.

Az idős emberek ilyen szintű odafigyelésére nagy igény van településünkön, mert egyre a több az idős, mozgásában korlátozott és egyedül élő lakos. A közfoglalkoztatással próbáljuk a tartósan munkanélkülieket visszairányítani a munka világába. Hátránya, hogy csak regisztrált munkanélkülieket lehet foglalkoztatni, és településünkön meglehetősen nagy a látens munkanélküliség. A közfoglalkoztatás további hátránya, hogy az egyes, szakértelmet igénylő munkakörökhöz nem mindig áll rendelkezésre a szükséges, dokumentált szakértelemmel bíró, megbízható egyén, valamint az alacsony kereseti lehetőség helyett többen inkább a jobban fizető feketepiacot választják.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	28	30
2017	22	20
2018	14	13
2019	14	11
2020	26	7
2021	8	5

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

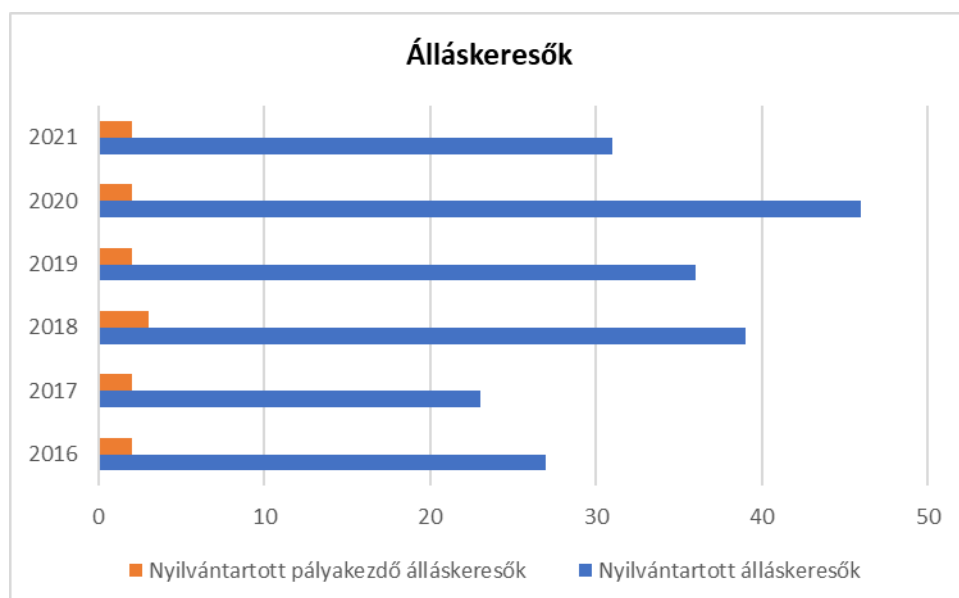
Sajnos településünkön a munkalehetőség igen kevés. A vízbázis kiemelt védelme miatt nem is települhet községünkbe csak környezetét nem szennyező vállalkozás. A munkavállalók szempontjából igen hátrányos helyzet az, hogy 20 főnél több dolgozót foglalkoztató vállalkozás csak 1 db van Szigetújfaluban. A helyi munkalehetőségek hiánya miatt jelentős az ingázók aránya. A kisgyermekes szülők esetében nehezen kivitelezhető a más településen történő munkavállalás, ugyanis a munkaidő és az utazási idő gátolja a megfelelő gyermekgondozást.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Erre vonatkozó információk nem állnak rendelkezésre, de a tapasztalatok azt mutatják, hogy a fiatalok a nagyobb városokban tudnak olyan képzésben részt venni, amely megkönnyíti a munkaerő-piacon történő elhelyezkedésüket.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	27	2
2017	23	2
2018	39	3
2019	36	2
2020	46	2
2021	31	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

E tekintetben településünk sajnos hiányosságot mutat. Az egyetlen helyi foglalkoztatási program a közfoglalkoztatás.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Jelentős közfoglalkoztatotti állománnyal dolgozik a Közép-Duna Vízügyi Igazgatóság, ahol az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, regisztrált álláskeresőknak kapnak esélyt jövedelemszerzésre.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Önkormányzatunk nem alkalmaz hátrányos megkülönböztetést, egyéb foglalkoztatókkal szemben nem történt bejelentés diszkrimináció alkalmazása miatt.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

2022. január 1. napjától Szigetújfalu település több közintézményében és közterületén a WiFi4EU pályázati program keretében ingyenes wifi szolgáltatás érhető el. Ingyenesen lehet rácsatlakozni a mindenki számára elérhető, titkosítás nélküli wifi-hálózatra.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A segélyezési rendszer 2015. március 1-jei átalakításával összefüggésben az állam és az önkormányzatok közötti feladatmegosztás a szociális ellátások biztosítása területén átalakult.

A jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása a járási hivatal hatáskörébe került, valamint a fenti időponttól nem állapítható meg lakásfenntartási támogatás és méltányossági közgyógyellátás, az önkormányzati segélyt pedig felváltotta a települési támogatás. Fentiek alapján az aktív korúak ellátására, közgyógyellátásra és önkormányzati segélyre vonatkozó rendelkezéseket ki kellett emelni a helyi rendeletekből.

A települési támogatások keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre (rendkívüli helyzet, lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások) nyújthatnak támogatást.

Annak eldöntése, hogy e támogatás keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 45.§-a által szabott egyetlen kötelezettség az, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A rendkívüli települési támogatásra vonatkozó szabályok megegyeznek az eddigi önkormányzati segélyre vonatkozó rendelkezésekkel. Szigetújfalu Község Képviselő-testületének a szociális igazgatás és ellátás helyi szabályairól szóló 7/2013. (III.27.) számú rendelete hatályát veszítette. Szigetújfalu Község Önkormányzatának Képviselő-testülete megalkotta a szociális igazgatás és ellátás helyi szabályairól szóló 3/2015. (II.26.) számú önkormányzati rendeletét.

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli szociális ellátások:

- települési támogatás temetkezéssel kapcsolatban felmerült költségek viseléséhez
- települési támogatás gyógyszerkiadások viseléséhez
- rezsitámogatás

Az önkormányzat által nyújtott természetbeni szociális ellátások:

- települési támogatás lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez
- újszülött gyermekek támogatása

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni szociális ellátások:

- települési támogatás gyermekneveléshez kapcsolódó kiadások viseléséhez
- rendkívüli települési támogatás
- eseti támogatás

Az aktív korú álláskereső személyek pénzbeli ellátását a területileg illetékes járási hivatal biztosítja. A járási hivatal munkaügyi osztálya a munkanélküliek részére a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény alapján nyugdíj előtti álláskeresői segélyt, valamint álláskeresői járadékot állapít meg. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságról dönt foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás formájában.

Nyugdíj előtti álláskeresői segélyben az részesülhet, aki

- álláskereső,
- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresőse nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani,
- a kérelem benyújtásának időpontjában a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt éve hiányzik (megállapításhoz szükséges életkor), és
- legalább 45 napon át álláskeresői járadékban részesült és az álláskeresői járadék folyósítási időtartamát kimerítette vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresői járadék folyósítása kereső tevékenység miatt megszűnt és az álláskereső álláskeresői járadékra ismételten nem szerez jogosultságot, és
- az álláskeresői járadék folyósításának kimerítését, vagy az előzőekben részletezett megszűnést követően három éven belül betölti a megállapításhoz szükséges életkort, és
- rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és
- korhatár előtt ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

Álláskeresői járadékra az a személy jogosult, aki

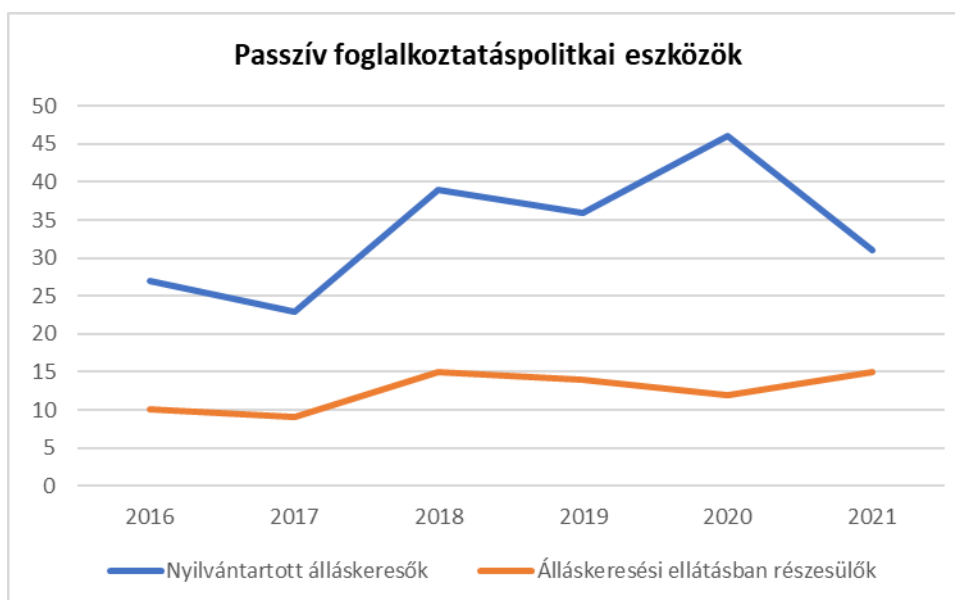
- álláskereső, és
- az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, és
- kereső tevékenységet nem folytat, tehát munkaviszonyban nem áll, és
- vállalkozói tevékenységet sem folytat, és
- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresőse nem vezetett eredményre, és
- számára az illetékes járási hivatal foglalkoztatási osztálya sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

Míg az álláskeresői segélyre jogosultak száma növekvő, az álláskeresői járadékra jogosultak száma folyamatos csökkenő tendenciát mutat. Munkahely elvesztése esetén a nyugdíj előtt álló idősödő korosztály nagyon nehezen, leginkább egyáltalán nem tud visszakerülni a foglalkoztatásba.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	27	2,28%	10	37,04%
2017	23	1,92%	9	39,13%
2018	39	3,21%	15	38,46%
2019	36	2,97%	14	38,89%
2020	46	3,77%	12	26,09%
2021	31	-	15	48,39%

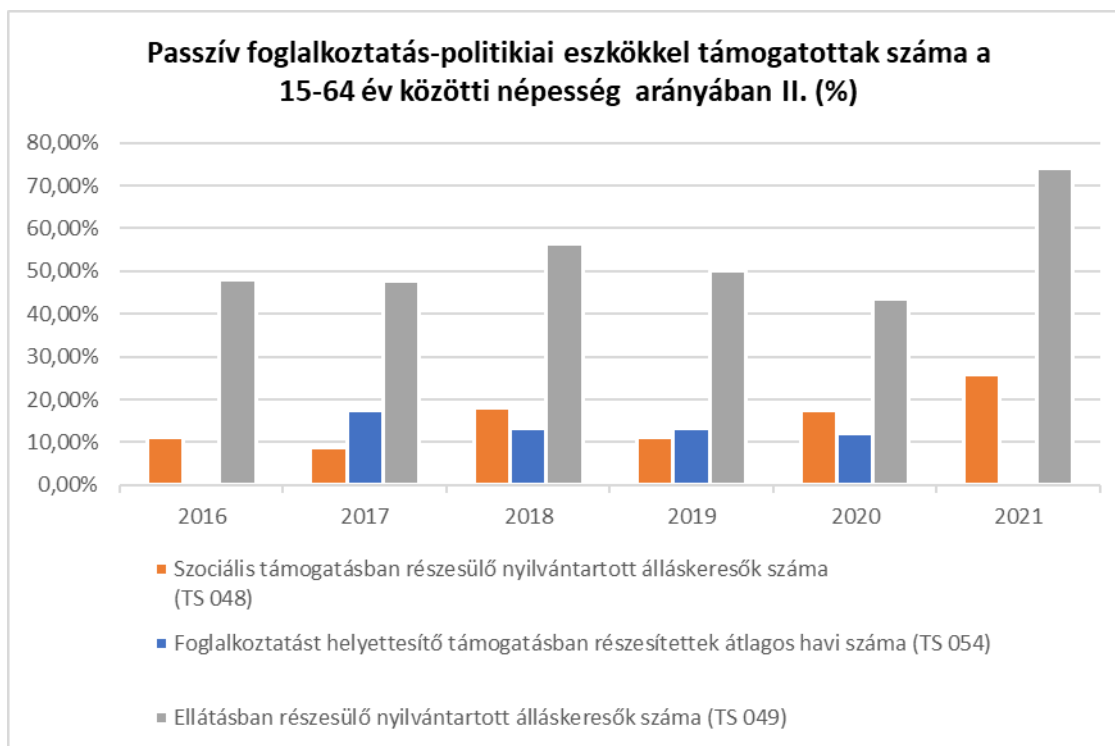
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	3	11,11%	n.a.	-	13	48,15%
2017	2	8,70%	4	17,30%	11	47,83%
2018	7	17,95%	5	13,28%	22	56,41%
2019	4	11,11%	5	13,22%	18	50,00%
2020	8	17,39%	6	12,17%	20	43,48%
2021	8	25,81%	n.a.	-	23	74,19%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	2
2018	3
2019	2
2020	3
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A település villamos energia ellátását a Budapesti Elektromos Művek biztosítja. A lakások elektromos ellátása gyakorlatilag 100 %-osan megoldott. A közvilágítás korszerűsítése révén 1998 óta korszerű, energiatakarékos lámpatestekkel világítunk az utcákon. Az elektromos ellátás táppontja a ráckevei 120/20 kV-os alállomás. Erről 20 kV-os vezetékhalózat fűzi fel a 20/0,4-es fogyasztói transzformátorokat (oszlopállomásokat), melyekről kifeszültségű hálózat látja el közvetlenül a fogyasztókat.

Az ivóvízhálózat teljesen kiépült. A lakások és az intézmények vezetékes ivóvízzel történő ellátását saját vízműkút, ill. szükség esetén részben a Fővárosi Vízművektől átvett vízmennyiség biztosítja. A vízmű üzemeltetője és a települési vízellátás biztosítója a DAKÖV Kft., mely Dabason üzemel. A nyári csúcspolyasztás alkalmával – a felhasználható vízmennyiség bősége ellenére is – néha vízellátási problémák merülnek fel egyes részeken. Ez az adott terület vízvezeték-hálózatának szűk keresztmetszetéből adódik. Szennyvízcsatorna-hálózatunk 2004 óta kiépített.

Községben vezetékes gázellátás van, a szolgáltatást a FŐGÁZ Rt. biztosítja. A gázelosztó hálózat 1995-ben készült el. A lakóházak gázellátásba való bekapcsolása a lakosság igényének megfelelően részben az elosztóhálózat kiépítése után megtörtént, részben azóta folyamatosan történik.

A telefonhálózatról elmondható, hogy teljesen kiépült, az újabb ránkötési igények kielégíthetők. A község területén megépített telefon adótoronyok révén a mobiltelefonok használata is megoldott. Internetszolgáltatás és kábeltelevízió szintén elérhető a községben. Minden belterületi utca szilárd burkolattal ellátott.

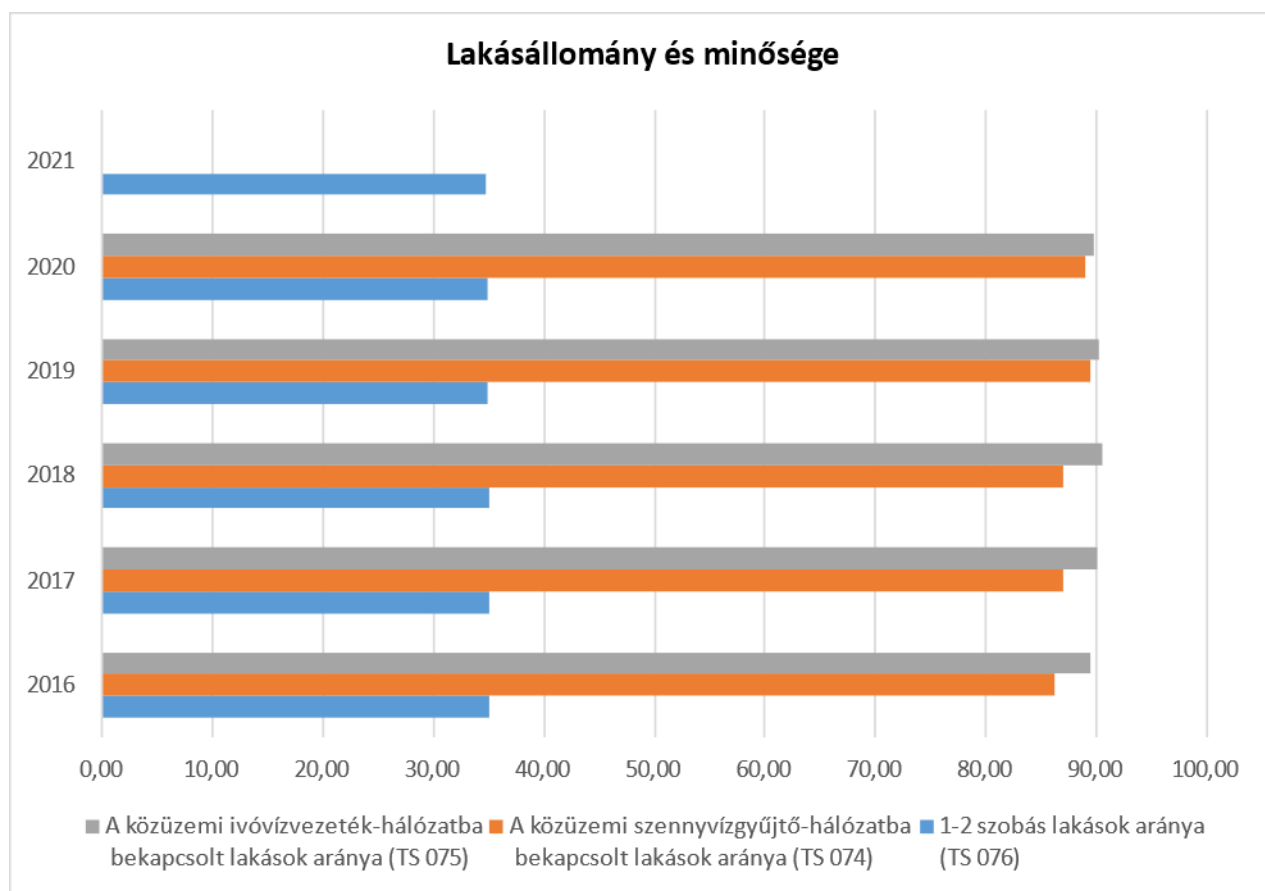
Lakásállományunkat tekintve a falu legrégebben beépült részén a házak állaga elavult, felújításra szorulnak. Az új területeken már jó minőségű, nagyrészt 3 vagy 4 szobás családi házak épültek, amelyek nagy része vagy tetőtér beépítésű vagy a későbbiekben beépíthető tetőtérrel lett kialakítva. Az összes lakásállományunkat tekintve az elmúlt években 1-2 esetben tártunk fel

elégtelen lakhatási körülményeket, a Ráckeve és Környéke Család- és Gyermejkölési Szolgálattal együttműködve azonban sikerült megnyugtató megoldást találni a családok számára.

Ha megvizsgáljuk lakásállományunkat, nagyon enyhe gyarodás figyelhető meg, ami elsősorban egy-két helyi építési vállalkozó többlakásos társasház beruházásának köszönhető, valamint az elmúlt években előforduló telekmegosztásoknak, amikor is a nagyobb telekingatlanokat megosztották, majd eladták a tulajdonosok, ahol az új tulajdonosok lakóházat építettek.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	881	5	5,68	35,07	86,27	89,44
2017	881	0	0,00	35,07	86,95	90,12
2018	881	0	0,00	35,07	86,95	90,47
2019	884	3	3,39	34,95	89,37	90,27
2020	889	5	5,62	34,87	88,98	89,76
2021	892	3	3,36	34,75	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Bérlakás állományunk 3 db, ahol közalkalmazotti munkaviszonyban álló családok kaptak helyet.

b) szociális lakhatás

Szociális lakásállománnyal nem rendelkezik az önkormányzat.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a településrendezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a rendezés az érintett lakosság életkörülményeiben, értékrendjében és szociális helyzetében hátrányos következményekkel ne járjon. Ennek érdekében biztosítani kell az emberhez méltó környezet folyamatos alakítását, értékeinek védelmét.

A községben fellelhető hajléktalanság alatt nem a szó szerinti „utcán élést” kell érteni. Ezek a személyek nem lakáscélú ingatlanon húzzák meg magukat, hanem főleg gazdasági épületként funkcionáló építményekben. Az önkormányzat látóterében helyezkednek el, főleg természetbeni támogatással segítjük megélhetésüket.

e) lakhatást segítő támogatások

Önkormányzatunk természetbeni szociális ellátás keretében települési támogatás keretében lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez támogatást nyújt az arra rászorulóknak, adósságkezelési szolgáltatásba nem kapcsolódott be.

A szociális igazgatás és ellátás helyi szabályairól szóló 3/2015. (II.26.) önkormányzati rendelet 5.§-a alapján jegyzői átruházott hatáskörben e rendeletben foglaltak szerint lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez (továbbiakban: lakhatási támogatás) települési támogatást állapít meg a szociálisan rászoruló személyek részére a háztartásuk tagjai által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez.

A lakhatási támogatás a villanyáram-, víz- és a gázfogyasztás, a szemétszállítás díjához, illetve a lakbérhez nyújtható, a szolgáltató felé történő utalással teljesítendő.

A lakhatási támogatást a lakásfenntartási kiadással érintett szolgáltató részére, a lakásfenntartással összefüggő azon rendszeres kiadáshoz kell nyújtani, amely megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti.

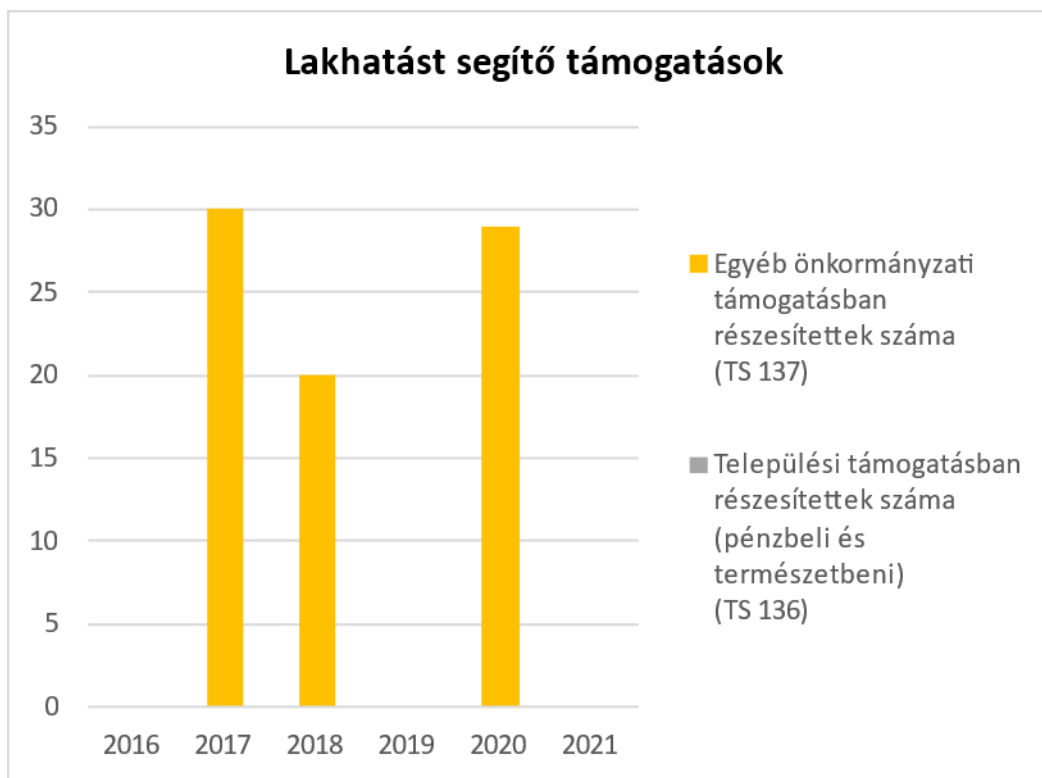
Lakhatási támogatásra jogosult az a személy,

- a) aki a kérelemben megjelölt lakásban bejelentett lakcímmel rendelkezik, abban életvitelszerűen lakik és annak tulajdonosa vagy bérlője vagy egyéb jogcímen használója
- b) akinek háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át, egyedül élő/egyedülálló személy esetén annak 150%-át és
- c) a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona.

A lakásfenntartási támogatásban részesülők száma nagyon kevés, évente 2-3 fő szerez jogosultságot.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	30
2018	n.a.	20
2019	n.a.	0
2020	n.a.	29
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A gazdasági válság és a hitelek bedőlése sok család lakhatási nehézségét okozta, hiteleiket nem tudják fizetni, helyzetüket kilátástalannak tartják. Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen, nem lakóövezetben megjelenik a szilárd útburkolat hiánya, a közművesítés azonban ezeken a területeken is megoldott.

Budapest felől a fővárost kikerülő M0-s körgyűrű valamelyik szigeti leágazásához kapcsolódó gerincúton juthatunk el a faluba. Tömegközlekedéssel megközelíthető a Budapest-Ráckeve szakaszon közlekedő H6-os HÉV-vel, valamint a menetrend szerinti Volán-járáttal. Szigetújfalu közlekedésében meghatározó szerepet tölt be az 51107 sz. Tököl-Ráckeve-i út, melyet a faluval az 5111 számú, ún. szigetszentmártoni összekötő út kapcsol össze. Fontos szerepe van még a Csepel-Ráckeve-i 5101 sz. útnak is, bár Tököltől délre a burkolata igen keskeny, különösen a gáton vezetett szakasza. Nyugat felé történő kapcsolódás szempontjából igen fontos szerep jut az 51305 sz., az Ercsi és Szigetújfalu között működő révhez vezető útnak is, bár ez a szerep az M0 autótút megépültével némileg csökkent. Községünkön keresztül halad az Eurovelo 6 kerékpár útvonal.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Szigetújfalu községen a telepek, szegregátumok vizsgálata azok hiányában nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik:

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a

hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,

d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A településen két házi orvos látja el a betegeket. A gyermekek ellátásáról 1 védőnő gondoskodik. Községünkben fogorvosi szolgáltatás is elérhető, valamint kihelyezett gyógyszerár segíti a betegek ellátását. Az ügyeleti ellátás megoldott. Szakorvosi ellátáshoz a 10 km-re fekvő Ráckeven, illetve a 20 km-re található Szigetszentmiklós-Gyártelepen jutnak a betegek.

Rendszeresen minden évben kihelyezett tüdőszűrő vizsgálaton vehetnek részt a lakosok. Évente egy-két alkalommal optikai cégek ingyenes szemvizsgálat lehetőségével keresik fel községünket. A Magyar Vöröskereszt helyi szervezete évente 2-3 alkalommal véradást szervez és részt vesznek a falunapokon, ahol ingyenes vérnyomás- és vércukor mérést vállalnak.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	2	0	0	1	n.a.	n.a.
2017	2	0	0	1	34	17,02
2018	2	0	0	1	31	14,02
2019	1	0	0	1	43	6,60
2020	1	0	0	1	48	7,53
2021	n.a.	n.a.	n.a.	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Rendszeresen minden évben kihelyezett tüdőszűrő vizsgálaton vehetnek részt a lakosok. Évente egy-két alkalommal optikai cégek ingyenes szemvizsgálat lehetőségével keresik fel községünket. A Magyar Vöröskereszt helyi szervezete évente 2-3 alkalommal véradást szervez és részt vesznek a falunapokon, ahol ingyenes vérnyomás- és vércukor mérést vállalnak. Évente egyszer fogászati szűrésen vehetnek részt az iskolás korú gyermekek.

- c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az ellátáshoz való hozzáférés helyben nem megoldott.

- d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Szigetújfalu Község Önkormányzata a 167/2016.(XI.30.) számú képviselő-testületi határozatával elfogadta a Napköziotthonos Konyha Regenbogen Német Nemzetiségi Óvoda és Bölcsőde költségvetési szervbe való integrálását, így a konyha működtetését az óvoda vette át az önkormányzattól. Ellátja a gyermekintézmények, közintézmények étkeztetését, és a lakosok számára is elérhető. Az egészséges táplálkozást szem előtt tartva sok zöldség, gyümölcs és megfelelő tápértéket tartalmazó étel kerül az asztalra.

- e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Szigetújfalu Község Önkormányzata megalkotta középtávú sportfejlesztési koncepcióját 2009-2014 évekre. Abban kimondja, hogy

1. Anyagi lehetőségeihez mérten támogatja a községi sporttevékenységet,
2. Együttműködik a sporttal foglalkozó helyi szervezetekkel,
3. Fenntartja, működteti, és lehetőségeihez mérten fejleszti a tulajdonát képező sportlétesítményeket
4. Biztosítja a helyi intézményekben folyó sporttevékenység működési feltételeit, ennek keretében, a lakosság egészségmegőrzése érdekében a sporttevékenységek középpontjába a gyermek- és ifjúsági sportot, ezen belül az iskolai testnevelést, valamint a szabadidősportot kell állítani,
5. Figyelemmel az esélyegyenlőségre segíteni kell a fogyatékosok és hátrányos helyzetű társadalmi csoportok sporttevékenységét,
6. Támogatja a helyi sportszervezeteket,
7. A sport támogatására adott pénzek felhasználását folyamatosan ellenőrzi,
8. Törekszik a nemzetközi sportkapcsolatokban való részvételre, testvérvárosi kapcsolatok adta sportlehetőségek jobb kihasználására.

A Szigetújfalu Községi Sportegyesület hivatalos utánpótlás nevelés keretében U7, U9, U11 és U13-as korosztályban, összesen 35 fő gyermek számára biztosít lehetőséget versenyszerű futballozásra. A csapatok a Bozsik tornán is rendszeresen részt vesznek. Minden csapat heti két alkalommal jár edzésre, ahol két edző segíti a munkájukat, de a Bozsik meccsek előtt egy megfelelő végzettséggel rendelkező felkészítő edző segítségét is igénybe vehetik. A csapatok rendelkezésére áll egy füves nagy pálya és 2012-ben egy műfüves pálya kialakítására is sor került. Sportpályánkat a felnőtt korosztály is szívesen használja, hetente háromszor sportkedvelő, lelkes férfitársaságok rúgják a labdát esténként. 2018-ban támogatást nyertünk 7 elemből álló kültéri sportpark megépítésére, ami a sportpályánkon kapott helyett és szeptemberben került átadásra. Altalános iskolánk tornaterme mind óvodás, mind iskolás csoportok számára karate foglalkozásoknak ad helyet. A Petőfi Sándor Közösségi Tér épületében heti rendszerességgel

társastánc és néptánc oktatás folyik, ezenkívül különböző szabadidő sportok, mozgásformák üzésére nyílik lehetőség, amit nagy számban látogatnak, elsősorban a női nem képviselői.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Szigetújfalu Község Önkormányzata az alábbi személyes gondoskodás keretébe tartozó ellátási formákat biztosítja:

- Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

- koruk
- egészségi állapotuk
- fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- szenvedélybetegségük, vagy
- hajléktalanságuk miatt.

- Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást, úgy, mint

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

- Idősek nappali ellátása

A nappali ellátás elsősorban a saját otthonukban élő, 18. életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak – ide nem értve az idős személyeket – napközbeni étkeztetését.

Településünkön működő Idősek Napközi Otthona jelenleg 11 főnek biztosít nappali ellátást, 11 fő reggeli, ebéd, uzsonna étkezést vesz igénybe, 7 fő csak ebédet igényel.

- Családsegítés

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

- Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

2016. január 1. napjától családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan – egy szervezeti és szakmai egységben – működhet:

települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat,
járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében.

A járásszékhely település önkormányzata lakosságától függetlenül köteles gyermekjóléti központot működtetni.

A gyermekjóléti központ fő feladatkörei:

- 1.) hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek,
- 2.) speciális szolgáltatások biztosítása
- 3.) szakmai támogatás nyújtása az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára

A járásszékhely településen működő szolgáltató illetékességi területe ezen feladatok vonatkozásában kiterjed a járást alkotó települések lakosságára.

Az intézményi társulásból adódóan a Ráckeve és Környéke Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a ráckevei járás 11 településéből 7 településen látja el a család- és gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat. Az egyes településeken munkatársaik számára a szolgáltatás nyújtására alkalmas helyiségek állnak rendelkezésre. A család- és gyermekjóléti szolgálat szervezeti egység munkatársai a családsegítők, a gyermekjóléti központ szervezeti egység munkatársai az esetmenedzserek.

- Bölcsőde

A települési önkormányzat a Regenbogen Német Nemzetiségi Óvoda-Bölcsőde fenntartásával biztosítja kétéves kortól óvodakezdésig a gyermekek napközbeni ellátását. Az óvodától külön bejárattal rendelkező bölcsődei egységet 2009-ben alakítottuk ki a meglévő óvoda egy csoportszobájából, melyhez külön öltöző és mosdóhelyiség tartozik. A füvesített udvaron is külön résszel rendelkeznek bölcsődéseink, mely korszerű, életkoruknak megfelelő játékokkal felszerelt. A bölcsődei ellátásért fizetendő térítési díj mértékét külön rendelet szabályozza. A bölcsődébe történő felvétel indokoltság alapján történik. A felvételnél az alábbi tényezők kaptak prioritást: gyermekek szociális háttere, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, gyermekét egyedül nevelő szülő, három vagy több gyermeket nevelő család, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek a családban, szülő munkába állása, szülő nappali tanulmányainak folytatása. Bölcsődénk 14 gyermek fogadására alkalmas. A napi teendőket 2 szakképzett kisgyermeknevelő és egy bölcsődei dajka látja el.

A felsorolt ellátásokat – a bölcsőde kivételével- társulási megállapodás keretében a Ráckeve és Környéke Gyermekjóléti és Családsegítő Intézményi Társuláson keresztül biztosítja, ennek következtében a szolgáltatások igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról Ráckeve Város Önkormányzat Képviselő-testülete alkot rendeletet.

A felsorolt alapszolgáltatások megszervezésével segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Önkormányzatunk 1 főt alkalmaz közfoglalkoztatotti jogviszony keretében az idős emberek számára bevásárlási, receptfelíratási és kiváltási, ebédkihordási feladatok ellátására. Az idős emberek ilyen szintű odafigyelésére nagy igény van településünkön, mert egyre a több az idős, mozgásában korlátozott és egyedül élő lakos.

g) drogreprevenációs szolgáltatások;

Ilyen jellegű szolgáltatás nem működik településünkön.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nem áll rendelkezésre ilyen jellegű információ.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Nem áll rendelkezésre ilyen jellegű információ.

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	igen	1 058	4

Forrás: TelR, KSH Tstar

Rendezvényeink túlnyomó többségének a Petőfi Sándor Községi Tér és Könyvtár ad helyet. A művelődési házban rendszeresek a néptáncalálmások, kórustalálmások, táncos és hagyományörző rendezvények, színvonalasak a községi ünnepek.

Itt működik a községi könyvtár, ami közel 100 négyzetméteren, mintegy 8000 kötetes könyvállománnyal, olvasóteremmel áll a község lakóinak rendelkezésére. 2018. január 1-jétől Szigetújfalu Község Önkormányzata megállapodást kötött a Pest Megyei Könyvtárral könyvtárellátási szolgáltatás nyújtására, ezzel bekapcsolódtunk az egységes integrált könyvtári rendszerbe.

A művelődési ház több, a faluban működő civil szervezet székhelye, próbáikat heti rendszerességgel tartják meg az épületben. A ház üzemeltetője az önkormányzattal együttműködve fogja össze a helyi szerveződések. Méretéből, befogadóképességéből adódóan a falu rendezvényeinek is ez az épület ad helyet. A Művelődési Ház melletti területen kialakításra került az ún. „Gödör”, ami szabadtéri rendezvények megrendezésre kínál lehetőséget.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Szigetújfalu Község Önkormányzatának Képviselő-testülete minden év októberében megalkotja a következő évre vonatkozó rendezvénynapját. A rendezvénynap tartalmazza a faluban

megrendezésre kerülő programokat, közel 60 eseményt éves szinten. Ezeken a rendezvényeken civil szervezetek rendszeresen megjelennek, akár szervezőként, akár fellépőként segítik, támogatják egymás vagy az önkormányzat kezdeményezéseit.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Gyakran adományoznak magánszemélyek, vállalkozások a helyi egyesületeknek, alapítványoknak, illetve a városi rendezvényeket is támogatják. Adományaik között szerepel pénz, élelmiszer, ajándéktárgyak, összegezve olyan javak, amelyekkel az egyének, illetve vállalkozások rendelkeznek, és fel tudják ajánlani a köz javára. Az önkéntes munka is megfelelő intenzitású városunkban, elsősorban a jótékonyági rendezvények alkalmával, illetve egyéb egyesületi, alapítványi megmozdulásokon tapasztalható az önkéntes munka ereje, hatékonysága.

c) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A Szigetújfalui Német Nemzetiségi Táncegyüttes a község néhány lelkes tagjának kezdeményezésére 1952-ben alakult. Célja, hogy összegyűjtse, megőrizze és színpadra állítsa a Szigetújfalu és környékének sváb népzenei és néptánc hagyományáiból fellelhető értékeket.

Repertoárjukban elsősorban helyi gyűjtésű német táncok szerepelnek. Az együttes 2002 óta a Magyarországi Német Népi Kultúráért Egyesület keretein belül működik, melynek legfontosabb feladata az együttes működtetése mellett a hagyományőrző munka szakmai háttérének biztosítása.

A magyarországi németek hagyományainak és kultúrájának ápolásában országos és regionális szinten is közreműködnek fesztiválok, gyermektánc oktatói tanfolyamok szervezésével, a német néptánc műhely elindításával, valamint a német nemzetiségi gyermektánc és életmód-táborokkal, ahová immár nyolcadik éve augusztus első heteiben várják a német nemzetiségi iskolákból érkező gyerekeket. Méltán mondhatjuk, hogy az egyesület a német nemzetiség egyik kiemelkedő népzenei, néptáncos és szakmai módszertani bázisává vált. A táncegyüttes programjai, az egyesület szakmai és szervezeti működése egyre több feladatot adnak, ezeket csak egymás között szétosztva tudjuk maradéktalanul elvégezni. A munkába tudatosan és fokozatosan a fiatalok is be lettek vonva, hiszen így lehet biztosítani az egyesület és a táncegyüttes hosszú távú töretlen működését. Az Együttesnek két ezüst és három arany minősítése van, és 2009-ben megkapták a Pro Cultúra Minoritatum Hungarie díjat.

d) helyi lakossági önszerveződések

Szigetújfaluban a társastánc 1998 szeptemberében indult. A Kiskunlacházi Művészeti Iskola kihelyezett tagozataként kezdte oktatni a növendékeket igen nagy létszámmal. Nyolc éve önálló csoportként működik a társastánc községünkben és négy éve Colour Táncegyesületként tartják nyilván a helyi civil szervezetek között. Mára már hagyományőrző szerepe van Szigetújfaluban a néptánc mellett a társastáncnak. Ovis, kezdő, utánpótlás és haladó csoportban tanulják a gyerekek a latin-amerikai és standard táncokat. Nagyon szép eredményekkel helyt állnak az országos és nemzetközi versenyeken. Taglétszámuk általában 70 fő körül mozog.

1986-ban, zenélni és énekelni szerető polgárok összefogtak és megalakították a Zenebarátok Kórusát. Önszerveződésük célja a szabadidő kellemes és hasznos eltöltésén túl, a helyi sváb és magyar zenei hagyományok felkutatása és megszólaltatása. Az énekkar 25 éves sikeres múltja tekinthet vissza, amit a helyi-, országos- és külföldi (németországi, erdélyi és ausztriai) elismerések is bizonyítanak. 2006-ban az egyesülettel szerveződés mellett döntöttek, azóta Szigetújfalui Zenebarátok Egyesülete néven folytatják

tevékenységüket. Tagjai túlnyomórészt zenét kedvelő nyugdíjas emberek, de a fiatal generáció is képviselteti magát.

Községben közel 40 fő részvételével működik a polgárőrség, melynek tagjai éjszakánként saját autóikkal járják a község utcáit, vigyáznak a lakók biztonságára, értékeire. Biztosítják a községi rendezvényeket, árvízvédelmi és balesetelhárítási feladatokat látnak el. Segítséget nyújtanak a postának, a megemelt nyugdíjak kézbesítésekor a postások kíséretével. Áldozatos munkájuknak köszönhető, hogy községünk 2000-ben és azóta minden évben elnyerte a Pest Megye Biztonságos Települése kitüntető címet.

Régmúltra tekint vissza Önkéntes Tűzoltó Egyesületünk megalakulása. Az összefogás 1887 óta tartja egyben az egyesületet. Az emberek iránt érzett felelősséget önmagukra nézve mindig kötelezőnek tartják, a bajbajutottak megsegítésére mindenkor készenlétben állnak.

2018-ban alakult meg az I-es kategóriás, önállóan beavatkozó Kis-Sziget Önkéntes Tűzoltó Egyesület, ami 2020. október 1-jétől Önkéntes Tűzoltóságként létezik. Az Egyesületnek 23 fő tagja van, szaktevékenység ellátására 4 női tag és 15 férfi tag jogosult. 5 fő rendelkezik tűzoltás vezetésére jogosító végzettséggel. Elsődleges segítségnyújtási körzetük Tököl, Szigetcsép, Szigetújfalu, Szigetszentmárton, Ráckeve, Szigetbecse, Makád és Lórév települések. II. vagy nagyobb riasztási fokozatnál, valamint tömeges (viharkár) eseményeknél a ráckevei és szigetszentmiklósi járás valamennyi településére vonulhatnak.

Irodalom Zene Ének Együttes, az I.Z.É., 2010 decemberében alakult Hufnagl Aladár vezetésével. A csapat tagjai a volt zenenövendékek és azok családtagjaiból verbuválódtak. Koncertjeiken sváb és magyar népdalok, valamint irodalmi művek szerepelnek.

Az 1997-ben bejegyzett Szigetújfalu Községi Sportegyesület a helyi sportélet megszervezésében, aktív sportlehetőségek biztosításában, a fiatalok egészséges életmódra nevelésében vállal jelentős szerepet. Az iskolás gyerekek számára hobbi szinten és profi szinten biztosít lehetőséget arra, hogy a labdarúgást elsajátítsák. Sportpályánk lehetőséget ad arra, hogy akár helyi, akár tágabb környezetünk különböző sporteseményeket, közösségi megmozdulásokat bonyolítsa le. A civil szervezetek minden évben önkormányzati támogatásban részesülnek.

70 fő körüli taglétszámú, nem bejegyzett egyesület az „Életet az éveknek” Nyugdíjas Klub. Rendszeresen összejönnek, klubdelutánokat tartanak havonta egyszer a Napköziotthonos Konyha épületében, vagy az Időskorúak Klubjában (ÖNO). Vezetőjük rendszeresen szervez programokat a tagoknak, mint pl. látás-, hallásvizsgálat, internetes oktatói előadás, egészségügyi előadások (folyadékszükséglet, lábápolás, pszichológia), színházi látogatások, buszos, illetve hajós kirándulások, valamint nyáron gyógyfürdőhelyek látogatása. Aktív nyugdíjasaink a községi rendezvényeken is rendszeresen képviseltetik magukat, sütésben, főzésben mindig szívesen vállalnak szerepet. Elsősorban tagdíjból tartják fent magukat, önkormányzatunk nem anyagi jellegű hozzájárulással próbálja támogatni a klubot (pl. ingyenes helyiséghasználat, infokommunikációs eszközök térítésmentes használata). Mivel nem bejegyzett egyesületről van szó, pályázatokon sajnos nem tudnak indulni.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön roma nemzetiségi önkormányzat nem alakult.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony végzettségűek és a nyugdíj előtt álló idősök hátrányos munkaerőpiaci helyzete	képzési lehetőségek ajánlása, bevonás a közfoglalkoztatásba
a mélyszegénységben élő lakosság nem rendelkezik mentálhigiénés és pénzügyi alapismeretekkel	különböző mentálhigiénés, egészségügyi és pénzügyi ismeretekkel kapcsolatos előadások szervezése a szülők és gyermekek bevonásával

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

Az Országgyűlési határozat elve szerint gyermekszegénység jelentős mértékű csökkentése, a gyermekek teljes társadalmi integrációja több évtizedes, folyamatos erőfeszítéseket igényel. A program megvalósulásának csak akkor lehet esélye, ha az összefüggő, egy irányba tartó, egymásra épülő részfeladatok, lépések és intézkedések rendszerszerű változásokat képesek generálni a gazdasági, társadalmi, politikai és közszolgálati rendszerben. Ezért szükséges egy 25 évre szóló (2007-2032) generációs stratégiát alkotni, amelynek figyelembevételével természetesen meg kell határozni a rövid és középtávú célkitűzéseket, feladatokat is.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A demográfiai adatok jól tükrözik a 0-14 éves lakosság alacsony számát. A 18 év alatti gyermekek aránya az összlakosságot nézve mindössze 8 %.

4.1. számú táblázat - Gyermekek korú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 121	1 130	2251	49,80%	50,20%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			54	2,40%	
0-14 évesek (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	153	141	294	6,80%	6,26%
15-17 évesek (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	34	27	61	1,51%	1,20%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont) A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembevétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés). A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyámhatóság védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevitelével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A települési önkormányzat jegyzője – a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével – védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A védelembe vétellel a gyermekjóléti szolgálat szakemberei arra törekszenek, hogy a gyermekek családból történő kiemelését megelőzzék. Céljuk, hogy a családdal, szülőkkel, gyermekkel, valamint a bevonható segítő szakemberekkel, támogatókkal a felmerülő probléma megszűnjön, vagy olyan mértékben mérséklődjön, hogy a gyermek veszélyeztetettsége megszűnjön. A szakemberek tapasztalatai szerint a leggyakoribb probléma az anyagi nehézségekből adódó megélhetési probléma, melyhez szervesen társul, hogy a gyermeket nem tudják megfelelően étkeztetni, öltöztetni, hiányosak a felszereléseik, a szükséges orvosi ellátást nem kapják meg. A veszélyeztetett gyermekek többsége a mélyszegénységben élő családokból kerül ki, viszont a védelembe vett gyermekek közül sokan nem a mélyszegénységben élő családok gyermekei. Gyakran előfordul, hogy jó körülmények között élő családban élő gyermeket is szükséges védelembe venni. (szabálysértés, bűncselekmény elkövetése, iskolai mulasztás.)

Községünkben a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

2016. január 1. napjától családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan – egy szervezeti és szakmai egységben – működhet:

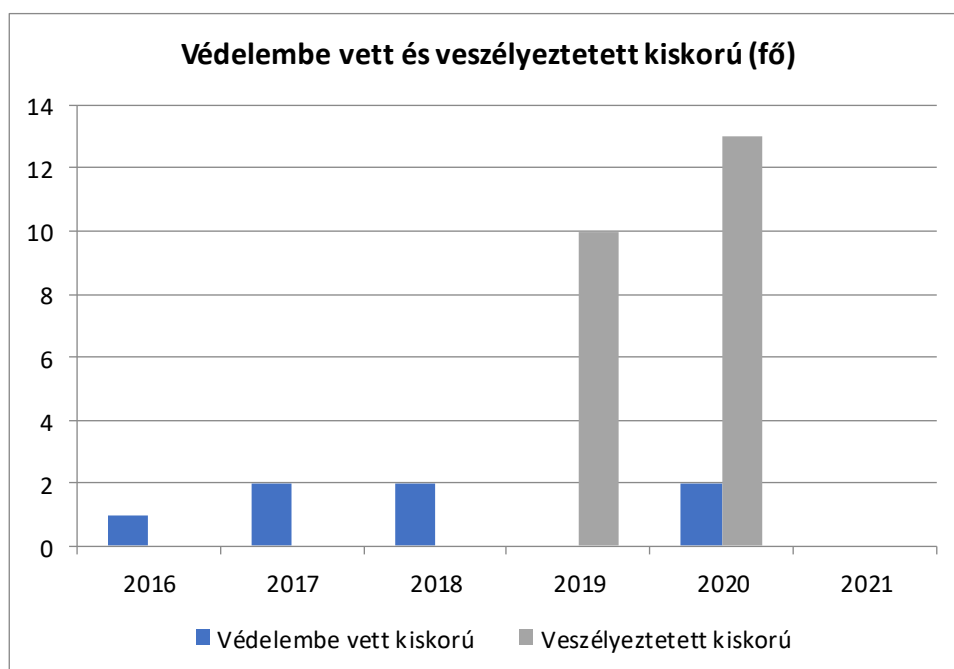
települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat,

járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében.

Településünkön a feladatot a Ráckeve és Környéke Gyermekjóléti és Családsegítő Intézményi Társulás látja el. A problémák tekintetében elsősorban életviteli (alkohollal kapcsolatos), családi-kapcsolati konfliktus, érzelmi-fizikai elhanyagolás, szülők kezeletlen pszichiátriai betegsége, anyagi, beilleszkedési, magatartási, illetve igazolatlan iskolai hiányzások a jellemzőek.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	1	n.a.
2017	2	n.a.
2018	2	n.a.
2019	0	10
2020	2	13
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

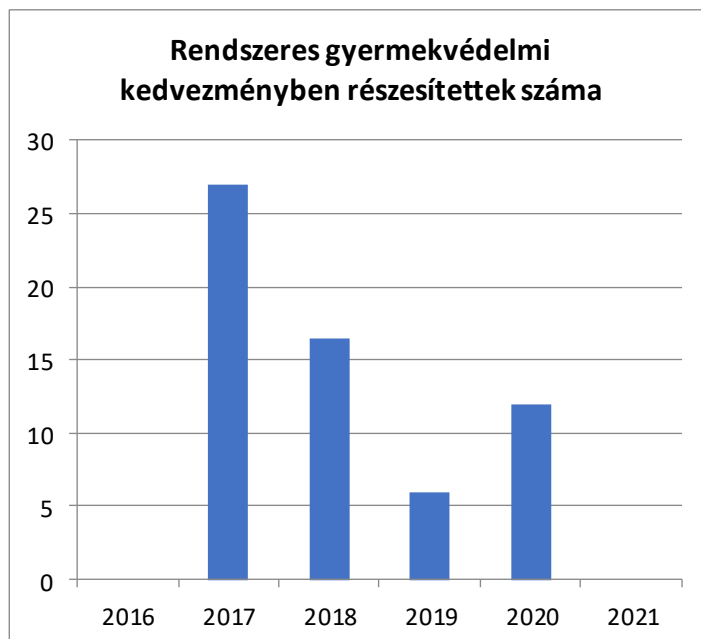

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők helyzete

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény elsősorban természetbeni ellátást – ingyenes étkezés, tankönyv -, valamint évente két alkalommal pénzügyi támogatást jelent a rászoruló családok számára. A természetbeni juttatás az önkormányzat számára költséggel nem jár, állami normatíva alapján kerül kifizetésre. Az alapösszegű pénzügyi támogatás összege gyermekenként 6.000,-Ft, a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek részére 6.500,- Ft. Célja, hogy elősegítse a családi környezetben történő ellátást, nevelést, megelőzze anyagi veszélyeztetettség esetén a családból történő kiemelését. A jogosultság egy évre szól, évente újra meg kell igényelni.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	27
2018	17
2019	6
2020	12
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

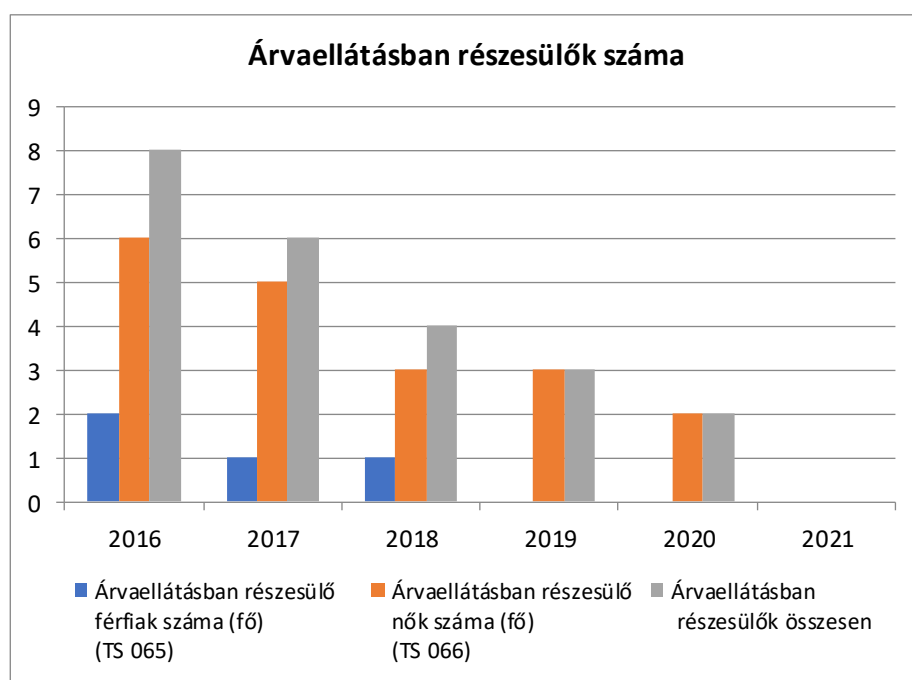

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Tapasztalatok alapján sok szülő, elsősorban édesanya elsődleges jövedelem forrása a családi pótlék mellett a gyermeknevelési támogatás, főként a mélyszegénységben élők és romák körében. Gyermeknevelési támogatásra az a szülő, nevelőszülő vagy gyám jogosult, aki saját háztartásában három vagy több kiskorút nevel. A támogatás a legfiatalabb gyermek 3. életévétől 8. életévének betöltéséig jár.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	2	6	8
2017	1	5	6
2018	1	3	4
2019	0	3	3
2020	0	2	2
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A Móra Ferenc Általános Iskolában és a Regenbogen Német Nemzetiségi Óvoda és Bölcsődében a gyermekek étkeztetését a települési Napköziotthonos Konyha látja el. A gyermekétkeztetés kiegészítő támogatásaként a három- és többgyermekes családok, illetve a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek automatikusan megkapják az 50, illetve a 100 %-os étkezési kedvezményt. Ezen túlmenően a szociális rendeletünk lehetőséget nyújt gyermeknevelési támogatás keretében kedvezményes vagy térítésmentes étkeztetés megállapítására.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Erre vonatkozóan nem rendelkezünk információval.

- f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Erre vonatkozóan nem rendelkezünk információval.

4.2 Szegregált, teletszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szigetújfalu községben teletszerű, szegregált lakókörnyezetben nem élnek gyermekek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

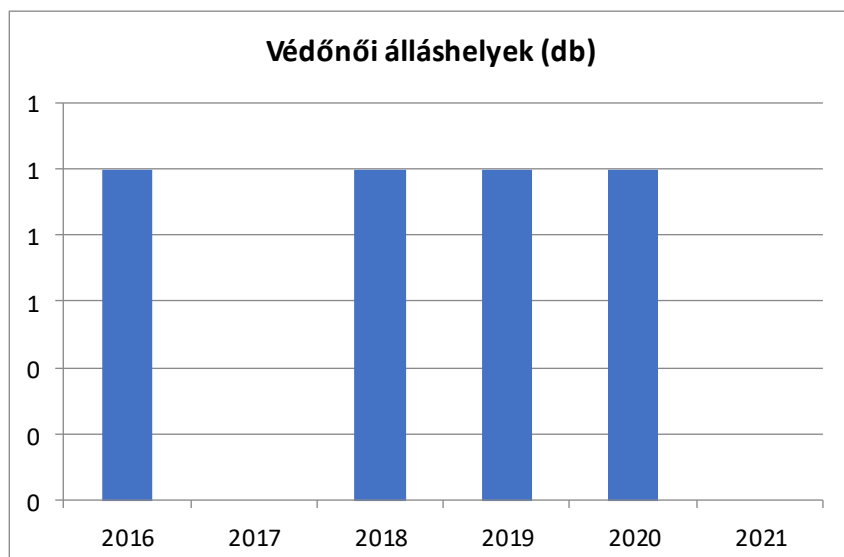
- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnő feladata a növédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

A háziorvosi rendelő melletti épületben található az anya- és csecsemővédelem (védőnő), valamint a fogorvosi szolgálat. A településen 1 fő védőnő teljesít szolgálatot. 2023. július 1-jétől a védőnői ellátás állami kézbe került át, Szigetújfalu tekintetében a Dél-Pesti Centrumkórház gyakorolja a munkáltatói jogokat.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A házi orvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. A házi gyermekorvos az ellátást a 14. életévét be nem töltött személyek számára biztosítja, de felkérésre a 14–18. év közötti személyeket is elláthatja. A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a házi orvos és házi gyermekorvos feladatkörébe tartozik az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása.

Házi gyermekorvos nem praktizál a községben, két felnőtt házi orvos látja el a gyermekeket is. Iskolafogászat számára kijelölt nap a szerda.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	2	0	0	n.a.	n.a.
2017	2	0	0	n.a.	n.a.
2018	2	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településen nem lehet igénybe venni ilyen jellegű ellátást.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A településen nem működnek ilyen jellegű szolgáltatások.

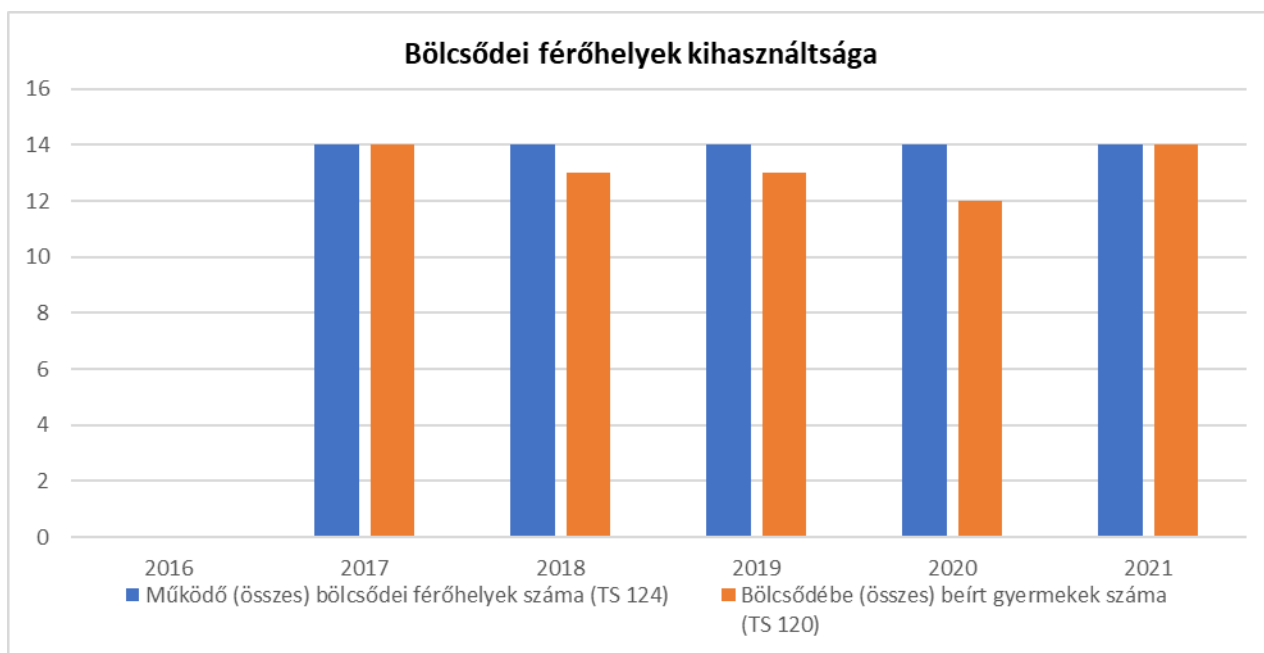
e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A bölcsődei ellátás a három éven aluli gyermekek számára (20 hetes és 3 éves kor között) biztosítja a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerinti napközbeni ellátást, nevelést, gondozást, felügyeletet, étkeztetést. A bölcsődei ellátás esetén a gyermek napi gondozási ideje legalább négy óra és legfeljebb tizenkét óra. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatás időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodjon.

A települési önkormányzat a Regenbogen Német Nemzetiségi Óvoda-Bölcsőde fenntartásával biztosítja kétéves kortól óvodakezdség a gyermekek napközbeni ellátását. Az óvodától külön bejárattal rendelkező bölcsődei egységet 2009-ben alakítottuk ki a meglévő óvoda egy csoportszobájából, melyhez külön öltöző és mosdóhelyiség tartozik. A füvesített udvaron is külön résszel rendelkeznek bölcsődéseink, mely korszerű, életkoruknak megfelelő játékokkal felszerelt. A bölcsődei ellátásért fizetendő térítési díj mértékét külön rendelet szabályozza. A bölcsődebe történő felvétel indokoltság alapján történik. A felvételnél az alábbi tényezők kaptak prioritást: gyermekek szociális háttere, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, gyermekét egyedül nevelő szülő, három vagy több gyermekes család, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek a családban, szülő munkába állása, szülő nappali tanulmányainak folytatása. Bölcsődénk 14 gyermek fogadására alkalmas. A napi teendőket 2 szakképzett kisgyermeknevelő és egy bölcsődei dajka látja el.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	14	14
2018	0	0	0	0	0	0	14	13
2019	0	0	0	0	0	0	14	13
2020	0	0	0	0	0	0	14	12
2021	0	0	0	0	0	0	14	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

Községünkben a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

2016. január 1. napjától családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan – egy szervezeti és szakmai egységben – működhet:

települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat,

járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében.

Településünkön a feladatot a Ráckeve és Környéke Gyermekjóléti és Családsegítő Intézményi Társulás látja el.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Család- és gyermekjóléti szolgálat célja a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek és családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. A családsegítésben nyújtott szolgáltatások személyes szociális szolgáltatások, amelyek a szociális munka eszközeire és módszereire építenek.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál hozzáférhető azon krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások köre, amely a gyermekek veszélyeztetettsége esetén igénybe vehetőek, például anya-gyermek otthonok, családok átmeneti otthonának elérhetőségei. Helyben fellépő krízishelyzet esetén a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat szakemberei segítik az érintett családokat.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A sportolási lehetőségek elérhetőek a gyermekek számára. A pedagógusok rendszeresen szervezik a nyári és egyéb szünidei programokat, kirándulásokat, és az óvoda-, iskolai pedagógusok is viszik kirándulni a nyári időszakban a gyermekeket. A Szigetújfalu Községi Sportegyesület hivatalos utánpótlás nevelés keretében U7, U9, U11 és U13-as korosztályban, összesen 35 fő gyermek számára biztosít lehetőséget versenyszerű futballozásra. A csapatok a Bozsik tornán is rendszeresen részt vesznek. Minden csapat heti két alkalommal jár edzésre, ahol két edző segíti a munkájukat, de a Bozsik meccsek előtt egy megfelelő végzettséggel rendelkező felkészítő edző segítségét is igénybe vehetik. A csapatok rendelkezésére áll egy füves nagy pálya és 2012-ben egy műfüves pálya kialakítására is sor került. 2018-ban támogatást nyertünk 7 elemből álló kültéri sportpark megépítésére, ami a sportpályánkon kapott helyett mindenki számára elérhető ingyenes használattal. Általános iskolánk tornaterme mind óvodás, mind iskolás csoportok számára karate foglalkozásoknak ad helyet. A Petőfi Sándor Községi Tér épületében heti rendszerességgel társastánc, néptánc és jógaoktatás folyik, ezenkívül aerobic jellegű mozgásformák kipróbálására is van lehetőség.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermek életkorának megfelelő intézményi gyermekétkeztetést kell biztosítani a bölcsődében, óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai kollégiumban, az általános iskolai és a középfokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó fogyatékosok nappali intézményében. A gyermekeknek juttatott ingyenes vagy kedvezményes étkezés biztosítása eszközként szolgál a gyermekszegénység csökkentéséhez, a gyermekek alapvető szükségleteinek biztosításához. Emellett a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és a tanítási szünetek időtartama alatt is biztosítani kell az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

A Móra Ferenc Általános Iskolában és a Regenbogen Német Nemzetiségi Óvoda és Bölcsődében a gyermekek étkeztetését a települési Napköziotthonos Konyha látja el nevelési és oktatási napokon. A gyermekétkeztetés kiegészítő támogatásaként a három- és többgyermekes családok, illetve a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek automatikusan megkapják az 50, illetve a 100 %-os étkezési kedvezményt. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára az óvoda zárva tartása alatt, valamint tanítási szünetekben is biztosítjuk az ingyenes étkezést.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Nincs erre vonatkozó információnk.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nincs erre vonatkozó információnk.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Szigetújfalu Község Önkormányzata a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszerhez történő csatlakozással lehetőséget nyújt felsőoktatási önkormányzati ösztöndíj igénybevételére, melynek célja, hogy a nappali felsőoktatásban tanuló hátrányos helyzetű fiatalok számára a továbbtanulással összefüggő költségeket enyhítse.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az óvodai nevelést a gyermekek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig kell biztosítani. A települési önkormányzatnak helyben kell gondoskodnia az óvodai nevelésről, ha legalább nyolc óvodáskorú gyermek rendelkezik az adott településen lakóhellyel, és a demográfiai adatok alapján feltételezhető, hogy ez a létszám legalább három évig fennmarad, valamint ha a szülők ezt igénylik.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 67/A.§ (1) bekezdés értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A Regenbogen Nemzetiségi Óvoda és Bölcsőde intézményünk felvállalja a sajátos nevelési igényű, valamint beszéd fogyatékos gyerekek integrált nevelését, figyelembe veszik a differenciált fejlesztés lehetőségeit a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek számára. Cél a prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve szükség szerint segítségnyújtás, valamint együttműködés a különböző intézményekkel és szakemberekkel.

Általános iskolánkban a tehetséggondozás egyéni felkészítés keretén belül, illetve szakkörökön valósul meg. Ennek hozadékaként szép eredmények születnek. A nyolcadikos tanulók számára

minden évben felvételi előkészítőket szerveznek magyar nyelv és irodalom és matematika tantárgyakból. A tanulók felzárkóztatása korrepetálásokon történik. Az SNI-s tanulók ellátásáról 2 fő gyógypedagógus áttanító tanár biztosítja, összesen 19 órában. A foglalkozásokra tanítási időn belül, kis létszámú csoportokban kerül sor. A szakemberek munkája érezhetően eredményes, a tanulókat tanító pedagógusok elmondása szerint.

BTM-es tanulók ellátása esetében elmondható, hogy a lehetőségekhez képest tudja az iskola ellátni őket. Köszönhetően az egyik gyógypedagógus hozzáállásának és lelkiismeretes munkájának, az ő ellátásuk is megtörténik. Itt az osztálytanítók is nagy szerepet vállalnak. A számukra előírtakból a korrepetálást, a többletidő megadását, a segédeszköz használatát minden tanulónak tudják biztosítani. A logopédiai megsegítést, a pszichológusi és fejlesztő pedagógusi javaslatokat azonban nem tudják megvalósítani. E területen országos szinten is nagy hiányosságok vannak.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	54	1	1,85
2017	66	2	3,03
2018	68	2	2,94
2019	72	2	2,78
2020	81	2	2,47
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

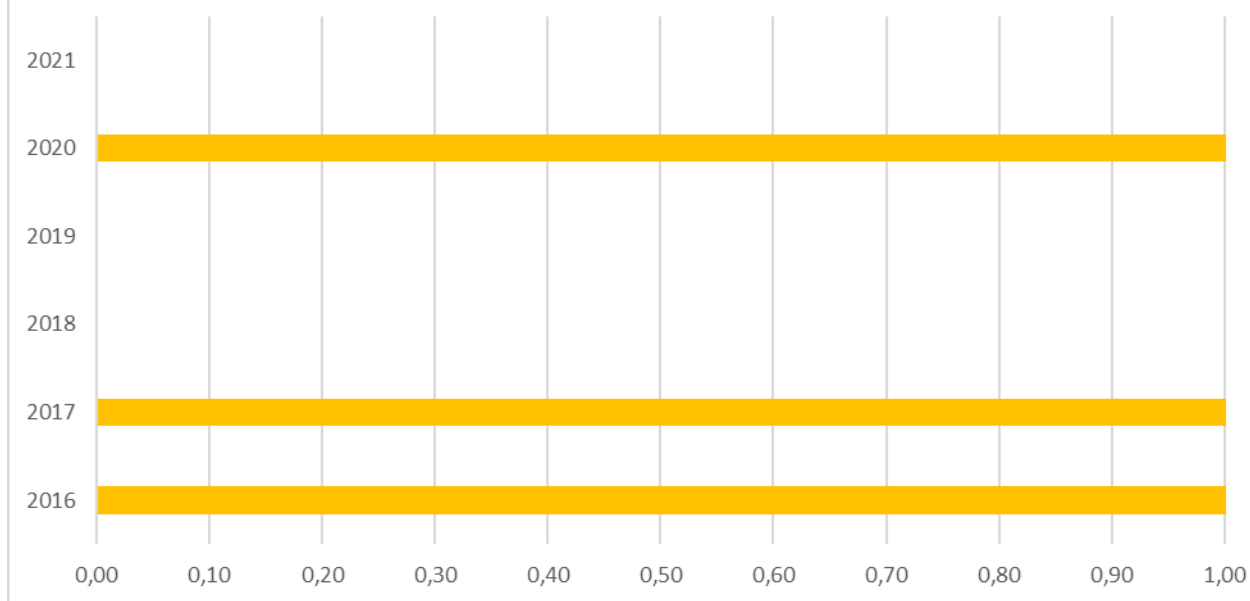

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	4	2,68
2017	n.a.	3	1,76
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	2	1,31
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanuló számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	8	1
2017	8	3
2018	2	0
2019	5	0
2020	6	2
2021	n.a.	n.a.

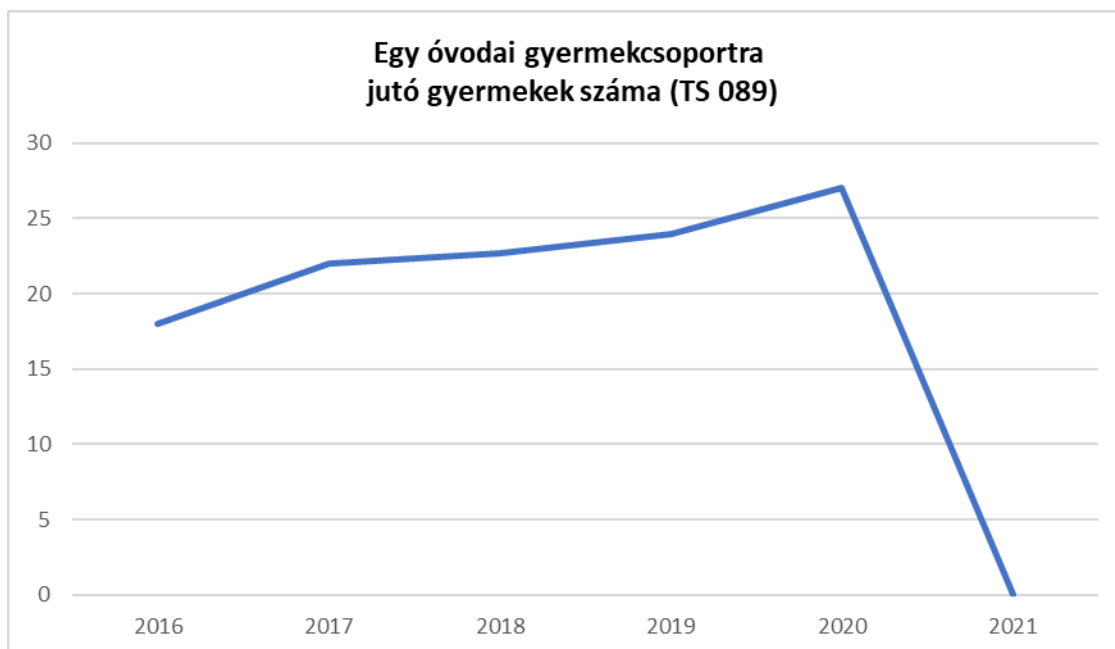
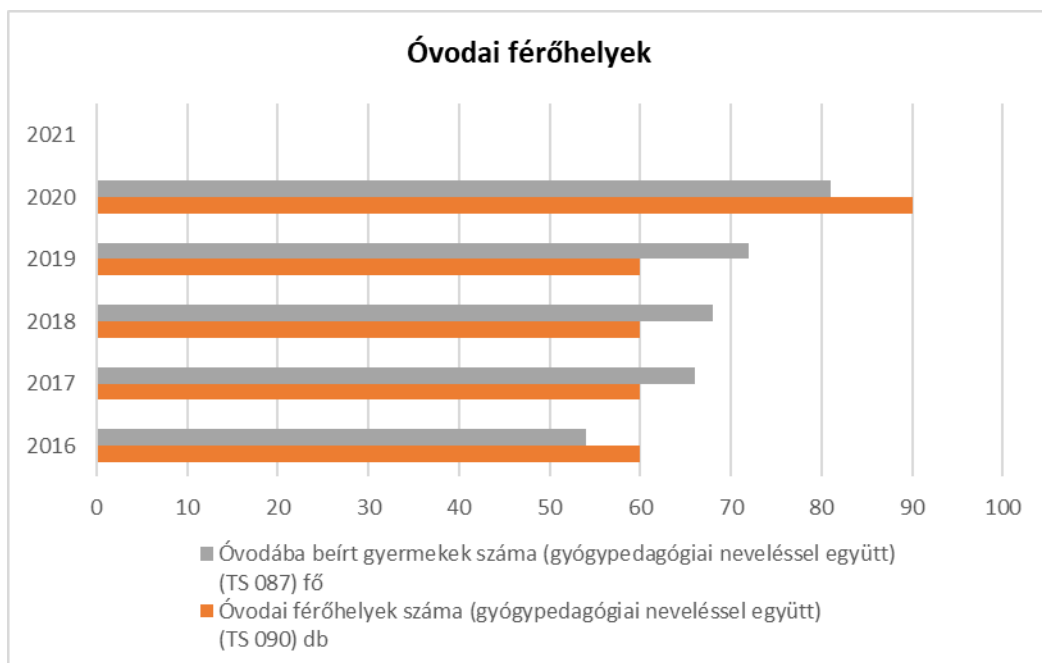
Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	3	60	1	54	0	0	18
2017	n.a.	3	60	1	66	0	0	22
2018	n.a.	3	60	1	68	0	0	23
2019	n.a.	3	60	1	72	0	0	24
2020	n.a.	3	90	1	81	0	0	27
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	8	1	18,63	16,78
2017	0	8	1	21,25	38,82
2018	0	8	1	23,00	40,76
2019	0	8	1	23,88	17,80
2020	0	8	1	19,13	18,30
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

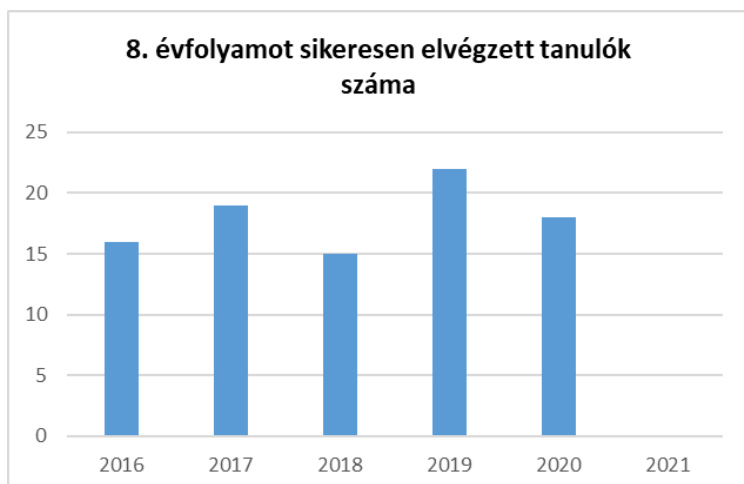
Forrás: TelR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	16
2017	19
2018	15
2019	22
2020	18
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Nincs tudomásunk ilyen jelenségekről.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Az iskolában évente felméri a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat, a gyermekvédelmi felelős folyamatosan nyomon követi fejlődésüket.

A már kialakult hátrányos helyzet, illetve veszélyeztetettség esetén megfelelő szakemberek bevonásával orvosolják a problémát. Jó kapcsolatot építettek ki más intézmények szakembereivel:

- iskolaorvossal,
- védőnővel,
- családgondozóval,
- gyógypedagógussal, logopédussal.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és a tanítási szünetek időtartama alatt is biztosítjuk az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
kevés a gyereklétszám az iskolában	iskolás korú gyermekek helybentartása, népesítő, népesítő, népesítő intézkedések
figyelem- és magatartászavaros gyermekek számának növekedése	fejlesztő szakemberek alkalmazása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

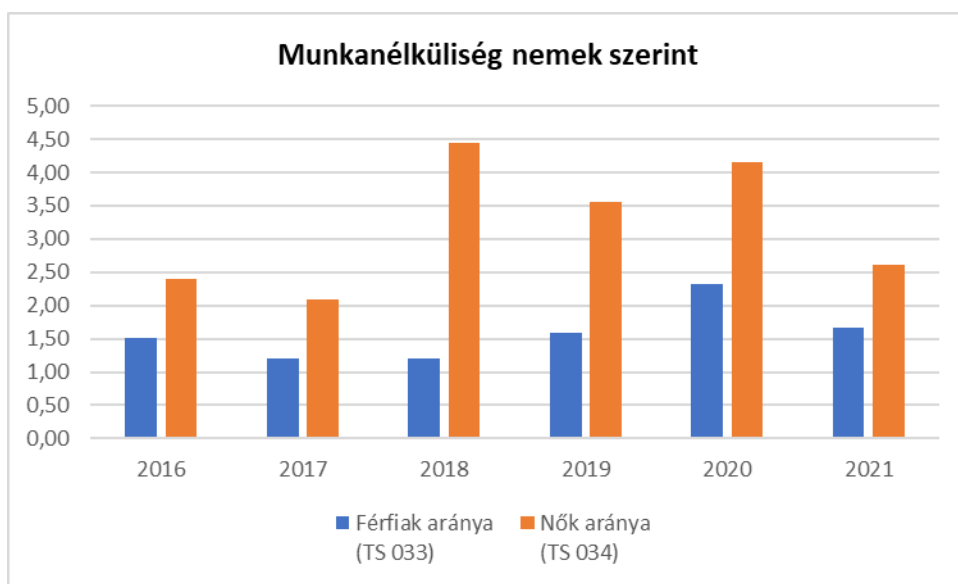
Szigetújfalu Község Önkormányzata és annak intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkezik a gender szempontok és problémák tekintetében.

A számadatok azt mutatják, hogy településünkön az aktív korú nők száma kicsit magasabb, mint a férfiaké, a nyilvántartott álláskeresők között is magasabb a nők aránya. Ennek egyik oka lehet, hogy a nők esetében sok az alacsony iskolai végzettségű. Ez vélelmezhetően abból ered, hogy 20-30 évvel ezelőtt betanított munkásként kerültek alkalmazásra olyan gyárakban, ahol nem volt feltétel a szakképesítés.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	1,51	2,4	1,96%
2017	1,21	2,1	1,66%
2018	1,2	4,44	2,82%
2019	1,59	3,56	2,58%
2020	2,33	4,16	3,25%
2021	1,66	2,62	2,14%

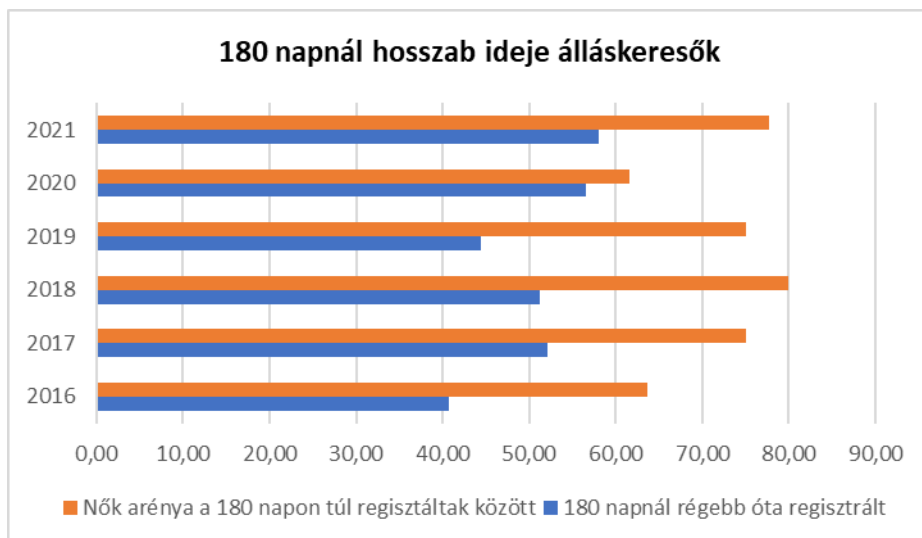
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

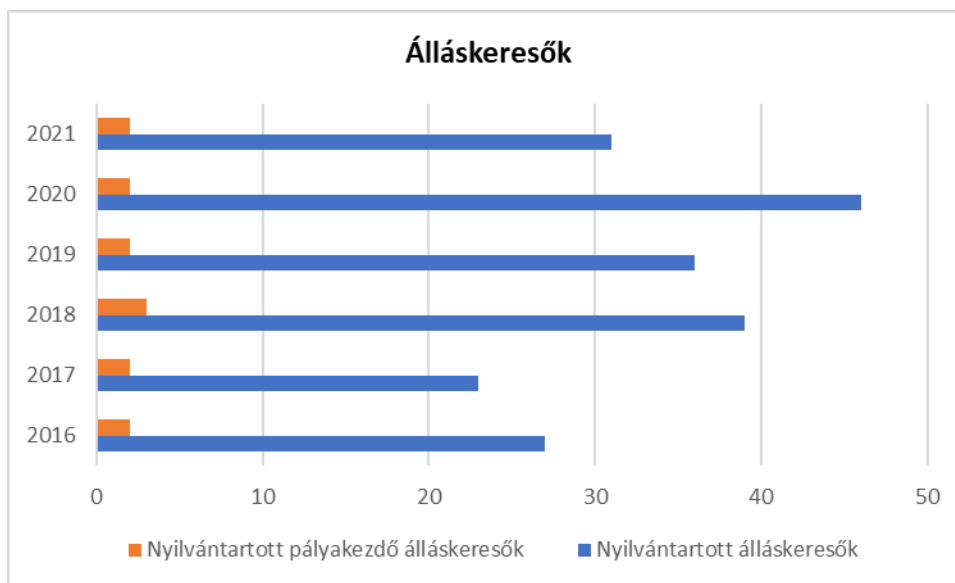
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	40,74	63,64
2017	52,17	75
2018	51,28	80
2019	44,44	75
2020	56,52	61,54
2021	58,06	77,78

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	27	2
2017	23	2
2018	39	3
2019	36	2
2020	46	2
2021	31	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Községünkben a közfoglalkoztatás kivételével nincs a nők foglalkoztatását segítő és képzési program. Ennek indoka az ilyen jellegű képzési igény hiánya, melyet a népességi adatok is igazolnak.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A végzettséget tekintve ugyanaz mondható el a nők esetében is, mint összességében a lakosság egészét tekintve. A legtöbb regisztrált munkanélkülit a szakmunkás bizonyítvánnyal és a nyolc osztállyal rendelkezők teszik ki. Harmadik helyen a középiskolát végzettek vannak. A regisztrált munkanélküliek körében a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma alacsony. A jelenlegi közfoglalkoztatási rendszer lehetőséget teremt a 8 osztályos vagy az az alatti végzettséggel rendelkezők számára is, betanított munkásként. Viszont a szakmunkát igénylő területeken hátrányt

szenvednek azon nők, akik nem rendelkeznek szakmai képesítéssel. Ennek egyik oka, hogy 20-30 évvel ezelőtt betanított munkásként foglalkoztatták őket a gyárak és a varrodák, tehát nem jelentkezett igény a szakképesítés megszerzésére. Ezek a nők a munkahelyek megszűnése után már nehezen tudtak új képesítéseket szerezni, korukból adódóan nem szívesen tanultak, így az elhelyezkedés lehetősége is nehezített számukra.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Szigetújfalu Község Önkormányzatánál és intézményeiben eddig kimutathatóan nem érte a nőket hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piacon történő elhelyezkedése szempontjából fontos vizsgálni a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférést.

A települési önkormányzat a Regenbogen Német Nemzetiségi Óvoda-Bölcsőde fenntartásával biztosítja kétéves kortól óvodakezdésig a gyermekek napközbeni ellátását. Az óvodától külön bejáratú rendelkező bölcsődei egységet 2009-ben alakítottuk ki a meglévő óvoda egy csoportszobájából, melyhez külön öltöző és mosdóhelyiség tartozik. A füvesített udvaron is külön részzel rendelkeznek bölcsődéseink, mely korszerű, életkoruknak megfelelő játékokkal felszerelt. A bölcsődébe történő felvétel indokoltság alapján történik. A felvételnél az alábbi tényezők kaptak prioritást: gyermekek szociális háttere, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, gyermekét egyedül nevelő szülő, három vagy több gyermekes család, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek a családban, szülő munkába állása, szülő nappali tanulmányainak folytatása. Bölcsődénk 14 gyermek fogadására alkalmas. A napi teendőket 2 szakképzett kisgyermeknevelő és egy bölcsődei dajka látja el.

Óvodai részlegünk három csoportos, mindhárom csoport osztott csoport és mindhárom csoportban német nemzetiségi óvodai nevelés folyik. A csoport átlag létszáma 20 fő, maximális létszáma 25 fő.

Az óvoda alaptevékenysége, alapfeladata:

- sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés
- a német nemzetiség identitástudatának, kulturális hagyományainak megőrzése, ápolása, fejlesztése
- iskola-előkészítés
- kiemelt figyelmet igénylő gyerekek

Az alapfunkciókon kívül óvodánk felvállalja:

- prevenció, korrekció, kompenzáló tevékenység, a részképesség-zavarokkal küzdő gyerekek külön segítsége. Pszichológusi vizsgálat után néhány gyerekkel a pszichológus útmutatásai és az általa kidolgozott személyre szóló fejlesztő program alapján külön foglalkozás
- szakember (logopédus, fejlesztő-pedagógus, gyógypedagógus) segítségével a beszédhibás gyerekek beszédének javítása
- a gyermekek német nemzetiségi nyelvi nevelése

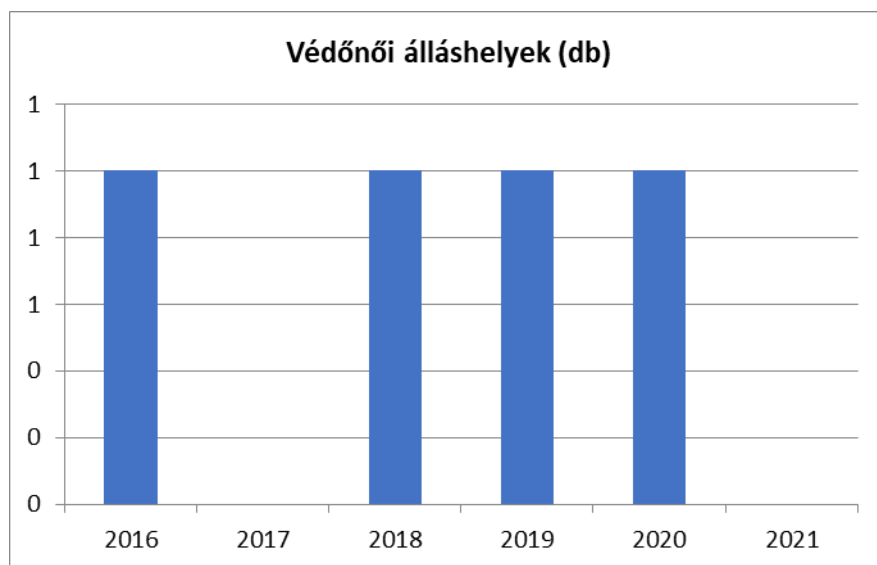
Az intézményben reggel 6.00 órától fogadják a gyerekeket és délután 17.00 óráig vihetik el őket. A 4 hetes nyári zárva tartás alatt a szomszédos községekben biztosítanak elhelyezést azon gyermekek számára, akiknek szülei nem tudják megoldani a gyermekfelügyeletet. A képviselő-

testület 2018. április 1-jei hatállyal eltörölte a bölcsődei egységben fizetendő térítési díjat, hozzájárulva ezzel a kisgyermekes családok anyagi helyzetének javulásához.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

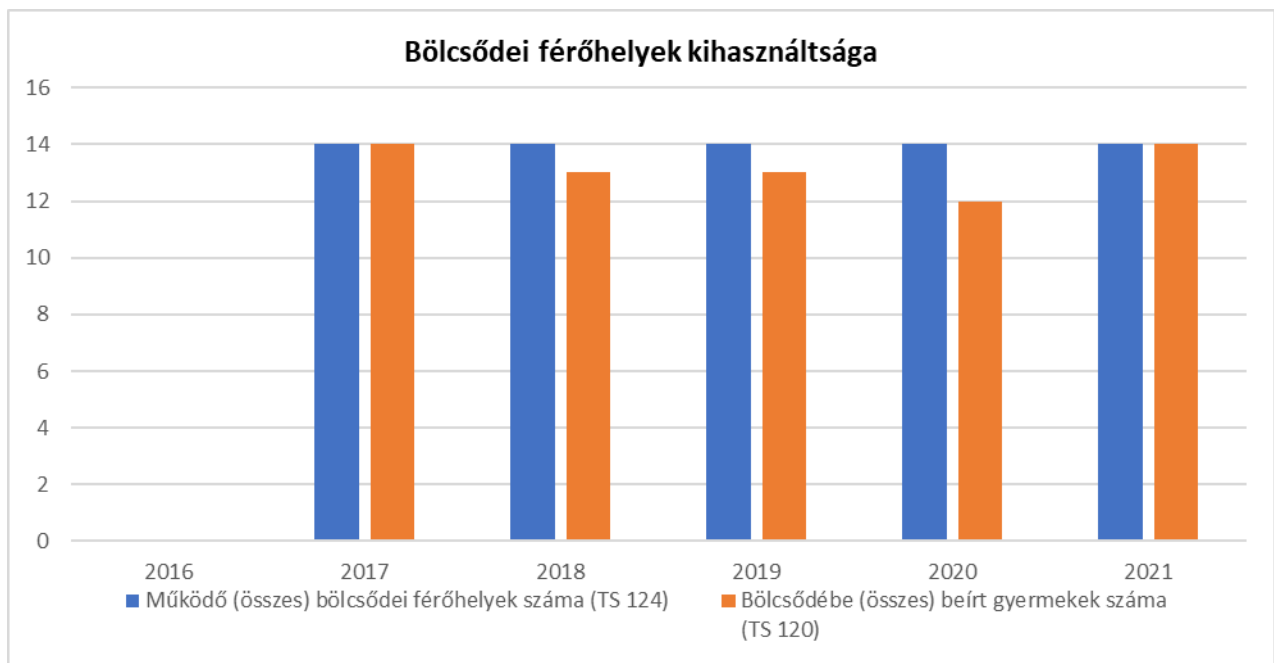
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	14	14
2018	0	0	0	0	0	0	14	13
2019	0	0	0	0	0	0	14	13
2020	0	0	0	0	0	0	14	12
2021	0	0	0	0	0	0	14	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő feladata a növédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

A településen 1 fő védőnő teljesít szolgálatot. 2023. július 1-jétől a védőnői ellátás állami kézbe került át, Szigetújfalu tekintetében a Dél-Pesti Centrumkórház gyakorolja a munkáltatói jogokat.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A bántalmazott nők a rendőrség mellett a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattól kérhetnek tájékoztatást, segítséget. Tájékozódhatnak arról, hogy hová fordulhatnak segítségért, hol működnek anya-gyermek otthonok, melyek a felvétel feltételei. Ebben az intézményben plakátokon, felhívásokban tájékoztatják a nőket jogaikról, az elérhető segítségről.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Családsegítés, szociális munka, család- és gyermekjóléti szolgálat célja a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek és családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése.

Településünkön anyaotthon, családok átmeneti otthona nem üzemel. A legközelebbi ilyen jellegű intézmény a fővárosban található. Budapest viszonylagos közelsége miatt anyaotthon kialakítása eddig nem merült fel.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

2019. évi önkormányzati választásokat követően a képviselő-testület tagjainak száma 7 fő, ebből 4 fő férfi, 3 fő nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincsenek olyan jellegű társadalmi problémák, amelyek kizárólag a nőket érintik, a felmerülő problémák a település valamennyi lakosát arányosan érintik. (munkanélküliség, adathiány, alacsony iskolázottság, alacsony jövedelmek.) A gyermekvállalás utáni munkavégzés feltételezhetően nehezített a nők számára.

Községünkben nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
családon belüli erőszakról nincs megfelelő adat	ez irányban történő együttműködés kiterjesztése a rendőrséggel
nőket célzó civil szervezet hiánya	igényfelmérés, a környéken működő női civil szervezetek feltérképezése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

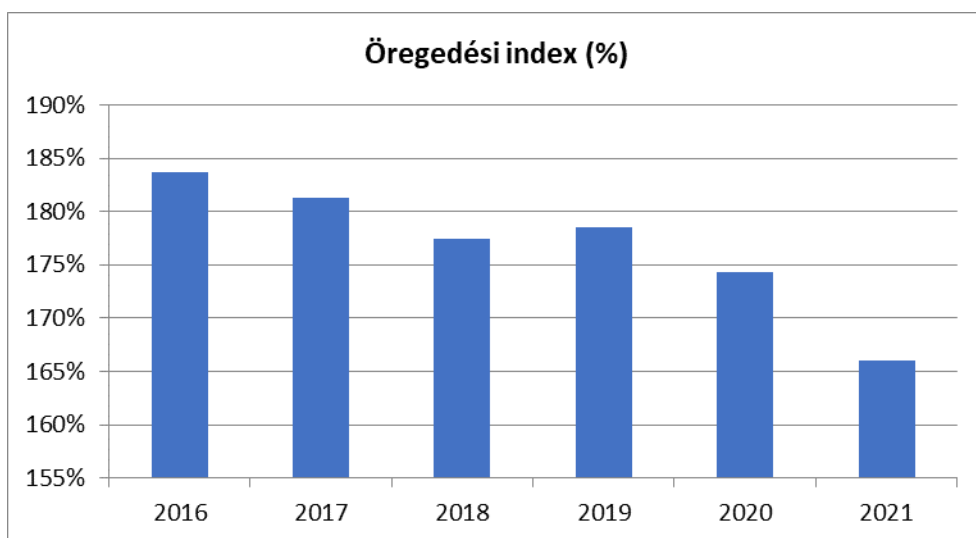
Örömünkre szolgál, hogy a 0-14 éves korosztály enyhe növekedése miatt az utóbbi 5-6 évben az öregedési index is csökkenő tendenciát mutat. Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya, amelyben a férfiak alacsony átlagéletkora miatt a nők felülreprezentáltak.

Az idősek aránya településünkön magas. Az Idősek Napközi Otthona intézmény kezdetben a polgármesteri hivatal részben önálló költségvetési szerveként működött, jelenleg társulási megállapodás keretében a Ráckeve és Környéke Gyermekjóléti és Családsegítő Intézményi Társuláson keresztül biztosítjuk, ennek következtében a szolgáltatások igénybeviteléről, valamint a fizetendő térítési díjakról Ráckeve Város Önkormányzat Képviselő-testülete alkot rendeletet. Az intézményben jelenleg főállásban 1 fő foglalkoztatott látja el az időseket, egyúttal az intézményvezetői pozíciót is betöltve. Sajnos az évek alatt egyre kevésbé kihasznált az intézmény, mely valószínűleg a térítési díj bevezetésének is köszönhető. Mivel a működtetés még így sem gazdaságos, kérdéses, meddig tartható fenn ez az önként vállalt feladat, melyet csak a saját bevételek terhére lehet finanszírozni.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	485	264	183,71%
2017	493	272	181,25%
2018	504	284	177,46%
2019	525	294	178,57%
2020	535	307	174,27%
2021	523	315	166,03%

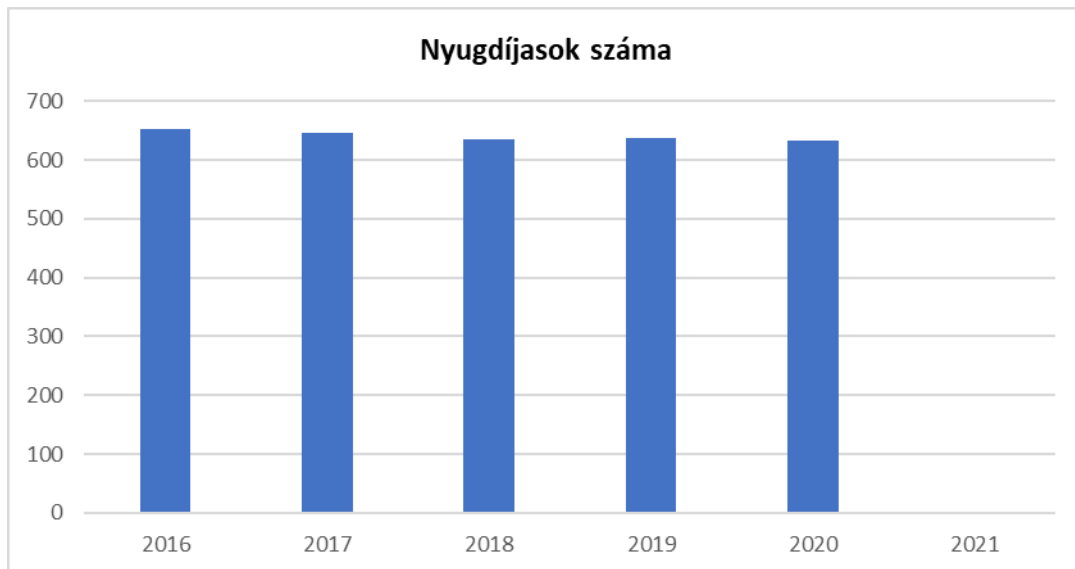
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	257	395	652
2017	254	391	645
2018	251	384	635
2019	251	387	638
2020	248	384	632
2021	n.a.	n.a.	-

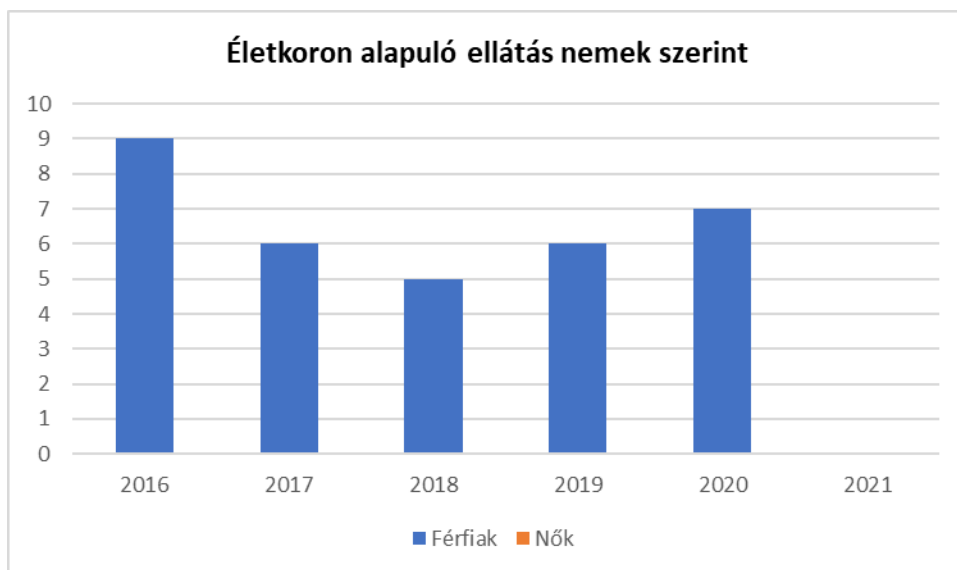
Forrás: TeIR, KSH Tstar

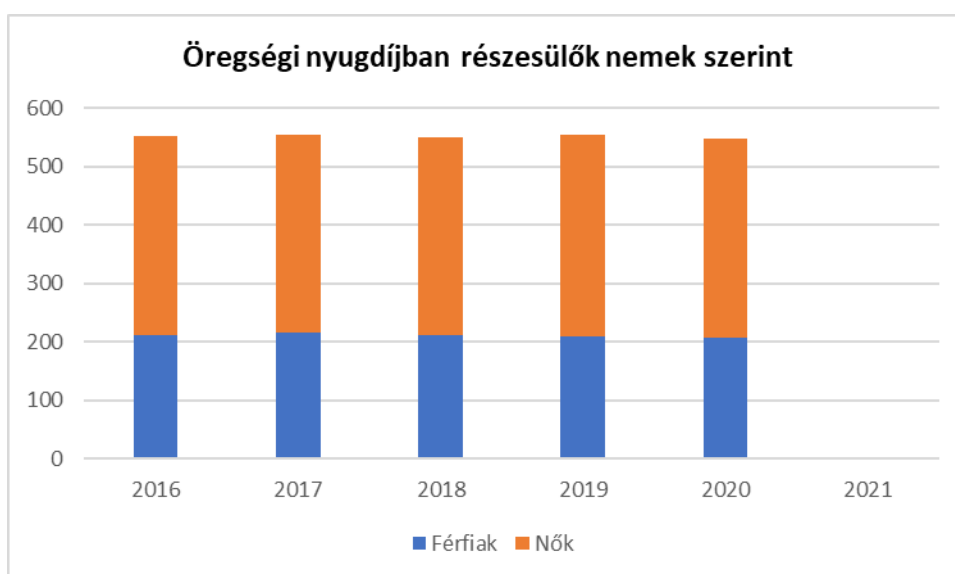
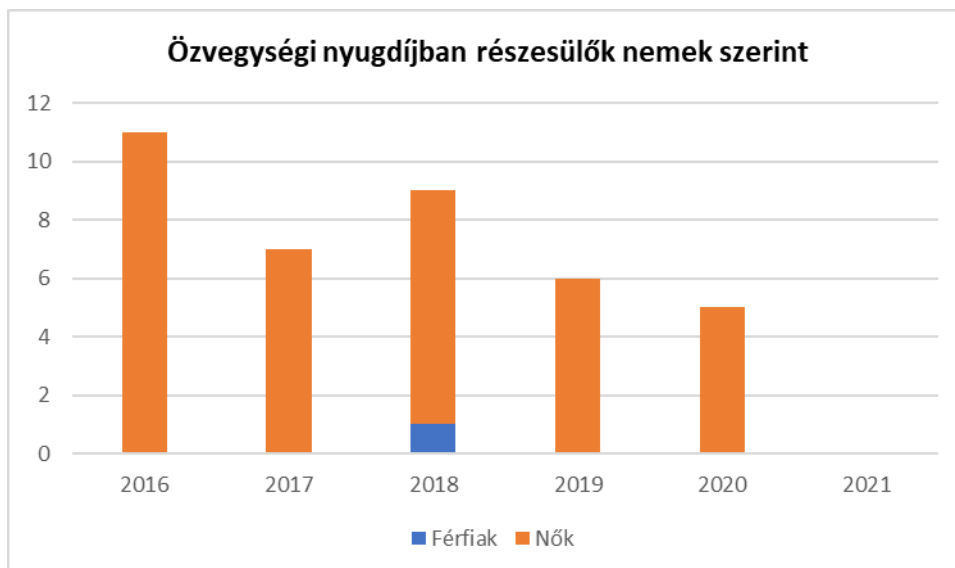

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	9	0	212	340	0	11	n.a.
2017	6	0	215	339	0	7	1
2018	5	0	212	338	1	8	1
2019	6	0	209	345	0	6	1
2020	7	0	206	342	0	5	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A munkaerő-piaci diszkrimináció erősen sújtja az idősebb korosztályt. Nagyon nehezen tudnak elhelyezkedni és a leépítések is előbb érik el őket. A regisztrált munkanélküliek jelentős hányadát az 55 év felettek teszik ki. A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 30. §-a alapján nyugdíj előtti álláskeresési segély állapítható meg az idősebb korosztály számára. A nyugdíj előtti álláskeresési segély esetében azok a természetes személyek lesznek az álláskeresési segéllyel kapcsolatos eljárás alanyai, akik álláskeresési ellátás iránti kérelmet nyújtanak be és álláskeresési segélyre lesznek jogosultak. Álláskeresési segélyre az jogosult, aki álláskeresőnek minősül, munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani,

- a kérelem benyújtásának időpontjában a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt éve hiányzik (megállapításhoz szükséges életkor), és
- legalább 45 napon át álláskeresési járadékban részesült, vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresési járadék folyósítása kereső tevékenység miatt megszűnt és az

álláskereső álláskeresői járadékra ismételten nem szerez jogosultságot és az álláskeresői járadék folyósításának időtartamát kimerítette, és

- az álláskeresői járadék folyósításának kimerítését, vagy az előzőekben részletezett megszűnést követően három éven belül betölti a megállapításhoz szükséges életkort, és
- rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és
- korhatár előtt ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

A nyugdíj előtti álláskeresői segély célja: A munkaerő-piaci változások hatására egyre több munkavállaló kerül abba a helyzetbe, hogy bár szeretne munkát vállalni, de idős kora miatt nehezebben talál megfelelő álláslehetőséget. Az álláskeresői segély azoknak a nyugdíjhoz közel álló álláskeresőknél nyújt segítséget az életvitelükhöz, akik tartósan nem tudnak munkaviszonyt létesíteni.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	27	23	39	36	46	31
41-45 év (TS 042)	Fő	5	4	3	3	7	3
	%	18,52%	17,39%	7,69%	8,33%	15,22%	9,68%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	2	4	6	3	1
	%	0,00%	8,70%	10,26%	16,67%	6,52%	3,23%
51-55 év (TS 044)	Fő	2	0	6	3	7	2
	%	7,41%	0,00%	15,38%	8,33%	15,22%	6,45%
56-60 év (TS 045)	Fő	5	4	8	3	6	3
	%	18,52%	17,39%	20,51%	8,33%	13,04%	9,68%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	8	5	9	6	8	10
	%	29,63%	21,74%	23,08%	16,67%	17,39%	32,26%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idős kor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a nyugdíjas kort elért idősek többnyire nem kívánnak dolgozni nyugdíjuk mellett, melynek egyik fontos oka, hogy belátják mennyire fontos a fiatalok számára a munkahelyek átadása. Helyben tanulmányok folytatására nincs lehetőség, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok nem állnak rendelkezésre.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Szakirodalmi háttér támasztja alá, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

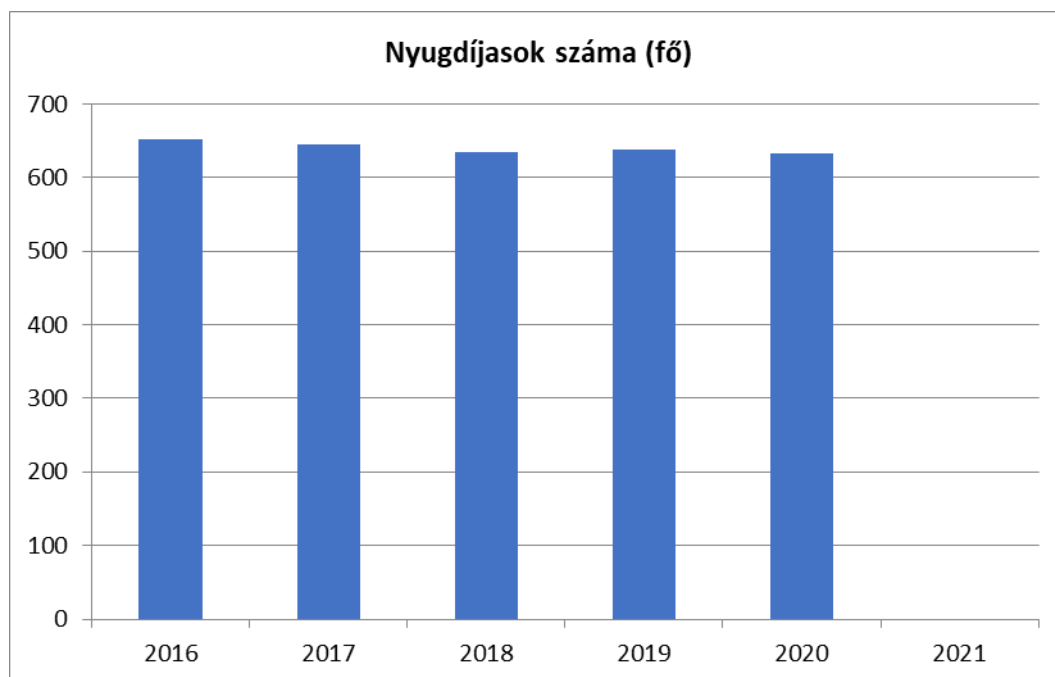
Az idősök hozzáférnek valamennyi helyi egészségügyi és szociális szolgáltatáshoz. Az ilyen feladatokat ellátó intézményeket a kistelepülési jelleg miatt könnyedén, közlekedési eszköz igénybevétele nélkül meg tudják közelíteni. Amennyiben segítségre szorulnak a közfoglalkoztatott idősgondozó segít nekik.

Településünkön egészségügyi szakellátás nincs, azt legközelebb Ráckeven, tömegközlekedéssel tudják az idősök megközelíteni. Az egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel az időskorúak klubja szervezésében alkalmanként csoportosan történik. Két háziorvos látja el a betegeket és gyógyszerár is működik.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	257	395	652
2017	254	391	645
2018	251	384	635
2019	251	387	638
2020	248	384	632
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A feladat magában foglalja a közművelődési alapszolgáltatások megszervezését, meghatározott pénzügyi támogatás biztosítását, valamint a helyi lakosság képviselőinek biztosítását a közművelődési feladatokkal kapcsolatos döntések előkészítésében. Magában foglalja továbbá a művelődő közösségek létrejöttének elősegítését, működésük támogatását, fejlődésük segítését, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítását (a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése, az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítását. E feladat tartalmazza továbbá a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítását, az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítását, a tehetséggondozás és tehetségfejlesztés feltételeinek biztosítását, valamint a kulturális alapú gazdaságfejlesztést).

Az idősebb korosztály számára ugyanúgy elérhetők a közművelődési és kulturális szolgáltatások, mint a község többi lakójának. A tevékeny idősök, főleg az „Életet az éveknek” Nyugdíjas Klub tagjai jóvoltából szinte minden nagyobb községi rendezvényen részt vesznek.

c) idősök informatikai jártassága;

Az idősök informatikai jártassága inkább alacsony, mely az erre irányuló igény és a saját számítógép hiányából fakad.

d) a generációk közötti programok.

A generációk közötti programok szervezésében a civil szervezetek vannak önkormányzatunk segítségére.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősebb korosztály igényeinek kielégítését több helyi program támogatja. Az önkormányzat szervezésében minden évben karácsony előtt megrendezésre kerül az ún. Nyugdíjas Karácsony, ahol a zenés, táncos műsor mellett főleg tartósélelmiszerekből álló tombolaajándékokat sorsolunk ki.

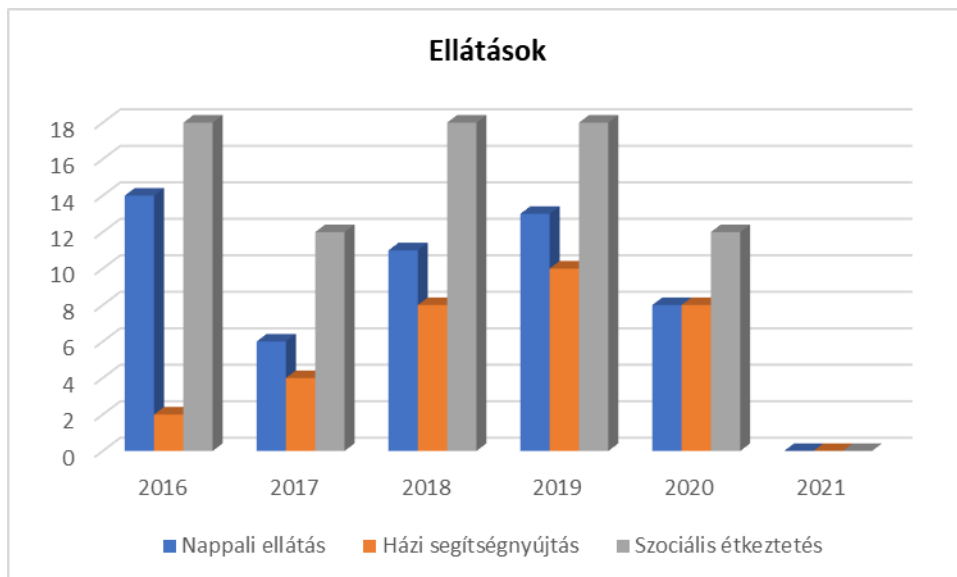
Az „Életet az éveknek” Nyugdíjas Klub rendkívül tevékeny önszerveződő közössége a településnek. Minden hónapban rendezvényt tartanak a tagok, amin az éppen aktuális események megünneplésére kerül sor. Évente több alkalommal szerveznek buszos kirándulásokat az ország több pontjára, valamint szoros kapcsolatot tartanak fent a környező nyugdíjas klubokkal.

Az önkormányzat több éven keresztül pályázott az idősbarát önkormányzati díj elnyerésére, melyen egy alkalommal különdíjban részesült.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idősorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	485	14	2	18
2017	493	6	4	12
2018	504	11	8	18
2019	525	13	10	18
2020	535	8	8	12
2021	523	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
egészségügyi szakellátás megközelítése tömegközlekedéssel nehézkes	szállítás megoldása
idősek nappali ellátására egyre kevésbé van igény	szolgáltatás ellátásának felülvizsgálata, forrás biztosítása a fenntartásra

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

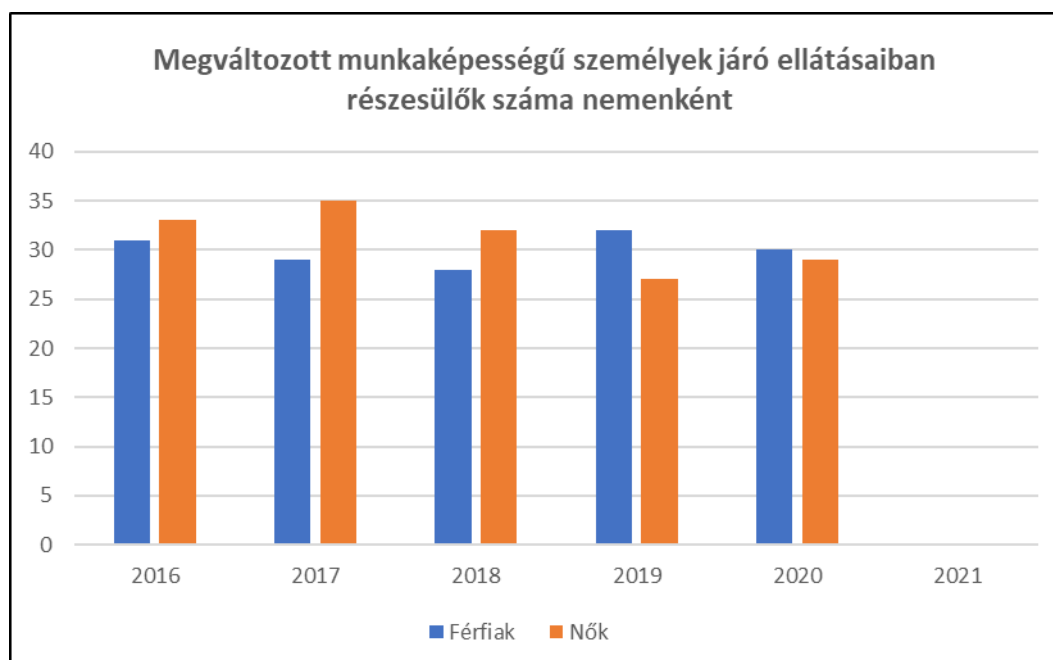
7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élők helyzetét tekintve sajnos súlyos hiányosságokkal küzd a település. Nem rendelkezünk kellő számú adatokkal élethelyzetüket tekintve.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	31	33	64
2017	29	35	64
2018	28	32	60
2019	32	27	59
2020	30	29	59
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.

(Flt. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Nem rendelkeznek olyan foglalkoztatási szakemberrel, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kíséri, ezért a sikertelen beszoktatás következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása.

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékossgal élő emberek foglalkoztatási helyzetének javítása csak célzottan, személyre szabottan, megfelelő munkaerő – piaci és az egészségügyi, szociális, képzési és foglalkoztatási területeket összehangoltan, egymásra épülő módon használó rehabilitációs rendszer és rehabilitációs szolgáltatások tényleges kiépítésével valósulhat meg.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Erre vonatkozó adat nem áll rendelkezésre.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A településen az alábbi szolgáltatások elérhetőek a fogyatékos személyek számára önálló életvitelük támogatásához:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- családsegítés
- nappali ellátás.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Támogatási formák:

Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzübeli juttatás. A támogatás célja, hogy – a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében, aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

A településen az alábbi szociális szolgáltatások:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- családsegítés
- nappali ellátás.

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban nem rendelkezünk.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az önkormányzat biztosítja az Mötvenben előírt kötelező egészségügyi alapellátást. Ennek keretében a háziorvosi feladat ellátására, területi ellátási kötelezettséggel működő, vállalkozó orvossal, 1997-től határozatlan időre feladat-ellátási szerződést kötött. A feladatellátáshoz szükséges háziorvosi rendelőt az orvos megvásárolta önkormányzatunktól. Településünkön területi ellátási kötelezettség nélkül működő további egy háziorvos is praktizál, ezzel is biztosítva az állampolgárok szabad orvosválasztási jogát.

A településen 2014. április 16. napjától a Morrow Medical Zrt. biztosítja az orvosi ügyelet ellátását hétköznapokon 16.00 órától 22.00 óráig, valamint hétvégén és munkaszüneti napokon. Az ellátás központja Szigethalom, de a betegek ambuláns ellátása bármelyik telephelyen biztosított.

A fogorvosi rendelő épülete az önkormányzat tulajdonában áll. A fogorvosi alapellátás biztosítása érdekében 2019-ben az önkormányzat a fogorvosi praxis betöltésére 6 évre szóló feladat-ellátási szerződést kötött. Az ellátási körzet Szigetújfalu és Szigetszentmárton közigazgatási területe. A szerződés értelmében a körzet finanszírozására biztosított összeg teljes egészében a fogorvost illeti, az önkormányzat támogatást nem biztosít.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Közintézményeink fizikai akadálymentesítésében sikerült előrelépni. A Polgármesteri Hivatal akadálymentesítése még előttünk álló feladat, de az orvosi rendelő, a fogorvosi és védőnői épület, a Petőfi Sándor Községi Tér és Könyvtár, az Idősek Napközi Otthona, az általános iskola és az óvoda akadálymentesen megközelíthető épületeink. Infokommunikációs akadálymentesítettség eszközeit tekintve még súlyos hiányosságokkal küzdünk.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Jelenleg az információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés rendkívül leszűkült a célcsoportok számára.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Ilyen jellegű adatokkal nem rendelkezünk.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A jelenlegi közlekedési infrastruktúra nem kedvez a fogyatékkal élőknek. A járdák keskenyek és rossz minőségűek, töredezettek.

f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Ilyen jellegű szolgáltatások nem állnak rendelkezésre a településen.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nincs ilyen jellegű információnk.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Ilyen jellegű programok nem elérhetőek a településen.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Ilyen jellegű problémák nem ismertek.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
az önkormányzati épületeink akadálymentesítése nem teljeskörűen megoldott	pályázati forrás felkutatása
járdák rossz állapota	pályázati forrás felkutatása
nagy mértékű adathiány	kapcsolatfelvétel a fogyatékkal élőket tömörítő egyesületekkel

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
járdák rossz állapota	pályázati források felkutatása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Ilyen jellegű információnk nincsen.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Szigetújfaluban a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, illetve azok rendezvényeit.

Településünk gazdag a helyi önszervező, civil és nemzetiségi civil szervezeti közösségekben, melyek a következők:

- Zenebarátok Egyesülete,
- Magyarországi Német Népi Kultúráért Egyesület,
- „Életet az éveknek” Nyugdíjas Klub,
- Német Nemzetiségi Kultúregyesület Szigetújfalu,
- Szigetújfalui Polgárőr Egyesület,
- Szigetújfalu Lövész Sportegyesület,
- Vöröskereszt helyi szervezete,
- Szigetújfalu Községi Sportegyesület,
- Önkéntes Tűzoltó Egyesület,
- Kis-Sziget Önkéntes Tűzoltó Egyesület Szigetújfalu
- Colour Táncegyesület,
- I.Z.É. – Irodalom, Zene, Ének Együttes

A településen Német Nemzetiségi Önkormányzat működik. Székhelyük a Német Nemzetiségi Tájházban van. A két önkormányzat között nagyon jó a kapcsolat, rendezvényeink megszervezésében mindig jelentős szerepet vállalnak.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A településen Német Nemzetiségi Önkormányzat működik. Székhelyük a Német Nemzetiségi Tájházban van. A két önkormányzat között nagyon jó a kapcsolat, rendezvényeink megszervezésében mindig jelentős szerepet vállalnak.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenység
Ilyen irányú tevékenységről nincs tudomásunk.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;
Ilyen irányú tevékenységről nincs tudomásunk.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.
Ilyen irányú tevékenységről nincs tudomásunk.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;
- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a községben dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek, majd annak véleményezésére is lehetőséget biztosítottunk. A tervezet az Önkormányzat honlapján www.szigetujfalu.hu közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhattak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	alacsony végzettségűek és a nyugdíj előtt álló idősök hátrányos munkaerő-piaci helyzete	képzési lehetőségek ajánlása, bevonás a közfoglalkoztatásba
	a mélyszegénységben élő lakosság nem rendelkezik mentálhigiénés és pénzügyi alapismeretekkel	különböző mentálhigiénés, egészségügyi és pénzügyi ismeretekkel kapcsolatos előadások szervezése a szülők és gyermekek bevonásával
Gyermekek	kevés a gyereklétszám az iskolában	iskoláskorú gyermekek helyben tartása, népségmegtartó, népségnövelő intézkedések
	egyre több a magatartás- és figyelemzavaros gyermek	fejlesztő szakemberek alkalmazása
Idősök	egészségügyi szakellátás megközelítése tömegközlekedéssel nehézkes	szállítás megoldása
	idősök nappali ellátására egyre kevésbé van igény	szolgáltatás ellátásának felülvizsgálata, forrás biztosítása a fenntartásra
Nők	Családon belüli erőszakról nincs megfelelő adat	ez irányban történő együttműködés kiterjesztése a rendőrséggel
	nőket célzó civil szervezet hiánya	igényfelmérés, a környéken működő női civil szervezetek feltérképezése
Fogyatékkal élők	az önkormányzati épületeink akadálymentesítése nem teljeskörűen megoldott	pályázati forrás felkutatása
	járdák rossz állapota	pályázati forrás felkutatása
	nagy mértékű adathiány	kapcsolatfelvétel a fogyatékkal élőket tömörítő egyesületekkel
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	járdák rossz állapota	pályázati források felkutatása

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők megélhetési problémái enyhüljenek, eladósodásuk mérséklődjön.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek veszélyeztetettségét okozó tényezők mérséklését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségi és lelki állapotára.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkaerőpiacra történő visszatérés elősegítését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők számára az akadálymentesítés megvalósítására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Intézkedés sorszáma	A Az intézkedés címe, megnevezése	B A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	C Az intézkedéssel elérni kívánt cél	D A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	E A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	F Az intézkedés tartalma	G Az intézkedés felelőse	H Az intézkedés megvalósításának határideje	I Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	J Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	K Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	L Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	a mélyszegénységben élő lakosság nem rendelkezik mentálhigiénés és pénzügyi alapismeretekkel	a tudatos és egészséges életmód hiánya konzerválja a szegénységet	mélyszegénységben élők számának mérséklése	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Településszintű felmérés, pályázatok figyelése, megvalósítás	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	mélyszegénységben élők helyzetének, egészségi állapotának javulása	humán és pénzügyi erőforrás	és pályázati forrásból megvalósítható	
2	alacsony végzettségűek és nyugdíj előtt álló korosztály hátrányos munkaerőpiaci helyzete	55 év feletti alacsony iskolázott munkahely elvesztése esetén nehezen kerül vissza a munkaerőpiacra	a munkaerőpiacra jutás elősegítése		Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	képzési lehetőségek ajánlása, bevonás a közfoglalkoztatásba	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	elhelyezkedettek vagy tanfolyamon résztvevők száma	humán és pénzügyi erőforrás	és érintettekkel együtt fenntartható	
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	gyereklétszám növelése	kevés gyereklétszám iskolában	a gyerekszám az iskolában az		Nemzeti Ifjúsági Stratégia	iskoláskorú gyermekek helybentartása, népességmegtartó és népességnövelő intézkedések bevezetése, az iskola színvonalának javítása	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	tanulók száma	humán és pénzügyi erőforrás	és érintettekkel együtt fenntartható	
2	magatartás-figyelemzavaros gyermekek számának növekedése	és egyre több magatartás-figyelemzavaros gyermek	a nehezen kezelhető és gyermekek közösségbe történő beilleszkedésének elősegítése, felzárkóztatás		Nemzeti Ifjúsági Stratégia	fejlesztő pedagógusok, óvodai és iskolai pszichológus alkalmazása	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	SNI-s és BTM-es gyerekek száma	humán és pénzügyi erőforrás	és érintettekkel együtt fenntartható	
III. A nők esélyegyenlősége												
1	családon belüli erőszak feltárása	a családon belüli erőszak látens probléma, gyakran nem kerül feltárásra	az áldozattá válás megszüntetése, a nők önmegvalósításának			rendőrséggel történő együttműködés, jelzőrendszer	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	felderített esetek száma	humán és pénzügyi erőforrás	és érintettekkel együtt fenntartható	

			elősegítése			hatékony működtetése						
2	nőket célzó civil szervezet hiánya	a településen nem érhető el nőket célzó civil szervezet	az érdekképviselő megteremtésével az esélyegyenlőség javulása			kapcsolatfelvétel és tapasztalatcsere a környéken működő női civil szervezetekkel	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	női érdekképviseltek száma	humán és pénzügyi erőforrás	és érintettekkel együttműködve fenntartható	
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1	egészségügyi szakellátás nehézkes megközelítése	az egészségügyi szakellátó rendszerek nehezen megközelíthetőek az idők számára a tömegközlekedési nehézségek miatt	hozzáférés biztosítása az egészségügyi szakellátáshoz			szállítás biztosítása a szakrendelőkbe	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	orvosi ellátásban részesülők száma	humán, pénzügyi és technikai erőforrás	és érintettekkel együtt fenntartható	
2	Idősek Napközi Otthona intézményi kihasználatlansága	évről évre csökken az igény az idők napközi ellátására, amely az egyedülélők idők elszigeteltségéhez, elmagányosodásához vezet	Idősek Napközi Otthona létszámának növekedése			szolgáltatás felülvizsgálata, szolgáltatást javító intézkedések bevezetése	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	taglétszám	humán és pénzügyi erőforrás	és érintettekkel együttműködve fenntartható	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	akadálymentesítés	önkormányzati épületeink akadálymentesítése nem teljeskörűen megoldott, a fizikai részben, az infokommunikációs teljes mértékben hiányos	esélyegyenlőség biztosítás a fogyatékkal élők számára			középületek teljes körű akadálymentesítése	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	akadálymentes középületek száma	humán, pénzügyi és technikai erőforrás	és érintettekkel együtt fenntartható	
2	járdák állapotának javítása	a járdák állapotának nem teszi lehetővé a biztonságos közlekedést	a fogyatékkal élők biztonságos közlekedésének megteremtése			járdák állapotának felmérése, javítása, karbantartása	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	megvalósult beruházások száma	humán és pénzügyi erőforrás	és érintettekkel együtt fenntartható	
3	adathiány	nem rendelkezünk adatokkal a fogyatékkal élők esetében	segítségnyújtás a fogyatékkal élők valós problémáihoz			kapcsolatfelvétel a fogyatékkal élőket tömörítő egyesületekkel	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	fogyatékkal élők száma	humán és pénzügyi erőforrás	és érintettekkel együtt fenntartható	

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot támogassák.

Az Önkormányzat azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

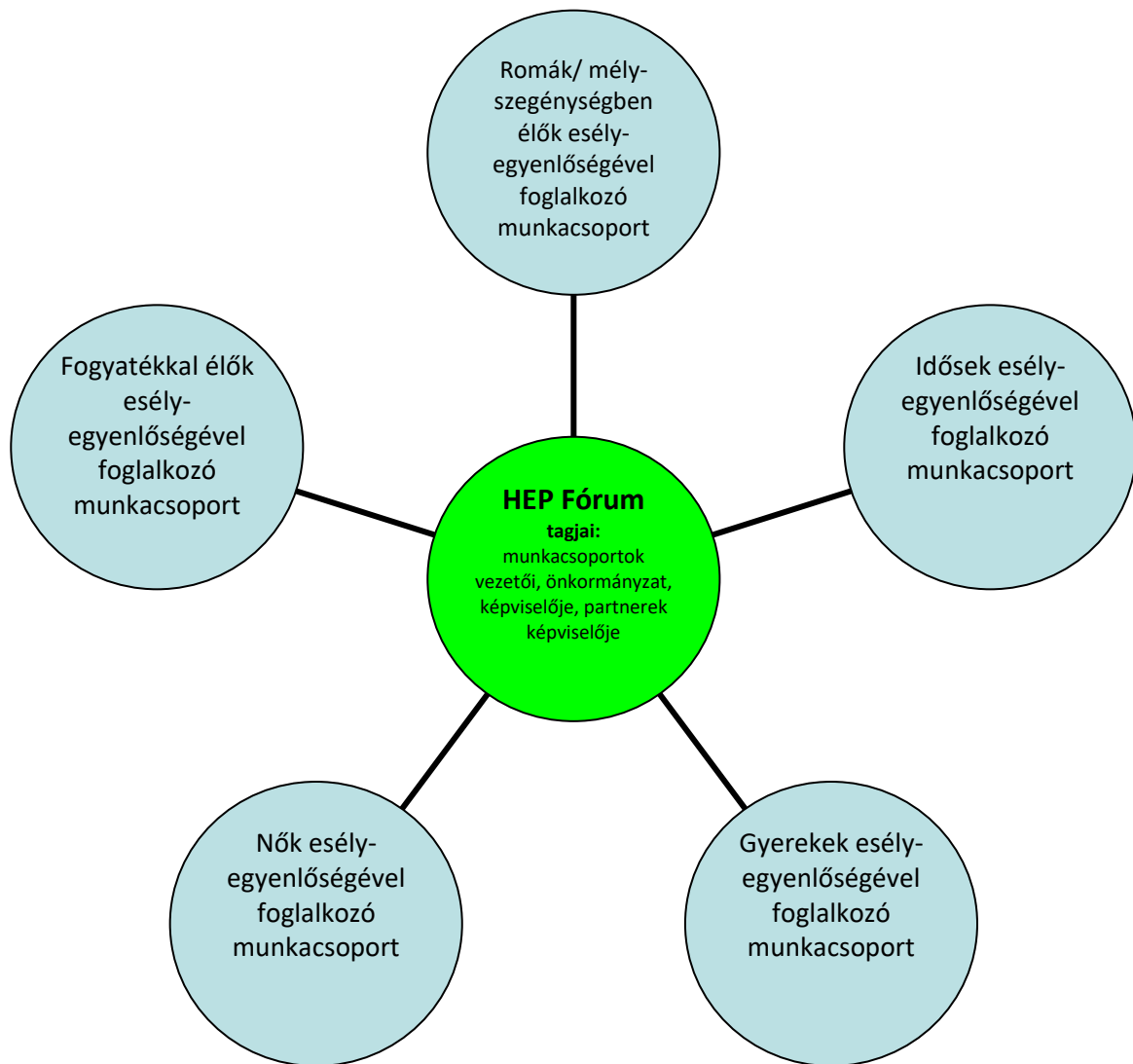
Az Önkormányzat a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására. A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,

- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, például évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Szigetújfalu község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Szigetújfalu Község Önkormányzatának képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot megvitatta és a 134/2023. (IX.27.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Szigetújfalu, 2023. szeptember 27.

Paulheim Vilmos
polgármester

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, például évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitzűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Szigetújfalu község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Szigetújfalu Község Önkormányzatának képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot megvitatta és a 134/2023. (IX.27.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Szigetújfalu, 2023. szeptember 27.

